

τΟ ΔΕΛΤΙΟ

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιου και περιχωρων • bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
φεβρουάριος 2000 n°1 février 2000

Sommaire

Chaque événement qui touche la communauté hellénique sera dans **to deltio**. Ainsi, dès ce premier numéro, nous entamons une série d'interviews de personnalités grecques qui ont décidé de s'établir à Paris et d'y exercer leur art. Notre première interview, *en deuxième page*, est donc consacrée à la chanteuse Angélique Ionatos dont la musique et l'interprétation subliment les textes des grands poètes grecs.

Angélique Ionatos

Photo : Arièle BONZON

Elle présente, en ce moment, son nouveau récital, "D'un bleu très noir", au Théâtre de la Ville.

En cinquième page, notre rendez-vous avec la tradition du conte populaire grec qui enchantera petits et grands.

En sixième page, à partir d'un vers de Shakespeare, "Sea of trouble", prononcé par Hamlet, Robert Manthoulis nous raconte, en français, sa "tempête" personnelle en tant que traducteur.

En septième page, un rappel de la disparition de deux écrivains grecs qui se sont éteints à Paris, André Kedros et Aris Fakinos. En hommage à ce dernier, la chanteuse grecque, Nena Venetsanou donnera un concert à la Maison de Radio France.

En huitième page sont réunis le programme des SÉMINAIRES LIBRES de la COMMUNAUTÉ HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS, des nouvelles brèves ainsi que les annonces des manifestations culturelles, en rapport naturellement avec la Grèce.

En neuvième page, le cinéma grec sous les feux de la rampe. Le programme des films du CINÉ-CLUB de la COMMUNAUTÉ HELLENIQUE y est détaillé.

En dixième page, le compte rendu des manifestations culturelles qui se sont déroulées, en nos murs, à la MAISON DE LA GRECE.

Et, *en onzième page*, la TRIBUNE LIBRE. C'est votre page. **To deltio** vous donne la parole. A vos plumes !

G. A.-B.

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ 2001

Je resterai au milieu d'eux, m'associant de toute mon âme à leur épreuve.

Georges Duhamel

Τον Σεπτέμβρη του 1998, ο Πρόεδρος της Κοινότητας κατέθεσε στο Δ.Σ. ένα μνημόνιο 14 σελίδων με τον παραπάνω τίτλο, για όσα η γενιά που υπέστη τις διχόνοιες του 20ού αιώνα οφείλει να παραδώσει, μαζί με τη σκυτάλη, στη γενιά του 21ου που έρχεται.

Μια από τις υποθήκες αυτές είναι **το δελτίο**. Δεν υπάρχει αμφιβολία οτι ένας εκ βάθους εκσυγχρονισμός της Κοινότητας είναι απαραίτητος. Οι περιορισμένοι βέβαια πόροι της Κοινότητας δεν επιτρέπουν μεγάλα ανοίγματα, και, ιδιαίτερα, την πολυτέλεια ενός επαγγελματικού περιοδικού. Ελπίζουμε πάντως ότι το πρώτο αυτό **δελτίο** του 2000 — με τυπογραφική εκτύπωση, ανανεωμένο περιεχόμενο και ταχύτερη ταχυδρομική διανομή — θα είναι μια ευχάριστη συνέχεια του εκσυγχρονισμού που περιμένουν τα μέλη μας. Η αρχή έγινε πριν από λίγους μήνες με την καθημερινή λειτουργία των γραφείων και της Βιβλιοθήκης της Κοινότητας, 3 με 7 κάθε απόγευμα, τις εργάσιμες μέρες.

Είναι καιρός να ζυγίσουμε το παρόν και το μέλλον του Συλλόγου μας. Για μια μαζικότερη συσπείρωση των Ελλήνων — της δεύτερης κυρίως γενιάς — γύρω από την Κοινότητα θα χρειαστεί ν' αντιμετωπίσουμε με ανανεωμένο βλέμμα το αύριο. Και, κυρίως, μ' ένα Καταστατικό καλύτερα διατυπωμένο και πιο λειτουργικό. Η διάταξη περί απαρτίας των Γενικών Συνελεύσεων — για παράδειγμα — όπως είναι διατυπωμένη σήμερα αποτελεί τροχοπέδη για τη νομιμότητά τους.

Όπως θα πρέπει να διατυπωθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια το δικαίωμα ψήφου των παλαιών και των νέων μελών σε σχέση με τις ταμειακές υποχρεώσεις τους. Και σίγουρα υπάρχουν πολλά άλλα θέματα για προβληματισμό. Οι αποφάσεις της Καταστατικής Γενικής Συνέλευσης του 1995 δεν μπόρεσαν να εφαρμοστούν εξαιτίας των δικών που εξαπολύθηκαν άσκοπα και αλόγιστα με πρόσχημα τη νομιμότητα του Καταστατικού του 1982. Μια νέα Καταστατική Γενική Συνέλευση θα πρέπει ίσως να συγκληθεί το συντομότερο, το αργότερο μέσα στο 2001.

Η νέα γενιά εκπροσωπείται ήδη στο Δ.Σ. Άλλωστε, η πιό ευχάριστη — και σίγουρα πιό σημαντική — εξέλιξη που σημειώθηκε στην Κοινότητα, είναι η λειτουργία της Λέσχης των Νέων που συγκεντρώνει όλο και περισσότερα μέλη. Είναι αυτοί στους οποίους θα παραδώσουμε τη σκυτάλη του 2000.

'Όλοι, και όλες οι παρατάξεις, έχουν δικαίωμα — και χρέος — να μετέχουν στα κοινοτικά. Στην Παροικία υπάρχουν πολλές αξιόλογες δυνάμεις. Κανέίς δεν επιθυμεί την αποξένωσή τους. (Αυτοί που οργάνωσαν τις δίκες αποξένωσή της μόνοι τους). Το μαζικό και μαχητικό ενδιαφέρον για τις τύχες της Κοινότητας θα αποδειχτεί στις προσεχείς εκλογές. Οι στήλες **του δελτίου** είναι από τώρα στη διάθεση όλων των τάσεων και απόψεων για γόνιμο διάλογο.

Angélique Ionatos

Από την αρχαία Σαπφώ μέχρι τον σύγχρονο Οδυσσέα Ελύτη μεσολαβούν αιώνες ελληνικής ποίησης. Αυτήν την ποίηση προσφέρει στο γαλλικό κοινό, η ελληνίδα συνθέτρια και τραγουδίστρια Angélique Ionatos, τραγουδώντας την στη γλώσσα που γράφτηκε. Τα ελληνικά. Από το 1982, χρονιά της εγκατάστασης της στο Παρίσι, παρουσιάζει κάθε καινούρια της δουλειά στο Théâtre de la Ville κι αμέσως μετά περιοδεύει στη γαλλική επαρχία. Στις 10, 11 και 12 Φεβρουαρίου, εμφανίζεται, όπως πάντα, στο ίδιο θέατρο. Το ρεσιτάλ της, αυτή τη φορά, έχει τον τίτλο *D'un bleu très noir*, και είναι χρώματος μπλουζ.

— Πως βρεθήκατε να τραγουδάτε στα ελληνικά στο Παρίσι, αλλά και στην υπόλοιπη Γαλλία, όπου συχνά περιοδεύετε: Ήταν ένα παιχνίδι της Τύχης ή ένα όνειρο που πραγματοποιήθηκε;

— Είμαι ελληνίδα. Δεν είχα ποτέ αναρωτηθεί γιατί τραγουδάω στα ελληνικά. Για μένα ήταν κάτι το τελείως φυσικό. Στην αρχή, όταν άρχισα να τραγουδάω στο Βέλγιο, μαζί με τον αδελφό μου Φώτη, οι δυο πρώτοι δίσκοι που βγάλαμε περιείχαν περισσότερα γαλλικά τραγούδια, παρά ελληνικά. Όταν πια ήξερα τι ήθελα να κάνω, με τη μελοποίηση των ελλήνων ποιητών, δεν αναρωτήθηκα: "Μα είναι δυνατόν να τραγουδάει κανείς σε ξένη χώρα σε μια γλώσσα η οποία μιλιέται μόνον στην Ελλάδα;" Αυτό ούτε καν πέρασε από το μυαλό μου. Δεν βρίσκω πως είναι πρόκληση όπως θεωρεί η φίλη μου Νένα Βενετσάνου. Θεωρούσα ότι η έκφρασή μου περνούσε από τον ελληνικό λόγο. Αυτός ήταν ο δρόμος μου. Τώρα αν ήταν δύσκολο ή εύκολο... Το παρόν και το παρελθόν —άρχισα να τραγουδάω στα ελληνικά από το 1975— βρίσκω πως με δικαίωσαν. Ίσως αυτή η αθωότητα με την οποία άρχισα τη μελοποίηση των ελλήνων ποιητών να με βοήθησε. Οι Γάλλοι έχουν μια ωραία έκφραση "Aux innocents les mains pleines", νομίζω πως αυτό ήταν. Δεν ήταν όνειρο. Για μένα η μουσική αρχίζει από το λόγο. Ως μουσικός και συνθέτης δεν μπορούσα να εκφραστώ διαφορετικά παρά περνώντας από τον ελληνικό λόγο.

— Και στο Βέλγιο πως βρεθήκατε:

— Στο Βέλγιο βρέθηκα επειδή ο πατέρας μου αποφάσισε το 1969 να φύγουμε από την Ελλάδα... κι έτσι ακολούθησα την οικογένεια. Δεν είχα εκλογή. Μου άρεσε άλλωστε η ιδέα να φύγω από την Ελλάδα, αλλά ήταν και δύσκολο. Ήταν δύσκολο γιατί ήμουν στην εφηβική ηλικία. Η αλήθεια είναι ότι μετά πληγώθηκα πολύ. Ήθελα, μ' ενδιέφερε το άγνωστο, ως παιδί που ήμουν, αλλά κατόπιν ήταν οδυνηρό...

— Στην Ελλάδα που ζούσατε:

— Στον Πειραιά.

— Τραγουδώντας, κυρίως στα ελληνικά, καταφέρατε να αποκτήσετε ένα γαλλικό κοινό, αποφεύγοντας την εύκολη λύση του φολκλόρ αλλά παραμένοντας ελληνίδα και μεσογειακή. Πως ήταν αυτή η πορεία;

— Θάθελα πολύ να σας πω πως ήταν δύσκολη. Αλλά δεν μπορώ να σας το πω. Είναι δύσκολο να μιλήσει κανέίς για την ίδια του την τέχνη. Ο καλλιτέχνης ζει την εσωτερική πλευρά των πραγμάτων και τα ζει διαφορετικά. Εγώ θα έλεγα πως δεν συνάντησα ποτέ δυσκολία να επιβάλω αυτό που ήθελα να επιβάλω, αλλά αν κοιτάξω αντικείμενικά τα πράγματα πρέπει να πω ότι ήμουν πολύ τυχερή. Συναντούσα πάντοτε ανθρώπους που πιστεύανε σε μένα. Κι όλα τα όνειρά μου

πραγματοποιήθηκαν με μεγάλη ευκολία.

Υπάρχουν δύο πλευρές της δουλειάς μου που κάνουν το κοινό να εξακολουθεί να με παρακολουθεί. Η μία είναι ότι αρνήθηκα να είμαι σκλάβα μιας εικόνας. Η άλλη είναι πως κάθε φορά που καταπιάνομαι με κάτι θέλω να είναι διαφορετικό από το προηγούμενο και ίσως αυτό να ενδιαφέρει τον κόσμο. Τον ενδιαφέρει να έχει κάποιος συνάμα μια έντονη ταυτότητα και του ζητά επίσης να εξελίσσεται, να μην κάνει πάντα τα ίδια πράγματα. Το κοινό κουνάζεται εύκολα.

Ίσως το γεγονός πως καταπιάστηκα με πράγματα διαφορετικά παραμένοντας η ίδια να είναι αυτό που δημιούργησε στο κοινό ένα ενδιαφέρον και μια μεγάλη εμπιστοσύνη.

Στη Γαλλία υπάρχουν πολλοί ξένοι καλλιτέχνες που τραγουδάνε στη γλώσσα τους και που έχουν μεγάλη επιτυχία. Νομίζω ότι το κοινό είναι παντού το ίδιο, είτε στην Ιαπωνία πάμε, είτε στη Νότιο Αμερική. Όπου και να πάμε. Η μουσική είναι η πιο προστιή τέχνη, έστω κι αν κανείς τραγουδάει σε μια άλλη γλώσσα από αυτή του κοινού, επειδή η μουσική περνάει από τη φωνή και η φωνή περνάει από την άμεση συγκίνηση. Κι εγώ η ίδια όταν ακούω κάποιους να τραγουδάνε σε μια γλώσσα που δεν καταλαβαίνω, συγκινούμαι. Η μουσική έχει μια μαγεία που δεν έχει σχέση με τη γλώσσα. Έχουμε αυτή την τύχη εμείς οι μουσικοί...

— Υπάρχουν στιγμές που νομίζετε πως μειώνεται η γνησιότητα των ελληνικών τραγουδιών ή το γαλλικό κοινό συλλαμβάνει την ολότητα της ελληνικής ψυχής:

— Α! Αυτό πια είναι τελείως διαφορετικό ζήτημα.

Πέντε-έξη θεατές στους δέκα, ξέρουν δεν ξέρουν τον καλλιτέχνη, μπαίνουν στο θέατρο βάσει παρεξηγήσεως. Τώρα τι συμβαίνει όταν ο καλλιτέχνης βρίσκεται απέναντι στο θεατή και ποιό είναι το αποτέλεσμα —αν ο θεατής καταλάβει τη μουσική, το κείμενο, την ιδιομορφία του καλλιτέχνη— όλα αυτά είναι τελείως υποκειμενικά. Νομίζω ότι υπάρχει ένα μυστήριο στη μελοποίηση ενός κειμένου. Μου έχει συμβεί να τραγουδάω ένα κείμενο σε ανθρώπους που δεν καταλαβαίνουν τη γλώσσα και να καταλαβαίνουν τι λέω, να αισθάνονται περί τίνος πρόκειται έστω κι αν δεν καταλαβαίνουν τις λέξεις, καταλαβαίνουν το ύφος και το θέμα. Αυτό είναι πια πολύ παράξενο, όταν συμβαίνει. Μέσα από τη συγκίνηση της φωνής μπορεί να καταλάβει κανείς πράγματα τα οποία, ίσως, κάποιος που γνωρίζει τη γλώσσα δεν τα καταλαβαίνει. Όταν καταλαβαίνουμε άμεσα το κείμενο, είμαστε προσηλωμένοι στο κείμενο. Όταν βρισκόμαστε με ανθρώπους που μιλάνε μια γλώσσα την οποία δεν καταλαβαίνουμε, τους κοιτάμε και κοιτάμε το όλον. Τις χειρονομίες, το βλέμμα, προσέχουμε το ύφος της φωνής, τα σκαμπανεβάσματα της φωνής. Προσπαθούμε να καταλάβουμε για ποιο θέμα μιλάνε κι όλα αυτά μας κάνουν να είμαστε πιο ενστικτώδεις παρά όταν καταλαβαίνουμε τη γλώσσα. Νομίζω ότι αυτοί που με ακούνε

ενδιαφέρονται όχι τόσο γι' αυτά που λέω, αλλά για το πως τα λέω και ίσως να συλλαμβάνουν πράγματα που διαφεύγουν από έναν Έλληνα. Η ποίηση και η μουσική έχουνε κάποια διάσταση που μας ξεπερνά και που απευθύνεται κατευθείαν στην ψυχή, για να πούμε μεγάλες λέξεις...

'Οταν είμαι στην Ελλάδα και τραγουδώ για τους Έλληνες, τραγουδώ ίσως διαφορετικά. Είμαι πιο προσηλωμένη στο κείμενο και στην άρθρωση.

— Από την εμπειρία που έχετε, την επαφή με το γαλλικό κοινό, ανθρώπους του επαγγελματικού χώρου σας ή και των μέσων ενημέρωσης, πως αισθάνεσθε να αντιμετωπίζουν οι Γάλλοι την σύγχρονη ελληνική δημιουργία;

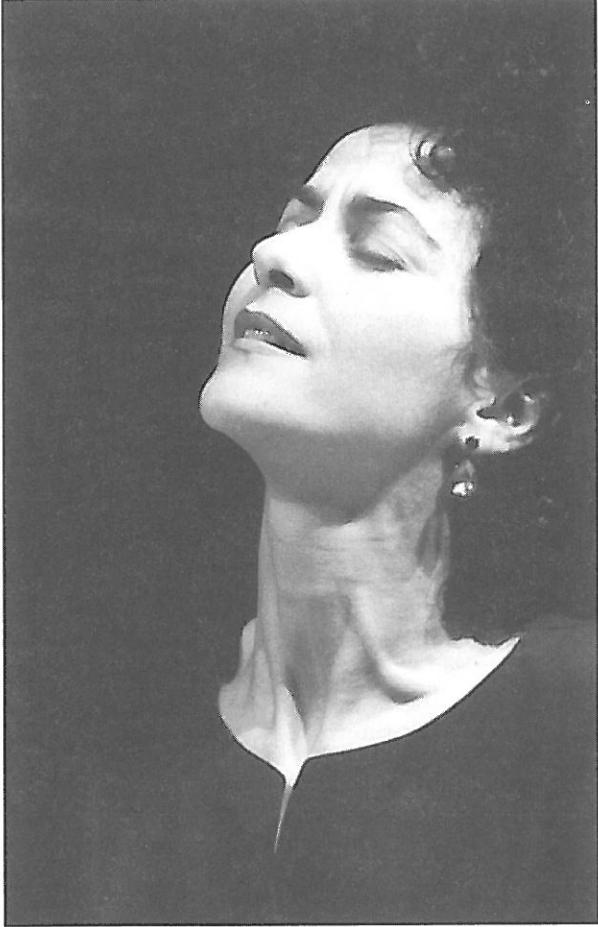
— Προσωπικά, μέχρι τώρα δεν έχω παράπονο, γιατί οι κριτικές τους για τους δίσκους μου και τις εμφανίσεις μου, ήταν πάντοτε πολύ θετικές και πολύ ενθουσιώδεις. Είναι πολύ θετικός

ο τρόπος με τον οποίο με δέχονται τα μέσα ενημέρωσης. Φυσικά δεν έχω λάβει μέρος σε εκπομπές μεγάλης ακροαματικότητας, σε εκπομπές grand public. Κι είναι κρίμα, διότι αυτοί που υποθέτουν ότι ξέρουν τι αρέσει στον κόσμο και στο μεγάλο κοινό στερούν την ενημέρωση σε ανθρώπους που θα ενδιαφέρονταν για τη δουλειά μου. Νομίζω ότι η δουλειά μου μπορεί να ενδιαφέρει περισσότερο κόσμο απ' όσο νομίζουν μερικοί που με βάζουν στους "κουλτουριάρηδες" καλλιτέχνες. Κρίμα. Κι όχι μόνο για μένα, για πάρα πολλούς καλλιτέχνες, οι οποίοι θεωρούνται "δύσκολοι", δίκαια ή άδικα, θεωρούνται "απαιτητικοί", θεωρούνται "κουλτουριάρηδες" και τα διάφορα. Στις πρωινές εκπομπές του France Inter βάζουνε μόνον γαλλικά ή αγγλοσαξωνικά τραγούδια, επειδή φιθούνται μήπως πέσει η ακροαματικότητά τους.

— Χάρη σ' εσάς ακούγεται η ελληνική λαλιά μέσα στα γαλλικά θέατρα, εδώ και καιρό. Πώς το ζείτε αυτό το γεγονός, πως αισθάνεσθε, συνειδοποιείτε το έργο που επιτελείτε, ίσως και άθελά σας, και την ευθύνη που έχετε;

— Για να είμαι ειλικρινής έχω μια αλεργία πάνω σ' αυτό το θέμα της αντιπροσώπευσης. Όχι, θα έλεγα όχι. Φυσικά και έχω συνείδηση, αλλά...

Έχω μια έμφυτη αντιπάθεια στο γεγονός ότι μπορώ να αντιπροσωπεύσω κάτι αλλο από εμένα. Θα έλεγα μάλλον μια αντιπάθεια η οποία δεν είναι τωρινή, είναι παληγά. Έχω μια αντιπάθεια για τους ανθρώπους που ξαφνικά γίνονται φορείς ορισμένων πραγμάτων που ίσως στην αρχή δεν τα θέλησαν και μετά φυλακίζονται κάπως από αυτή την ευθύνη. Εγώ τη μόνη φιλοδοξία που έχω είναι να φτάσω όσο το δυνατόν πιο κοντά σ' αυτό που μ' ενδιαφέρει να εκφράσω. Δηλαδή όσο πιο τίμια

Angélique Ionatos : ...και η φωνή περνάει από την άμεση συγκίνηση.

Photo : Arièle BONZON

μπορώ πάνω σ' αυτό που είναι η δουλειά μου. Και τι είναι η δουλειά μου; Είμαι μουσικός. Δεν είμαι τίποτε άλλο. Στην αρχή υπάρχει ένα θείο δώρο που είναι η φωνή, για το οποίο θεωρώ πως δεν έχω την παραμικρή ευθύνη. Αυτό το θείο δώρο είτε το καλλιεργείς είτε το αφήνεις και πεθαίνει.

Είμαι πολύ ευτυχισμένη που είμαι ελληνίδα.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα που λατρεύω και είναι η πατρίδα μου. Όμως η πραγματική μου πατρίδα είναι η ελληνική γλώσσα. Αυτό μ' ενδιαφέρει. Ο λόγος. Δεν έχω την παραμικρή ευθύνη ούτε για την αρχαιότητά μας, ούτε για το παρόν μας, ούτε για το μέλλον μας. Είμαι ένα άτομο το οποίο βρίσκεται προς το παρόν στη Γαλλία και που κάνει τη μουσική που κάνει πάνω σ' αυτά τα κείμενα... Δεν σκέφτομαι ποτέ ότι μπορεί να υπάρχει η παραμικρή αντιπροσώπευση της Ελλάδας. Να είμαστε σαφείς πάνω σ' αυτό το θέμα.

— Ναι, αλλά υπάρχουν Έλληνες οι οποίοι χαίρονται που υπάρχει μια Ελληνίδα στο Παρίσι και πετυχαίνει και γεμίζει τα θέατρα τραγουδώντας στα ελληνικά.

— Αυτό με ικανοποιεί πάρα πολύ, αλλά τα υπόλοιπα δεν μ' ενδιαφέρουν. Δεν μ' ενδιαφέρει μια επίσημη αναγνώριση. Πολλοί μου λένε πως είμαι μια "πρέσβειρα". Αυτό δεν με αγγίζει... Γι' αυτό δεν έχω ευθύνη. Αρνούμαι να αντιπροσωπεύσω την Ελλάδα. Δεν βλέπω γιατί να αντιπροσωπεύσω την Ελλάδα κι όχι τον ελληνικό λόγο, πράγμα που είναι διαφορετικό. Σας ξαναλέω η πατρίδα μου είναι η ελληνική γλώσσα. Γιατί να αντιπροσωπεύσω την Ελλάδα όταν η Ελλάδα δεν έχει δώσει ποτέ μια δεκάρα για να μπορέσω να κάνω την τέχνη που κάνω. Κι όταν η Ελλάδα αδιαφορεί απολύτως για μένα.

Είμαι ελληνίδα και τραγουδάω στα ελληνικά. Τελεία και παύλα.—

— Η Ευρώπη συνεχίζει να χτίζεται και να μεγαλώνει και φυσικά υπάρχουν συγκρούσεις των πολιτισμών. Πως βλέπετε τη σύγχρονη ελληνική δημιουργία να προσαρμόζεται σ' αυτό το ευρωπαϊκό ψηφιδωτό, εσείς που ζείτε τα πράγματα από κοντά, εδώ στα ξένα;

— Είναι πιο γενικό το θέμα. Θα έλεγα πως είναι πια διεθνές αυτό το πρόβλημα, παγκόσμιο. Τι θα γίνουμε; Τι θα γίνουν οι ιδιομορφίες κάθε χώρας; Υπάρχει ένας πολιτιστικός ιμπεριαλισμός της αγγλοσαξωνικής κουλτούρας. Είμαι λίγο απαισιόδοξη από τη φύση μου. Κι είμαι λίγο απαισιόδοξη επειδή βρίσκω ότι υπάρχει μια ισοπέδωση των πραγμάτων, η οποία με ανησυχεί πολύ. Άλλα πάλι σκέφτομαι πως υπάρχει πάντα αυτή η αντιδραση της ανθρώπινης φύσης που κάνει,

Η συνέντευξη του μήνα

όταν τα πράγματα ισοπεδώνονται, να ξεφυτρώνουν φυταράκια από δω κι από κει, τα οποία δημιουργούνε μια ακαταστασία και πιστεύω σ' αυτή την ακαταστασία. Ο René Char μιλάει πολύ ωραία για ένα καρβουνάκι πάνω στις στάχτες το οποίο μένει πάντοτε αναμένο.

Νομίζω ότι ο άνθρωπος δημιουργεί πάντοτε τα αντισώματα της αρρώστιας... Η αρρώστια τώρα είναι ο υπεριαλισμός του χρηματιστηρίου και της αγγλοσαξωνικής κουλτούρας. Η μικρή μας γλώσσα που τη μιλάνε δέκα με δέκα πέντε εκατομμύρια είναι σταγόνα στον ωκεανό.

Εγώ πιστεύω πολύ στην ποίηση. Νομίζω ότι ο κόσμος έχει ανάγκη από την ποίηση γιατί βρισκόμαστε σ' έναν κόσμο πολύ πεζό και πολύ υλιστικό και υπάρχει μια έμφυτη τάση του ανθρώπου προς κάτι που τον εκπλήττει, κάτι που τον συγκινεί. Και στους νέους και στα παιδιά. Βρίσκω πως τα παιδιά είναι η ποίηση προσωποποιημένη... Αν δεν πίστευα στην ποίηση, νομίζω ότι θα είχα σταματήσει να τραγουδάω εδώ και πολύν καιρό.

— Τι είναι η τελευταία σας δουλειά D'un bleu très noir που θα παρουσιάσετε στις 10, 11 και 12 Φεβρουαρίου στο Théâtre de la Ville του Παρισιού:

— Είναι η σκοτεινή πλευρά της δημιουργίας μου. Ήθελα να κάνω ένα ρεσιτάλ που να έχει σχέση με το μπλουζ. Και το μπλουζ έρχεται από το μπλε. The blue note. Αυτή η ιδέα μου ήρθε όταν διάβασα Τον πόνο του ανθρώπων και των πραγμάτων του Καρυωτάκη. Και ήθελα να κάνω ένα ρεσιτάλ που να μην είναι πια η ηλιακή πλευρά της δουλειάς μου και της φύσης μου, γιατί συνήθως τείνω προς αυτήν. Και στη ζωή μου. Μ' αρέσει να γελάω, μ' αρέσει να είμαι με ανθρώπους ευχάριστους, αλλά έχω και τη σκοτεινή πλευρά της τραγωδίας που την έχουμε ανεπτυγμένη εμείς οι Έλληνες. Θέλησα να κάνω ένα ρεσιτάλ πάνω στον πόνο. Άλλα όταν μιλάμε για πόνο μιλάμε πάντοτε για την ανθρώπινη φύση. Δεν πάει να πει ότι γίνομαι απασιόδοξη απλώς έχω όρεξη να τραγουδήσω ορισμένα πράγματα που πονάνε.

Είναι τραγούδια ελληνικά, γαλλικά και δύο ισπανόφωνα. Τα ελληνικά τραγούδια είναι συνθέσεις δικές μου καθώς και ένα τραγούδι του Θεοδωράκη Ο Λυγμός Αγγέλων από τα Ποιητικά, ένα τραγούδι του Χατζή από τα Νταουλιέρικα, Το Λατομείο του θανάτου και δύο τραγούδια της Καραΐνδρου, Η Άρια της Ρόζας και το Τραγούδι της Λίμνης. Μαζί μου θα είναι οι μουσικοί : César Stroscio, bandoneon, Micahël Nick, βιολί και Henri Agnel, έγχορδα.

Τη συνέντευξη πήρε ο Γιώργος Αλεξανδρινός-Μπιζιούρας

Angélique Ionatos — Discographie

Chansons nomades, 1998, Siviana, distribution Mélodie, *Choc du Monde de la Musique* ♦ *Parole de juillet*, 1997, Siviana, distribution Mélodie, *ffff Télérama*, *Choc du Monde de la Musique* ♦ *De la source à la mer*, coffret réunissant : *Sappho de Mytilène*, *O Erotas*, *Mia Thalassa*, et un livret de portraits et de paysages de Grèce (photos inédites d'Irméli Jung), 1995, Tempo-Auvidis, *ffff Télérama* ♦ *Mia Thalassa*, Angélique Ionatos chante Mikis Theodorakis, 1994, Tempo-Auvidis, *ffff Télérama* ♦ *O Erotas*, 1992, Tempo-Auvidis, *ffff Télérama* ♦ *Sappho de Mytilène*, 1991, Tempo-Auvidis, *prix de l'Académie Charles-Cros*, *ffff Télérama*, *Choc du Monde de la Musique* ♦ *Archipel*, 1989, SM ♦ *Le Monogramme*, 1988, Théâtre de Sartrouville-Auvidis ♦ *Récital*, 1986, Théâtre de Sartrouville-Auvidis ♦ *Marie des brumes*, 1984, Théâtre de Sartrouville-Auvidis, *grand prix audiovisuel de l'Europe*, ♦ *O Helios O Heliatoras*, 1983, SM ♦ *La Forêt des hommes*, 1981, SM ♦ *I Palami sou*, 1978, SM, *prix de l'Académie Charles-Cros* ♦ *Résurrection*, 1972 *prix de l'Académie Charles-Cros*.

Μικρές Αγγελίες

Georgia J. Kouvela, Avocat aux Barreaux d'Athènes et de Paris. Νομικές συμβουλές δωρεάν στο Ελληνικό Σπίτι. Κλείστε ραντεβού τηλεφωνικώς : 01 56 69 18 80 και 01 69 83 11 37.

Zoé Frangopoulos, docteur en psychologie, psychanaliste, propose gracieusement une consultation psychologique aux membres de la Communauté qui le souhaitent, les mardis de 18h00 à 20h00, à la Maison de la Grèce. Prenez rendez-vous au 01 44 09 82 08.

Ζητούνται προς ενοικίαση, δωμάτια, studios, διαμερίσματα δύο δωματίων. Τηλέφωνο : 01 47 04 67 89.

Προσφορά εργασίας σε νέες κοπέλλες για να ασχολούνται με μικρά παιδιά προσχολικής ηλικίας. Τηλέφωνο . 01 47 04 67 89.

Ο ποδοσφαιρικός σύλλογος **Αετός** καλεί τα Ελληνόπουλα που αγαπούν το ποδόσφαιρο και θέλουν να συμμετάσχουν στην ομάδα να

το δηλώσουν τηλεφωνικώς και εγκαίρως στους υπεύθυνους :

Βαγγέλη Σταυρακαρίδη : 06 13 80 75 42 και Διονύση Τουπαρλάκη : 01 45 23 00 43.

Νοικιάζεται στούντιο 35 τ. μ. καινούριο, επιπλωμένο με παρκέ. Το νοίκιο είναι 4.200 φράγκα το μήνα μαζί με τα κοινόχρηστα. Τηλ. : 01 48 78 80 64.

Πωλείται διαμέρισμα 55 τ. μ. Χώρος ενιαίος προς ανανέωση. Ύψος του χώρου 3 μ. Τιμή 690. 000 γαλλικά φράγκα. Πληροφορίες : 01 44 09 82 08.

Μαθήματα πιάνου. Διπλωματούχος καθηγήτρια μουσικής παραδίδει μαθήματα πιάνου, θεορία και αρμονία. Τηλεφωνείστε στη Δίδα Ντόρα Σταλίδου. Τηλ. : 01 45 24 42 06.

Μαθήματα ελληνικών χορών στην **Ελληνική Κοινότητα** με τον Χρήστο Μελλισό. Τις Κυριακές 13 - 2 - 2000, 27 - 2 - 2000, 12 - 3 - 2000, 26 - 3 - 2000, στις 3 η ώρα.

Fermé dimanche et lundi soir

24, rue Godot de Mauroy
75009 Paris
Tél. : 01 42 68 08 51

Το χρυσόμαλλο αρνί

Ήταν ένας βασιλιάς, που είχε τρία παιδιά. Αφού απέθανε ο βασιλιάς, άφησε την κατάστασίν του στα παιδιά του, να τη μοιράσουν. Τα δυό μεγάλα τα παιδιά εμεθουύσαν στα κρασοπουλειά κι έφαγαν τα γρόσια του πατέρα τους κι εμπήκαν και σε μπόρτσι (= χρέος). Το μικρότερο την εφύλαξε την κατάσταση, που του άφηκε ο πατέρας του, και παντρεύτηκε κι έκαμε μιά τσούπρα ωραιότατη, κι έφκιασε ένα σαράγι (= ανάκτορο) μέσα στη γης, και την έβαλε μέσα. Και κείνον το μάστορα που έφκιασε το σαράγι, τον έκωψε, κι έβαλε ντελάλη κι εφώναξε : «Όποιος είν'άξιος να βρει τη θυγατέρα του βασιλιά, να την πάρει γυναίκα, αν δεν τη βρει, θα τον σκοτώσει». Επήγαν πολύς κόσμος, και δεν μπόρεσαν να την έβρουν, κι όλους τους σκότωσε. Ένας νιος έμορφος πήγε σ'έναν πιστικό, και του είπε να τον βάλει μέσα σ'ένα τομάρι πρόβειο και να έχει χρυσά μαλλιά, και να τον πάνει στο βασιλιά. Ο πιστικός τον έβαλε μέσα σ'ένα τομάρι πρόβειο με χρυσά μαλλιά, κι εκεί μέσα έβαλε κοπριές και φαγί και ψωμί, κι όσα χρειάζουνταν. Σαν πήγε στο βασιλιά, του είπ' ο βασιλιάς « Το πουλάς αυτό το αρνί;» Κείνος είπε: «Όχι, αφέντη μου βασιλιά, δεν το πουλώ, κι αν το χρειάζεσαι, δεν σου χαλνώ το χατήρι, στο δίνω για τρεις μέρες διορία, κι ύστερα να μου το δώκεις». Τότες ο βασιλιάς το πήρε να το πάει μέσα στη θυγατέρα του, και καθώς μπήκε με τ' αρνί στο σαράγι, μπήκε μέσα σε πολλούς οντάδες. Και σαν πήγε σε μια πόρτα, φώναξ' ο βασιλιάς : «Ανοίξτε τάρταρα μάρταρα της γης!» Κι άνοιξε η πόρτα μοναχή της. Μπαίνοντας σε πολλούς οντάδες, ζύγωσε σε μια πόρτα κι εκεί φώναξε πάλι : «Ανοίξτε τάρταρα, μάρταρα της γης!» κι άνοιξε πάλι η πόρτα μοναχή της. Κι εκεί μέσα ήταν ο οντάς, που κάθουνταν η βασιλοπούλα, κι ήταν ασημένιος πατόκορφα. Κι αφού μπήκε μέσα, έδωκε τ' αρνί της βασιλοπούλας. Το χάιδευε η βασιλοπούλα και το αρνί κατούρησε κι είπε η βασιλοπούλα του βασιλιά: «Κατούρησε τ' αρνί!» Της το άφηκ' ύστερα κι έφυγε. Τη νύχτα εκείνη εβγήκε ο άνθρωπος απ' το τομάρι, και σαν τον είδε η βασιλοπούλα τόσο έμορφο, τον αγάπησε και τον ρώτησε : «Γιατί μπήκες στο τομάρι και ήρθες εδώ?»

Κι αυτός της είπε :: Σαν είδα πολλούς, που έρχουνταν και δεν μπορούσαν να σε βρουν και σκοτώνουνταν, ήβρα τούτη την τέχνη, κι ήρθα δω, που σ'έχει ο πατέρας σου». Κι η βασιλοπούλα του λέει : «Μπράβο, καλά έκανες, μόνο να ξέρεις, αφού με βρεις εδώ μέσα, θα μας κάνει ο πατέρας μου και μένα και τις δούλες πάπιες, και θα σου πει, ποια από τούτες τις πάπιες είν' η βασιλοπούλα; κι εγώ εκεί θα τσιμπήσω το φτερό μου». Αφού κουβέντιασαν πολλά, ήρθε πάλι ο πιστικός και χάλευε το αρνί. Ο βασιλιάς πήγε στη θυγατέρα του να το πάρει. Η βασιλοπούλα είπε του πατρός της : «Πολλά εγλέντησα με το αρνί!» Τότες ο βασιλιάς το πήρε και το έδωκε του πιστικού. Υστερα ο άνθρωπος βγαίνει απ' το τομάρι και πάει στο βασιλιά και του λέει : «Εγώ μαι άξιος να βρω τη θυγατέρα σου!» Ο βασιλιάς του είπε: «Λυπούμαι πάρα πολύ, παιδί μου, για τα νιάτα σου. Σκοτώθηκαν τόσοι και τόσοι για να την εβρούν, και συ θα την εβρείς! — Ας είναι, αφέντη βασιλιά! εγώ θα σκοτωθώ, μον' θα πασχίσω να τη βρω». Τότες πήγε αυτός μπροστά κι ο βασιλιάς αποπίσω, κι όντας έφτακαν στη μεγάλη πόρτα, είπε του βασιλιά : «Πες τρία λόγια». Κι ο βασιλιάς του είπε : «Τι να πω; να, λέγω : σαράγι, σαράγι, σαράγι! — Όχι, του είπε το παιδί, πες, ανοίξτε τάρταρα, μάρταρα της γης!» Και είπε τα λόγια αυτά ο βασιλιάς κι άνοιξ' η πόρτα κι όντας μπήκε μέσα ο βασιλιάς, εδάγκασε το μουστάκι του. Πήγε και στην άλλη την πόρτα κι έκαμε το ίδιο, και κατόπιν πήγαν μέσα κι ήβραν τη βασιλοπούλα. Και του είπ' ο βασιλιάς : «Τη βασιλοπούλα τώρα καλά την ήβρες, μον' εγώ τώρα θα κάνω τη θυγατέρα μου και τις δούλες μου πάπιες, κι αν καταλάβεις, ποιά είν' η θυγατέρα μου, να την πάρεις γυναίκα!» Τις έκανε ο βασιλιάς πάπιες, και τις έφερε μπροστά στο νιο, και του είπε : «Ποιά απ' αυτές είν' η θυγατέρα μου?» Τότες η βασιλοπούλα ετσίμπησε το φτερό της, κι είπε ο νιος : «Γι' αυτή, που τσίμπησε το φτερό, ετούτη είν' η βασιλοπούλα!» Και τότες την πήρε γυναίκα, και στεφανώθηκαν κι επέρασαν ζωή χαριτωμένη.

Σε κάθε καινούριο τεύχος του **δελτίου** θα βρίσκετε κι ένα παραμύθι. Κι αυτό για να μαθαίνουν τα παιδιά μας τις ιστορίες του λαού μας και τις διαφορετικές μορφές τη ελληνικής γλώσσας. Το παραμύθι ετούτο το βρήκαμε στο βιβλίο των εκδόσεων "Ερμής" Τα παραμύθια του λαού μας , την επιμέλεια του οποίου είχε κάνει ο συγγραφέας Γιώργος Ιωάννου και σημειώνει πως το βρήκε στο βιβλίο του Jean Pio, Contes populaires grecs, Copenhague, 1879, και πως είναι ηπειρώτικο. Τα παραμύθια, βέβαια, διαβάζονται ευχάριστα κι από τους μεγάλους κι έχουν πολλά να πουνε και σ'εκείνους. Πολλές φορές ίσως οι μεγάλοι να τα χρειάζονται περισσότερο από τα παιδιά και τους θυμίζουμε τους στίχους του Γιώργου Σεφέρη : "Κι' α σου μιλώ με παραμύθια και παραβολές / είναι γιατί τ' άκους γλυκότερα... " Γ. Α.-Μ.

" A sea of trouble "

Très jeune, avant de bien apprendre l'anglais — et bien avant de m'aventurer dans les textes de Shakespeare — je discutais un jour avec un copain, inscrit dans une école de théâtre, de la traduction en grec d'une phrase du célèbre monologue d'Hamlet " *To be or not to be* ". La phrase en question était " *a sea of trouble* " traduite en grec par πέλαγος κακῶν (une mer — ou mieux — un océan de maux). Mon ami optait pour πέλαγος δεινῶν (un océan de malheurs) κακόν (pour " *mauvais* " et " *mal* ") et δεινόν (pour *terrible* et *malheur*) étant tous les deux des mots à la fois anciens et modernes. Manifestement, δεινῶν est plus poétique et plus théâtral, en grec moderne. Pourtant, le traducteur d'Hamlet, Vassilis Rotas, était un grand homme de lettres — et un grand érudit.

Ce n'est que plus tard, en relisant *Les Perses* d'Eschyle, que je suis tombé sur cette même expression, " κακῶν πέλαγος " prononcée par Atossa : " Αἰσί, κακῶν δή πέλαγος ἐρρωγεν μέγα Πέρσαις τε καὶ προσπάντι βαρβάρων γένει " (Ô, un tel océan, donc, de malheurs anéantit les Perses et toute la nation des barbares ! v. 433) découvrant du même coup, d'une part, que Shakespeare avait copié le vers d'Eschyle et, d'autre part, que Rotas — qui connaissait son Eschyle — avait restitué le vers original ! (D'ailleurs, I. Gryparis, en traduisant *Les Perses* en grec moderne, avait gardé — lui aussi — le mot κακῶν). Cependant, mon copain avait raison, lui aussi. L'original n'était plus bon en grec moderne ! Δεινῶν était plus commode. J'avais déjà tenté de faire des traductions mais, là, j'ai compris dans quel " océan de malheurs " nageaient les traducteurs.

Il y a des langues qui " s'accouplent " mieux que d'autres (la tragédie antique et l'anglais, les comédies d'Aristophane et l'italien). Ce n'est pas le cas du grec et du français. (Déjà, du français en grec, ça marche beaucoup mieux). " Prendre des libertés ", c'est une solution trop facile lorsqu'il s'agit de véritables auteurs. (Et pourquoi faudrait-il se précipiter sur n'importe qui ?). Je travaille moi-même les sous-titres de mes films et c'est une bonne école. Ces adaptations sont récompensées par l'image. Mais un bon dialogue de théâtre ne peut pas être trahi. De surcroît, un langage théâtral doit être transposé dans un langage théâtral. Je n'ai jamais pu traduire plus d'une page de texte théâtral par jour. Je parle bien évidemment de pièces grecques. Modernes. L'histoire de la Grèce moderne est courte, mais la société grecque a évolué avec une extrême rapidité. Le théâtre — et son langage — aussi. Les mots (pour la plupart très anciens) et les racines des mots changent constamment d'usage d'une période historique à l'autre. Des mots étrangers s'installent dans la langue grecque sans cesse, sans complexe — et sans restrictions ministérielles ! Des expressions du grec ancien — devenues proverbiales — font partie du langage

quotidien — et même populaire. On mettra facilement dans la bouche d'un paysan un vers d'*Antigone* de Sophocle du genre " l'amour est invincible au combat " (έρως ἀνίκατε μάχαν) ou les dernières paroles d'Archimède, " Ne dérange pas mes cercles ! " (Μή μοῦ τούς κύκλους τάραττε !). D'ailleurs, beaucoup de mots n'ont pas changé d'usage depuis l'antiquité. Eschyle aussi disait " thalassa " pour la mer et " pelagos " pour la grande mer bien que le grec moderne n'hésitera pas à construire un verbe nouveau : πελαγώνω (je nage au grand large) = je suis confus (submergé, accablé).

La tragédie grecque classique est écrite en vers. C'est un poème ; inspirée souvent d'Homère. Ce n'est pas le cas du théâtre grec contemporain ; lequel peut être très poétique, souvent grâce à l'utilisation du langage argotique, marginal, " rebétique " (un peu comme le langage du rap de nos jours). Garder en grec moderne la construction métrique des textes anciens serait une erreur. La force de la poésie grecque — aussi bien ancienne que moderne — est ailleurs. Dans l'appropriation par l'homme des codes de la nature et des lois divines. Dans la mise à nu du fait historique et politique. Dans le mystère de l'allusion, du sous-entendu, du double sens et du jeu de mots.

Il fallait que le spectateur ancien soit très attentif aux sonorités des mots — que le traducteur moderne devrait respecter scrupuleusement dans ses adaptations. Prenons le verbe πέρθω (détruire par le fer et le feu). La tragédie grecque est l'œuvre de ceux qui avaient vaincu les envahisseurs perses. Eschyle les avait combattus à Marathon et à Salamine. Sophocle, à 9 ans, avait chanté le péan avant la bataille de Salamine et Euripide est né cette année-là à... Salamine même ! Si on n'entre pas dans la peau de ces hommes, on ne pourra pas comprendre la sonorité du verbe " ἐπερσσαν " (eperssan) lorsque Euripide parle de Troie en faisant allusion aux Perses (dans *Le Cyclope*, par exemple). Si on ne connaît pas le siècle d'Euripide, on ne comprendra pas pourquoi Ulysse (dans le même drame satyrique) emploie le langage d'un Athénien marathonomaque et démocrate, fier d'avoir sauvé la civilisation hellénique.

Il fallait que le spectateur d'*Agamemnon* d'Eschyle soit attentif à tous les mots qui sont regroupés autour d'un " lambda " (Λ), d'un " béta " (Β) ou d'un " théta " (Θ) sur deux, trois ou quatre vers successifs: " λαμπάδι ", " Ιλίου ", " πόλις ", " ἐάλωκεν " (lampadi, Iliou, polis, ealoken) — v. 28, 29, 30 — ou " θύγατερ ", " ἐπαισθομένη ", " πειθοῖ ", " θυοσκεῖς ", " θεῶν ", " χθονίων " (θygater, θeon, epaisθoméné, peiθoi, θoskeis, chθonion) — v. 84, 85, 86, 87, 88, 89 — ou, plus loin, " βία ", " βαφάς ", " ἐβαλον ", " βέλει " (via, vafas, evalon, velei) — v. 238, 239, 240, 241 — pour ne donner que quelques exemples.

Histoire des mots

Et, puis, il faut être aussi attentif aux allusions, aux " doubles sens " cachés dans les mots, qui ne se révèlent que lorsqu'on lit un texte à haute voix pour échapper aux pièges de l'orthographe : " ὄρχηστής " (membre du choeur, un des danseurs) peut être aussi " ὅρχις τίς " (un de mes testicules) — autrement dit, " une de mes valseuses " — dans *Le Cyclope* d'Euripide (v. 171).

En dernier lieu, il faut être attentif aux références sociales et politiques, mais aussi saisonnières. Si on parle souvent de navires et de vents dans les tragédies c'est parce que les grands festivals en l'honneur de Dionysos avaient lieu au printemps, au moment où démarrait la navigation. Sans oublier les références faites aux pièces des auteurs rivaux présentées l'année précédente. Ce jeu était fréquent entre les drames satyriques d'Euripide et les comédies d'Aristophane (et nous permet souvent de dater une pièce).

Le grec moderne est une langue aussi riche, inattendue et insoumise que le grec ancien — dans lequel un traducteur spontané puiserait des expressions modernes, avec la même facilité qu'un Français chercherait la complicité du latin. En traduisant, avec Evelyne Guimmara, *Le Bon Sens* (*H Κοινή Λογική*) de Yorgos Maniotis, que j'ai présenté à Avignon, nous sommes tombés sur une expression très courante qui n'a pas son équivalent exact en français: " δεν είστε εντάξει " et qui est un anglicisme, sans doute (" you are not okay "). Nous l'avons traduit par " vous n'êtes pas réglé ". Le mot εντάξει (prononcé

taxi) a sans doute été inventé — ou plutôt ressuscité — en plongeant dans une expression grecque ancienne " en taxei " (ἐν τάξει = d'une manière ordonné, en ligne) le jour où son inventeur a cherché à traduire l'expression anglaise " all right " ou " O.K. ", prononcé " okay ". (Le mot " τάξις " a donné au français — via le latin — la " taxe " et même — via l'anglais — le " taxi "). Quant à " O. K. ", encore une expression récente, apparue en Amérique à la fin du 19e siècle — son origine est assez obscure. Il s'agit aussi d'une invention — d'un immigrant très probablement — qui avait mal orthographié les mots " all correct " (Ol Korekt).

Un peu plus loin, dans *Le Bon Sens* de Maniotis, on tombe sur la réplique " Εμείς στην ηλικία σας κάναμε κέφια εκ του μηδενός... Είμασταν έξω καρδια " littéralement : " Nous, à votre âge, on faisait la fête à partir de zéro... On était avec le cœur dehors ". " A partir de zéro " est une forme archaïque mais forte et philosophique en grec moderne. Nous l'avons traduit par " pour un rien " (... c'était la fête) et tant pis pour la philosophie ! " Le cœur dehors ", on l'a laissé tomber. Pourtant, c'est la phrase-clé de la réplique. Pour lui rendre justice, il aurait fallu traduire : " On était si heureux, mais si heureux que le cœur sortait pour danser avec nous ". Quinze mots à la place de trois. A ce rythme, la pièce de deux heures en aurait duré dix ! Quel " sea of trouble " ...

Robert Manthoulis
(Revue *Traduire*, n° d'avril 1994)

Disparitions

Deux amis chers nous ont quittés en laissant derrière eux un grand vide non seulement dans l'âme de la communauté grecque de Paris mais dans l'ensemble de l'univers culturel français.

Aris Fakinos, " un des écrivains grecs les plus importants de sa génération ", écrivait *La Cité* de Bruxelles. Aris s'est retrouvé exilé politique à Paris après le coup d'Etat des Colonels et il a collaboré avec le *Bulletin d'Athènes Presse Libre* de Richard Someritis. Il a aussi collaboré à la rédaction du *Livre noir de la dictature en Grèce*.

Il a publié plusieurs romans en Grèce et en France, aux éditions du *Seuil* dont notamment *L'homme qui donnait aux pigeons* (1980, traduit par notre amie Josette Doron) et *Récit des temps perdus* (1982) une fresque magistrale de la Grèce rurale si bouleversée tout au long du 20e siècle. La presse française n'a pas manqué de saluer les livres d'Aris Fakinos : " Le souffle des grandes épopeées " (*France Soir*), " Fakinos adhère à l'événement tant dans sa vie que dans

ses écrits " (*Le Monde*). " Aris Fakinos a le don des belles histoires simples et chaudes " (*La Presse*).

André Kedros restera dans notre mémoire comme celui qui a écrit la première et la meilleure *Histoire de la Résistance grecque 1940-1944* (Robert Laffont, 1966).

Né à Bucarest, en 1917, il fait ses études à Prague avant de gagner la Grèce en 1938 où il participe activement à la Résistance. En 1945, il fait partie du groupe des 200 boursiers de l'Institut français d'Athènes qui part à Paris. Trois ans plus tard, avec l'aide de Louis Aragon, il publie son premier roman *Le navire en pleine ville* (Editeurs Français Réunis). Sous le pseudonyme d'André Massepain, il publie plusieurs livres pour la jeunesse, chez Robert Laffont, dont *Le rendez-vous du lac Majeur* (1981), *Le feu sous la mer* (1985) et *Le grand jeu de Basilo Salvo* (1991). André Kedros fut un membre actif de la Communauté Hellénique de Paris et participa régulièrement à ses activités.

R.M.

Si vous avez raté le concert de chansons populaires grecques, Le chant des mots, donné par Nena Venetsanou, le 28 novembre dernier, au Théâtre du Gymnase, ne manquez pas ce rendez-vous :

Musiques traditionnelles

En hommage à Aris Fakinos, NENA VENETSANOU chantera Manos Hadjidakis, Nikos Mamangakis, Mikis Theodorakis... le **samedi 11 mars à 20h00**, à la Maison de Radio France, salle Olivier Messiaen. Entrée : 50 F

Réservation aux guichets de Radio France 116, avenue du Président Kennedy 75016 Paris, de 11h00 à 18h00, sauf les dimanche et jours fériés, une heure avant le concert. Renseignements au 01 42 30 15 16.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

24 - 2 - 2000 20h00

Σε συνεργασία με το Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στο Παρίσι :
Γεωργίος Μπαμπινιώτης, Καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών :

"Η ελληνική γλώσσα στις αρχές του 21ου αιώνα"

Παρουσίαση από τον καθηγητή Γλωσσολογίας του Université Paris V κ. Χρήστο Κλαΐρη

► Στα ελληνικά

1 - 3 - 2000 20h00

ZOE FRANGOPoulos, Docteur en psychologie, psychanalyste :
"Psychanalyse et langage"

► En français

7 - 3 - 2000 20h00

VASSILIS PAPADAKOS, psychiatre, auteur d'ouvrages psychiatriques :
"Approches contemporaines de la clinique psychiatrique"

► En français

21 - 3 - 2000 20h00

ΒΑΙΤΕΛΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΙΑΣ, Directeur de recherches au CNRS :
"Η καταστολή της αμαρτίας από την Εκκλησία κατά τον 4ο μ.Χ. αιώνα"
 ► Στα ελληνικά

24 - 3 - 2000 20h00

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΙΑΦΙΕΡΑΚΗΣ, iatros καρδιολόγος :
"Κρητική διαιτολογία. Παραδοσιακή διατροφή των Κρητικών"
 ► Στα ελληνικά

29 - 3 - 2000 20h00

PAOLO ODORICO, Directeur d'études à l'EHESS :
"Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης στους βυζαντινούς χρόνους"
 ► Στα ελληνικά

στο ελληνικό σπίτι ♦ 9 rue Mesnil 75116 Paris ♦ Métro : Victor Hugo

Ελληνικός Ραδιοσταθμός στο Düsseldorf

O HELLENIC RADIO EUROPE 1, ή το ΠΡΩΤΟ είναι ο πρώτος ελληνικός ραδιοσταθμός που εκπέμπει εκτός Ελλάδας μέσω δορυφόρου Eutelsat Hotbird 5, Fr. 11.054 SR 27500, Fec 5/6, ανατολικά, ψηφιακά και ελεύθερα και λαμβάνεται σε ολόκληρη την Ευρώπη, την Ελλάδα, την Κύπρο, την Μέση Ανατολή την Βόρεια Αφρική, τη Νότια Αφρική (Γιοχάνεσμπουργκ) και αλλού.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορεί τε να απευθυνθεί τε : Hellenisches Medienzentrum, Beethovenstr. 17, 40233 Düsseldorf, Germany. Tel. : +49 211 687 803-0, e-mail toProto@dr.com

Ελληνική εφημερίδα στο Παρίσι

Κυκλοφόρησε η καινούρια ελληνική εφημερίδα του Παρισιού **TΩΡΑ**.

Πληροφορίες : Δ. Κακαντώνη

Τηλ. : 01 45 66 84 41.

MICHEL MAILLARD chantera du mardi 1er au samedi 12 février 2000, à 20h00 précises, (relâche dimanche et lundi) au Bateau-Théâtre " La Balle au Bond ", 55, quai de la Tournelle à Paris (face à l'Île Saint-Louis, métro Maubert Mutualité).

Tarif spécial pour étudiants, chômeurs, membres des associations helléniques.

Renseignements et réservations au 01 40 51 87 06.

► Soirée grecque avec le groupe MANDRAGORAS, les dimanches 20, 27 février et 5 mars 2000, à 20h00, sur la péniche Six / Buji, Quai Montebello 75005 Paris (en face de Notre Dame). Participation aux frais 60 F.

Renseignements Anne-Marie : 01 43 54 44 37.

► La conférence, "ARMATEURS ET MECENES GRECS ET SERBES À TRIESTE (1719 - 1914)", présentée par la Société historique Alexandre Soutsos, sera donnée par le professeur JEAN BOGDANOVIC, directeur adjoint du Centre d'études balkaniques de Paris, le mardi 29 février 2000, à 18h00, en la salle des Fêtes de la Mairie du IV arrondissement.

Cette conférence sera consacrée à la Trieste des Habsbourg où les souverains autrichiens ont accueilli les transfuges de l'empire turc. Grâce aux priviléges qu'ils leur ont accordés les Grecs et les Serbes ont développé le commerce triestin et ont doté la ville de somptueuses demeures.

► Sous le haut patronage de l'Ambassade de Grèce, les Amis de la Grèce et de Chypre organisent le vendredi 3 mars, à 19h30, à la Maison de la Grèce, une soirée littéraire à l'occasion de la parution de leur anthologie bilingue, *Voix de femmes grecques du XXe et XXIe siècles*, dédiée à la mémoire de Mélina Mercouri.

HENRI TONNET, professeur à l'INALCO, présentera cet ouvrage et ses 47 femmes écrivaines.

La comédienne grecque ANASTASIA POLITI, accompagnée d'un musicien, lira des extraits grecs et français.

Séance de signature. Entrée libre. Buffet.

Fête de la communauté hellénique

LA FETE DU CARNAVAL DES ENFANTS aura lieu le dimanche 12 mars 2000, à 16h00, à la Maison de la Grèce. Un spectacle de marionnettes y sera présenté et un goûter sera offert. Les enfants s'y rendront déguisés. Nous comptons SUR Votre présence.

► Sous le haut patronage de Monsieur l'ambassadeur de Chypre, la Communauté chypriote et les Amis de la Grèce et de Chypre organisent le vendredi 24 mars, à 18h30, à la Maison de la Grèce, une soirée littéraire pour la promotion des Editions Praxandre et de la littérature chypriote.

Intervenants : MM. Chatzavas et Lassithiotakis.

Entrée libre. Buffet.

► Association KYKLOS

DANCES TRADITIONNELLES DE GRECE, 2, rue Coysevox, 75018 Paris

Renseignements Marie-Anne : 01 39 02 34 28 (le soir)

ou Maryse : 01 47 49 82 09 (travail).

► Groupe de DANCES FOLKLORIQUES GRECQUES animé par Stella Cambourakis, Hélène Gouroussi, Christine Jailer.

Les jeudis de 20h00 à 22h30, au Centre culturel Verdier, 11, rue Lancrey 75010 Paris, métro République. Tous niveaux.

Renseignements Hélène Gouroussi : 01 64 27 30 78

ou Christine Jailer : 01 45 81 11 72.

Οι προβολές της κινηματογραφικής λέσχης

Κάθε Παρασκευή • 20h00 • στο ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ • 9 rue Mesnil 75116 Paris • Métro : Victor Hugo

↗ Παρασκευή 4 - 2 - 2000

Αγάπη για πάντα

του Βασίλη Γεωργιάδη. Με τους Ζωή Λάσκαρη, Γιάννη Φέρτη, Νότη Περγιάλη. Ανδρέα Φιλιππίδη. Κάκια Παναγιώτου. Κατερίνα Γώγου.

Μουσική : Κώστας Καπνίσης

Εντελώς τυχαία γνωρίζονται ο Δημήτρης (Γιάννης Φέρτης) με την Ελένη (Ζωή Λάσκαρη). Εκείνος φοιτητής του Ωδείου στο πάνω πρόκειται σε λίγο να δώσει τις διπλωματικές του εξετάσεις για σολίστας. Εκείνη το κακομαθημένο πλυσιούριτσο. Μεγάλος έρωτας γεννιέται μεταξύ τους, αλλά οι γονείς της Ελένης (Ανδρέας Φιλιππίδης. Κάκια Παναγιώτου) έχουν αντίρρηση γι' αυτή τη σχέση. επειδή θέλουν να αρραβωνιάσουν την κόρη τους με τον πλούσιο επιχειρηματία Κώστα (Μάκη Ρευματά).

↗ Παρασκευή 11 - 2 - 2000

Εκείνος κι εκείνη

του Ερρίκου Ανδρέου. Με τους Τζένη Καρέζη, Φαίδονα Γεωργίτση, Τάκη Εμμανουήλ, Βαγγέλη Καζάν, Βασίλη Ανδρονίδη, Ζώρα Τσάπλη. Μουσική : Γιάννης Μαρκόπουλος

Σε μια ειδύλλιακή ερημιά ζει εκείνος (Φαίδων Γεωργίτσης). Είναι ένα παιδί που κλίνει μέσα του όλο τον πρωτογονισμό και την αγνότητα της φύσης. Εκείνη (Τζένη Καρέζη) έρχεται από την αμαρτωλή πολιτεία και μπαίνει ξαφνικά στη ζωή του. Γεμάτη ανία και απογοήτευση ζητά να ξαναγεννηθεί κοντά σ'εκείνο το αγνό παιδί που δεν υποπτεύεται ποια είναι. Του παρουσιάζεται αγνή σαν κι' αυτόν και ένα παράφορο αίσθημα τους ενώνει. Εκείνος και οι σύντροφοί του την δέχονται σαν όμοιά τους. Είναι μια ομάδα απλών ανθρώπων που αγωνίζονται να κρατήσουν ότι ωραίο έμεινε από παληά.

↗ Παρασκευή 18 - 2 - 2000

Η τιμή της αγάπης

της Τώνιας Μαρκετάκη. Με τους Τούλα Σταθοπούλου, Άννη Λουλού, Στράτη Τσοπανέλη.

Στην Κέρκυρα στην αρχή του εικοστού αιώνα. Μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό περιβάλλον της εποχής και του τόπου, μια ιστορία αγάπης προδώμενη για λεφτά. Η κοπέλα από προέλευση φτωχή θα εγκαταληφθεί από τον αγαπημένο της ο οποίος προέρχεται από την αστική τάξη και δεν τολμά να εναντιωθεί στην τάξη του παίρνοντας ως γυναίκα του μια κοπέλα χωρίς προίκα...

↗ Παρασκευή 25 - 2 - 2000

Η φανέλλα με το 9 (1^ο μέρος)

↗ Παρασκευή 3 - 3 - 2000

Η φανέλλα με το 9 (2^ο μέρος)

του Παντελή Βουλγαρή. Με τους Στράτο Τζώρτζογλου, Θέμη Μπατζάκα, Νίκο Μπουσδούκο, Σταμάτη Τζελέπη, Νίκο Τσαχιρίδη, Κώστα Κλεφτογιάννη, Σταύρο Καλαρόγλου, Ζάνο Λανιά, Γιάννη Χατζηγιάννη, Βασίλη Βλάχο, Κάτια Σπερελάκη, Άννα Αυγουλά και Θανάση Μυλωνά. Ο Μπιλ Σερέτης είναι 20 χρονών, χωρίς μόρφωση και χωρίς χρήματα. Το μόνο του από : τα πόδια του και το ταλέντο του ποδοσφαιριστή. Μ' αυτές τις μοναδικές αποσκευές ο Μπιλ Σερέτης αποφασίζει να κάνει έφοδο στα ποδοσφαιρικά γήπεδα, να μπει στην πρώτη σελίδα των αθλητικών εφημερίδων και να τον ζητωκραυγάζουν παντού σαν "κυριακάτικο βασιλιά". Έπειτα από μια διαδρομή δύο χρόνων μέσα στη λάσπη των αθλητικών γηπέδων σε φτηνά ξενοδοχεία μέσα στο κλίμα της ψεύτικης εντυπωσίασης των ματς, την μοναξιά της επαρχίας και τις πρόχειρες σύντομες σχέσεις με γυναίκες, με οποιαδήποτε γυναίκα...

μένει να πραγματοποιήσει το μεγάλο του όνειρο να μπει σε μια αθηναϊκή ομάδα. Αλλά το όνειρο σβήνει την ίδια στιγμή που τ' αγγίζει. Ο Μπιλ Σερέτης συντρίφηκε από την κρατούσα κατάσταση και από τα συμφέροντα του ποδοσφαίρου.

↗ Παρασκευή 10 - 3 - 2000

Σ' αγαπώ

του Τάκη Βουγιουκλάκη. Με τους Αλίκη Βουγιουκλάκη, Άγγελο Αντωνόπουλο, Νίκο Γαλανό. Μπέτου Αρβανίτη, Σπύρο Καλογήρου. Νότη Περγιάλη, Τζένη Ζαχαροπούλου. Μουσική : Γιώργος Χατζηνάσιος Χορογραφίες : Γιάννης Φλερύ

Ο καθηγητής της ιατρικής Δημήτρης Βανάς (Άγγελος Αντωνόπουλος) παρευρίσκεται κατά λάθος σ'ένα πάρτυ, εκεί γνωρίζεται με τη Μαρίνα (Αλίκη Βουγιουκλάκη) η οποία έχει δεσμό μ'ένα φοιτητή της ιατρικής του Χρήστο (Νίκο Γαλανό). Η Μαρίνα θαυμάζει και εκτιμά τον σοβαρό καθηγητή που κι αυτός με τη σειρά του βρίσκει κοντά της μια νεανική άση. Για κάποια υποχρέωση του, ο Δημήτρης ταξιδεύει στο εξωτερικό όπου συναντάται με τη Μαρίνα που κι αυτή βρίσκεται εκεί συνοδεύοντας το παιδί μιας γνωστής του καθηγητή της Μαίρης (Μπέτου Αρβανίτη). Η συνάντηση γίνεται η αφορμή ενός ειδύλλιου που θα συνεχιστεί και την Αθήνα... η συνέχεια στην οθόνη.

↗ Παρασκευή 17 - 3 - 2000

Δύο παραγωγές του Ροβήρου Μλανθούλη

I. *Il y a mille ans à Byzance, la fête des calendes.* 1.000 Χρόνια πριν η Γιορτή των Καλένδων. Un musical grec en VF, 52. Une coproduction TF1-EPT, 1976. Σενάριο : Ιάκωβος Καμπανέλλης - Μουσική και τραγούδια : Σταύρος Ξαρχάκος - Σκηνικά και κοστούμια : Διονύσης Φωτόπουλος - Σκηνοθεσία : Γιώργος Μιχαηλίδης. Με τους Κάτια Δανδουλάκη, Δέσπο Λιαμαντίδου, Βασίλη Τζιβιλίκο, Βάσο Ανδρονίδη, Γιάννη Βογιατζή και τον Θανάση Βέγγο.

Extraits de la presse française : " Délicant, endiable, coloré, original ! " (*Télé - 7 jours*). " Spectacle insolite, plein de qualité " (*Télérama*). " Envoutant ! Regardez de tous vos yeux ! " (*L'Aurore*). " Chatoiement de couleurs, déferlement de rire " (*Humanité-Dimanche*).

II. Χρόνια ερωτικά (1955 - 1995)

Μια παραγωγή της Ygrec productions και του Υπουργείου Πολιτισμού (1995) στα πλαίσια του Εορτασμού των 100 χρόνων του Κινηματογράφου Cinéromans grecs ou 40 ans de séduction dans le cinéma grec. Version grecque, 1h 7'

Ενα πανόραμα του ελληνικού σινεμά, με αποσπάσματα από τα καλύτερα χρόνια των ελληνικών αισθηματικών ταινιών και κωμωδιών, από το οποίο δεν λείπει κανένα είδος εμπορικού κινηματογράφου, κανένας από τους δημοφιλέις ηθοποιούς ή από τις βεντέτες της εποχής : Ελη Λαμπέτη-Δημήτρης Χορη. Αλίκη Βουγιουκλάκη-Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Μάρθα Βουρτσή-Νίκος Ξανθόπουλος, κλπ., κλπ. Η ταινία, διανθισμένη με συνομιλίες με σκηνοθέτες και παραγωγούς, διαγράφει παράλληλα την σταδιακή εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας μέσα από την εξέλιξη των σχέσεων των δυο φύλων, εντός και εκτός της οικογένειας. Μερικοί από τους τίτλους γνωστών μελό δίνουν το στίγμα της εποχής : *H Φωνή της Καρδιάς, Ραγισμένες Καρδιές, Αμάρτηση για το παιδί της, Η Λίμνη των Πόθων, Ο Κλέφτης της Καρδιάς μου, Μάνα γιατί με γέννησες, Καρδιά μου πάγε να πονάς, Ο Ζητιάνος της Αγάπης,*

Voyage dans le futur

A l'occasion de la sortie de son dernier ouvrage, *Voyage dans le futur*, l'astrophysicien Nikos Prantzos nous a fait voyager, grâce à son imagination fertile, dans le futur, vers l'aventure cosmique, avec les découvertes de la science contemporaine. C'était le 22 janvier dernier à la Maison de la Grèce dans le cadre des SÉMINAIRES LIBRES DE LA COMMUNAUTÉ HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS.

Irons-nous un jour dans les étoiles ? Par quels moyens, et pour quoi faire ? Quelle pourrait être la place de l'homme dans l'univers en évolution ? Quel sera le futur de notre terre, du soleil, de l'univers entier ? Y aura-t-il une fin cosmique ? Ce sont quelquesunes des questions que Nikos Prantzos a posées dans un langage simple, accessible à tous, mais avec la rigueur et la profondeur qui siéent au discours scientifique. La présentation de ce livre fut suivie d'une discussion très animée et même si nous ne sommes pas arrivés à des conclusions, de toute évidence, nous sommes tous repartis avec de nouvelles interrogations.

Zoé Frangopoulos

NIKOS PRANTZOS est chargé de recherches au CNRS et enseigne l'astrophysique à l'Université Paris VI.

Spécialiste d'astrophysique nucléaire, il a reçu, en 1994, le prix de la Société française d'astronomie (SESA).

Son livre, *Voyages dans le futur. L'aventure cosmique de l'humanité*, préfacé par Hubert Reeves, a obtenu, en 1998, le prix Jean Rostand / MURS - AESF.

Il est publié dans la collection "Science ouverte" des éditions du Seuil, 320 p., 140 FF.

Τιμητική εκδήλωση για τον ζωγράφο Δημήτρη Τηνιακό

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων της Ελληνικής Κοινότητας ο σύλλογος ANAKROUSIS XXI οργάνωσε δύο βραδιές στο Ελληνικό Σπίτι προς τιμήν του έλληνα ζωγράφου Ακαδημαϊκού Δημήτρη Τηνιακού.

Έγινε προβολή βιντεοταινίας για τη ζωή και το έργο του καλλιτέχνη, παραγωγής της EPT-NET και ακολούθησε απαγγελία ποιημάτων και συναυλία.

Ο Δημήτρης Τηνιακός γεννήθηκε στην Άνδρο το 1920, από πατέρα Ανδριώτη και μητέρα μικρασιάτισα από τη Σμύρνη. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (1941-47), με δασκάλους τον Κ. Παρθένη και τον Γ. Κεφαλληνό. Ταξίδεψε και έζησε σε όλα σχεδόν τα πνευματικά και καλλιτεχνικά κέντρα της Ευρώπης για να εμπλουτιστεί από τα έργα των μεγάλων καλλιτεχνών και να ενημερωθεί για τα σύγχρονα καλλιτεχνικά ρεύματα, μελετώντας ειδικότερα το χρώμα και το φως.

Επηρεάστηκε από τον κυβισμό, τον ιμπρεσιονισμό, τον εξπρεσιονισμό, την αφηρημένη τέχνη, αλλά τελικά αφομούωνε μόνον τα βιώσιμα γι' αυτόν στοιχεία και διαμορφώνει ένα εντελώς προσωπικό ύφος ζωντανό, λιτό, σεμινό και βαθειά ελληνικό.

Εργάζεται αδιάκοπα, αφιερώνει την ζωή του στην Τέχνη, εφευνά το χρώμα και το φως του ελληνικού τοπίου. Το έργο του πολύπλευρο έχει δύναμη, εκφραστικότητα, απλότητα και λυρικότητα.

'Όντας νησιώτης ζει το μύθο της θάλασσας, ονειρεύεται τη γοητεία της

Σμύρνης, της χαμένης πατρίδας της μητέρας του, που παίρνει μυθικές διαστάσεις γι' αυτόν. Και όπως λέει ο αείμνηστος τεχνοκριτικός N. Αλεξίου "Ο Δημήτρης Τηνιακός συμφιλιώνει τον ποιητικό νόστο της χαμένης πατρίδας με τα βιώματα της καθημερινής πραγματικότητας."

Εργα του Δ. Τηνιακού έχουν αγοραστεί από τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού, από Δήμους, Πινακοθήκες, από μουσεία, όπως το Λούβρο και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρη.

Το 1989 παίρνει τον τίτλο του Ακαδημαικού.

Ζωή Φραγκοπούλου

Εκδήλωση για την Κύπρο

Στις 23 Ιανουαρίου έγινε, στην αίθουσα Jean Dame, εκδήλωση για την Κύπρο. Μίλησαν οι Christophe Chiclet και Elmas Hasan. Προβλήθηκαν φωτογραφίες του Frédéric Sautereau. Την εκδήλωση συμπλήρωσε καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τους Αναστασία Πολίτη, Αλέξη Δρόσο και Michel Maillard.

Την εκδήλωση οργάνωσε ο συνθέτης και τραγουδιστής Michel Maillard, ο οποίος από την 1η Φεβρουαρίου θα παρουσιάσει την καινούρια δουλειά του Ύμνος ηλιοτροπικός στην ζωή και την ελπίδα που αποτελεί συνέχεια του Όνειρου για την Αμμόχωστο.

Ο Michel Maillard τραγουδάει στα ελληνικά.

Δείτε τη σχετική ανακοίνωση στη σελίδα 8.

το δελτιο to deltio

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιου και περιχωρων

bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs

φλεβαρης 2000 n° 1 février 2000

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο : Ροβίρος Μανθούλης

Επιμέλεια : Γιώργος Αλεξανδρίνος-Μπιζιούρας

Εκδίδεται από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

9 rue Mesnil ♦ 75116 PARIS ♦ Tél. : 01. 47. 04. 67. 89 ♦ Fax : 01. 47. 04. 68. 13 ♦ Permanence : de 15h00 à 19h00 du lundi au vendredi

Imprimé par l' IMPRIMERIE DE MONTLIGEON 61400 LA CHAPELLE MONTLIGEON

ISSN : en cours ♦ N° Commission Paritaire : en cours

Prix de l'abonnement annuel : 100 FF

Σχόλια

Οι στήλες αυτές είναι ανοιχτές σε όλους. Για κάθε σχολιασμό, παρατήρηση, κρίση και επίκριση. Το μόνο που ζητάμε είναι συμπυκνωμένα κείμενα για να αποφεύγεται η συντόμευσή τους. Ο χώρος του δελτίου είναι περιορισμένος. Σε 60 λέξεις είναι δυνατό να διατυπωθεί η οποιαδήποτε άποψη. Όταν το θέμα το απαιτεί, θα δημοσιεύεται και η απάντηση του δελτίου. Τα μέλη του Δ.Σ. που επιθυμούν να ασκήσουν κριτική στο Εκτελεστικό Γραφείο έχουν τη δυνατότητα να το κάνουν στις συνεδριάσεις του Δ.Σ., γνωρίζοντας πολύ καλά ότι η κριτική τους θα δημοσιευτεί, μαζί με τις αποφάσεις του, στο δελτίο. Όπως έγινε πάντα.

Εσωκοινοτικά

Η Κοινότητα είναι γαλλικός Σύλλογος που ιδρύθηκε και λειτουργεί βάσει του γαλλικού Νόμου 1901, ο οποίος συμπληρώνει όσα δεν προβλέπονται από το Καταστατικό της. (Τις διατάξεις περί Συλλόγων που υπάγονται στον Νόμο 1901 μπορούν να προμηθευτούν τα μέλη μας από τη Νομαρχία του Παρισιού).

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 21 μέλη που έχουν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση του 1997 από 6 ψηφοδέλτια, με τριετή θητεία. Στη πρώτη συνεδρίασή του έγινε η εκλογή του Εκτελεστικού Γραφείου. Για τη θέση του Προέδρου υπήρχε ένας υποψήφιος, ο οποίος εξελέγη με 14 ψήφους. Στα υπόλοιπα μέλη του Ε.Γ. εκπροσωπήθηκαν 4 λίστες. Δύο λίστες δεν έθεσαν καμία υποψηφιότητα. Τόσο ο Πρόεδρος όσο και το Ε.Γ. μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να αντικατασταθούν από το Δ.Σ.

Το Εκτελεστικό Γραφείο που αποτελείται από 7 μέλη διαχειρίζεται τις υποθέσεις της Κοινότητας, σύμφωνα με τις αποφάσεις και κάτω από τον έλεγχο του Δ.Σ. **Όλες οι διαχειριστικές πράξεις του Ε.Γ. μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί από την πλειοψηφία του Δ.Σ.**

Τα μέλη μας μπορούν να ζητήσουν από τη Γραμματεία το δίπτυχο που αναφέρει το οργανόγραμμα της Κοινότητας, τα μέλη του Δ.Σ., και του Ε.Γ., καθώς και τους Υπεύθυνους για τα Πολιτιστικά και τα Σχολεία που έχουν επίσης εκλεγεί από το Δ.Σ.

Προεκλογικά

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Κοινότητας (που ψηφίστηκε, για δεύτερη φορά, το 1997) τον προσεχή Νοέμβρη θα συγκληθεί η Γενική Συνέλευση από την οποία θα εκλεγεί το νέο Διοικητικό Συμβούλιο. Η εκλογή θα γίνει με χωριστές λίστες (μέχρι 21 υποψηφιότητες) και με το αναλογικό σύστημα. Σύμφωνα με τα 'Αρθρα 10, 16 και 37 του Καταστατικού, τα εγγεγραμμένα μέλη μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα ή να ψηφίσουν αν έχουν πληρώσει τις συνδρομές τους, από την ημέρα που ενεγράφησαν (dont les cotisations échues ont été versées) τουλάχιστο 15 μέρες πριν από την ψηφοφορία. Τα νέα μέλη μπορούν να ψηφίσουν αν έχουν εγγραφεί και πληρώσει τη συνδρομή τους 15 μέρες πριν από την ψηφοφορία.

Εξυπακούεται ότι ένα μέλος που εγγράφεται στην Κοινότητα έχει την ηθική υποχρέωση να είναι ταμειακώς εντάξει κάθε χρόνο —και μάλιστα στο πρώτο εξάμηνο, όπως ορίζει το Καταστατικό— για να μπορέσει να λειτουργήσει η Κοινότητα πιο αποτελεσματικά.

Οι οφειλόμενες συνδρομές των άρθρων 16 και 37 αναφέρονται σε αυτήν την υποχρέωση. Όλα τα μέλη που πήραν μέρος στην Καταστατική Γενική Συνέλευση του 1997 έχουν ήδη λάβει το Καταστατικό. Τα νέα μέλη μπορούν να το ζητήσουν από τη Γραμματεία της Κοινότητας.

Κατά συνέπεια, γίνεται έκκληση στα μέλη μας να πληρώσουν τις οφειλόμενες συνδρομές τους μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2000 για να μπορέσουν να ψηφίσουν στις επόμενες κοινοτικές εκλογές.

Το δελτίο είναι το επίσημο όργανο της Κοινότητας. Υπεύθυνος του δελτίου, κατά τον Νόμο, είναι ο Πρόεδρος της Κοινότητας, ο οποίος είναι και ο υπεύθυνος διαχειριστής του Συλλόγου απέναντι τρίτων, επίσης κατά τον Νόμο.

Το δελτίο συντάσσεται βάσει οδηγιών του Ε.Γ. και ελέγχεται από το Δ.Σ. όπως όλες οι διαχειριστικές πράξεις.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ 30ΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΑΡΗ 2000

Παρά την έγκαιρη ειδοποίηση, τέλος Δεκέμβρη 1999, η γενική συνέλευση της 30ης του Γενάρη 2000 δεν είχε την προβλεπόμενη απαρτία. Στίς 6 η ώρα το απόγευμα υπήρχαν στην αίθουσα περίπου 100 μέλη της Κοινότητας, ενώ απαιτείται από το καταστατικό του 1982 το 20% εκείνων που ψήφισαν στις εκλογές του 1997, δηλαδή 115 μέλη.

Από την πλευρά του Εκτελεστικού Γραφείου δόθηκαν, στη μικρή άτυπη συζήτηση που έγινε με τα παρευρισκόμενα μέλη, μια σειρά απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα που τέθηκαν από τους παρόντες.

Ορίσθηκε επόμενη Γενική Συνέλευση για την Κυριακή **19 του Μάρτη 2000 στις 4 το απόγευμα**, με την παράκληση να ξανάρθουν τα μέλη μας παρά την ταλαιπωρία της μη απαρτίας της 30ης του Γενάρη 2000.

Προτάθηκε από το Εκτελεστικό γραφείο να συνδυασθεί αυτή η συνέλευση με μια καταστατική η οποία θα εγκρίνει τροποποιήσεις στο καταστατικό του 1982, οι οποίες θα επιτρέπουν, μεταξύ άλλων τη διενέργεια δεύτερης συνέλευσης χωρίς απαρτία. Οι τροποποιήσεις αυτές είχαν ήδη εγκριθεί το Μάη του 1995, αλλά οι δίκες ακύρωσαν de facto αυτές τις μεταβολές.

Ζητούμε από όλα τα μέλη της Κοινότητας να παραβρεθούν στη Γενική Συνέλευση στις **19 του Μάρτη 2000**, για να ληφθούν αποφάσεις στα τέσσερα θέματα της ημερήσιας διάταξης η οποία έχει ήδη σταλεί και θα ξανασταλεί.

Τέλος υπενθυμίζουμε ότι τόσο ο οικονομικός απολογισμός του 1998-99, όσο και ο διοικητικός απολογισμός (le Rapport moral du Président) του 1999 είναι στη διάθεση των μελών στην έδρα της Κοινότητας.

X. T.

είναι ωραία να πετάξ...

la Grèce

par vols réguliers et quotidiens

au départ de PARIS CDG Terminal 1, à 14 h

Athènes

Rhodes

Thessalonique

Hèraklion

La Chanée

votre compagnie pour la GRÈCE

CRONUS AIRLINES

49 avenue de l'Opéra - 75002 PARIS
Tél. 01 47 42 56 77 - Fax 01 47 42 57 79

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

ειρμεζωπού δέλτιο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιγύρων • bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
μάρτιος 2000 — n°2 — mars 2000

Περιεχόμενα

Το δέλτιο συνεχίζει τα πρώτα, αλλά σταθερά δήματά του και είναι συνεπές στο δεύτερο μερικό χαντεβού του. Λυτή τη φορά, με το ελληνικό γράμμα στον τίτλο, γιορτάζουμε, ως Τέληρες της διασποράς, την εθνική μας γιορτή κι εμείς, εδώ στο Παρίσι.

Κωνσταντίνος Γεωργούλης

photo: G.A.-B.

Ελληνας της διασποράς, κατ' εξογήν, ο Κωνσταντίνος Γεωργούλης παραγόρησε μια συνέντευξη στο δέλτιο, στην οποία αρχιγέται τις αναμνήσεις του και εκφράζει τις εκπλήξεις του για την ελληνική παρισινή παρουσία, στη σελίδα 2.

Ο Ρ. Μ. συνεχίζει την «Ιστορία των Ιεζουΐτων», εμπνευσμένος, ωστε, τη φορά, όπως κι ο γάλλος συγγραφέας La Bruyère, από των αρχαίων Ηεζουΐτων, στη σελίδα 5.

Το «παραχώμι μας», που το ζητάνε παιδιά και γονείς, εκτείνεται σ' αυτό το τεύχος τε δύο σελίδες, 6 και 7, και είναι στολισμένο με δύο ζωγραφίες, το ακιλούθιον οι «μικρές αγγέλες». Στη σελίδα 8 σας περιμένουν «ειδήσεις και ανακοινώσεις» καθίσιας και το πρόγραμμα του «Ελληνικού Σπιτιού» κι εκείνο των «Ελεύθερων Σεμιναρίων». Στις σελίδες 9 και 10 απλώνεται το πλούσιο πρόγραμμα της «Αινιγματογραφικής Ιεραρχίας».

Και: «το ελεύθερο θήμα» στην σελίδα 11 περιμένει ανυπόμονα τις απόψεις σας. Βέβαια τα ευμενή προσωρινά σχόλια σας έφτασαν ως εμάς καθίσιος και οι γρήγορες πετογγημένες παρατηρήσεις σας, τις οποίες και θα ήλθουμε μπόλη για. Άλλα όμως προγράμματα γραπτές σις γράμμες σας, επειδή προσέχει κανείς περισσότερο τα γραπτά του από τα λόγια του και επειδή τα γραπτά παραμένουν.

Γ. Α.-Μ.

Εβδομάδα Εκδηλώσεων Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

Τον προσεχή Μάη γιορτάζεται η Ημέρα της Ευρώπης. Η Πόλη του Παρισιού πρότεινε στην Ελληνική Κοινότητα να τη γιορτάσουμε μαζί. Σκεφτήκαμε πως ο καλύτερος τρόπος είναι με μια εβδομάδα καθημερινών εκδηλώσεων που θα γνωρίσουν στους Γάλλους φίλους μας μερικούς από τους Έλληνες που συμμετέχουν ενεργά στη γαλλική πολιτιστική ζωή. Μερικές χιλιάδες Έλληνες ζουν στο Παρίσι. Πολλοί, αν όχι οι περισσότεροι, είναι μέλη της Κοινότητας. Ανάμεσά τους, πάρα πολλοί που τιμούν το ελληνικό όνομα στη χώρα που μας φιλοξενεί. Σκεφτήκαμε να παρουσιάσουμε μερικά από τα πιο γνωστά ονόματα συμπατριωτών μας — Κώστας Γαβράς, Αγγελική Ιονάτου, Βασίλης Αλεξάκης κ.α. — σε Έλληνες και Γάλλους για να τους γνωρίσουν από κοντά. Χάρη στο ενδιαφέρον του Δήμου η Κοινότητα θα οργανώσει μια πρώτη εβδομάδα από αυτές τις ετήσιες εκδηλώσεις, μια γνήσια Ελληνική Ανοιξη στην καρδιά της Ευρώπης όπου είναι εγκαταστημένη μια μικρή Ελλάδα στις όχθες του Σηκουάνα, la Grèce-sur-Seine.

Την τελευταία εβδομάδα του προσεχούς Μαΐου, θ' αφιερώσουμε βραδυές στη Λογοτεχνία, τη Μουσική, τον Κινηματογράφο, το Τραγούδι, τη Ζωγραφική. Ο Δήμος μας δεξιωθεί στις αίθουσες του Hôtel de Ville. Τα μέλη της Κοινότητας καλούνται από τώρα στη μεγάλη αυτή γιορτή που γίνεται για πρώτη φορά στο Παρίσι.

ΕΘΝΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και Περιγύρων θα γιορτάσει την επέτειο της 25ης Μαρτίου την Τετάρτη 22 Μαρτίου 2000 στις 7 το απόγευμα, στην αίθουσα Rossini του Δημαρχείου των 9ου.

En l'honneur de la Fête Nationale, la Communauté Hellénique de Paris et des Environs vous convie le mercredi 22 mars 2000, à 19h00, en la salle Rossini de la Mairie du 9e, 6 rue Drouot 75009 Paris. Métro : Richelieu-Drouot.

COCKTAIL

Την Κυριακή 9 Απριλίου 2000, στις 8 το απόγευμα, το δέλτιο σας καλεί να πιείτε ένα ποτήρι στην υγεία του για να γιορτάσετε την καινούρια μορφή του και να σγολιάσετε μαζί του τα αποτελέσματα των ελληνικών εκλογών που θα δείτε, στη μεγάλη θύρα, από την EPT, μέσω διρυφόρου.

Ο Έλληνας Κωνσταντίνος Γεωργούλης

γεννήθηκε το 1924 στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Μετά την αποστράτευσή του από την τότε Ελληνική Βασιλική Αεροπορία, ήρθε στο Παρίσι, το 1946, για σπουδές. Προσωρινά, όπως πολλοί... Ένοικος τότε του Ελληνικού Ιδρύματος της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης του Παρισιού είναι διευθυντής του από το 1963.

Υπήρξε καθηγητής της Οργανικής Φυσικοχημείας στο Πανεπιστήμιο Pierre et Marie Curie.

— Αν οι πληροφορίες μου είναι σωστές, είστε Έλληνας "εξ Αιγύπτου". Ήσαστε ήδη Έλληνας της διασποράς πριν έρθετε στο Παρίσι. Πόσο Έλληνες μπορούν να είναι οι Έλληνες της διασποράς και πι μπορούν να προσφέρουν στην πατρίδα μας Ελλάδα;

— Είναι ευρύτατα γνωστό το γεγονός ότι οι Έλληνες της διασποράς αποτελούνται ένα κεφαλαίο για τον τόπο. Οπωδήποτε. Αναμφισβήτητα. Αρκεί να αρχίσει κάποιος να αναμετρά το τι έχει γίνει δεξιά και αριστερά από Έλληνες σε διάφορα κράτη. Οι Έλληνες της διασποράς μπορούν να προσφέρουν πολλά πράγματα. Έξω από τους μεγάλους ευεργέτες, οι οποίοι έχουν προσφέρει πολλά και είναι γνωστό. Στην Αθήνα έχουμε ένα σωρό ιδρύματα.

Αλλά πέραν τουτου υπάρχει και το γεγονός ότι οι Έλληνες της διασποράς είναι εκείνοι που με κάποιο τρόπο εξασφαλίζουν την επαφή του τόπου μας με κάποια άλλη χώρα. Το γεγονός ότι βρίσκεται κάποιος εγκαταστημένος στην Αίγυπτο ή στη Γαλλία ή στη Αμερική και εργάζεται και υποτίθεται ότι είναι ευφήμιος γνωστός, είναι κάτιο το οποίο αντανακλά και τη χώρα από την οποία προέρχεται. Από τη στιγμή που δημιουργούνται σχέσεις μεταξύ Ελλήνων που ζούνε στη Γαλλία και των Γάλλων, είναι κάτιο το οποίο προωθεί και τις ελληνογαλλικές σχέσεις. Το ίδιο πράγμα γίνεται με τις ελληνοαιγυπτιακές σχέσεις. Υπάρχουν αναμφισβήτητα δεσμοί που δημιουργήθηκαν και είναι δεσμοί άρρηκτοι και πολύ έντονοι μεταξύ των Ελλήνων και των Αιγυπτίων.

Θα μιλήσω για την Αίγυπτο, γιατί στην Αίγυπτο υπήρχε μια ιδιάζουσα κατάσταση. Η ιδιάζουσα κατάσταση στην Αίγυπτο ήταν το γεγονός, ότι επειδή εκεί πέρα υπήρχαν πολλοί Έλληνες, οργανώθηκαν σε κοινότητες πολύ νωρίς. Αν υπάρχει κάποιος κοινοτικός θεσμός ο οποίος έχει ανθίσει στο εξωτερικό ήταν αναμφισβήτητα οι κοινότητες της Αιγύπτου. Οι αναμνήσεις που έχω από την Κοινότητα Αλεξανδρείας είναι αναμνήσεις τις οποίες θα μπορούσα να αποκαλέσω συνταρακτικές.

Υπήρχανε σχολεία. Τελειώτατα. Τα σχολεία αυτά λειτουργούσαν με τη φροντίδα της Κοινότητας. Η Κοινότητα εφόρτιζε να βρει δασκάλους. Η Κοινότητα επλήρωνε τους μισθούς των δασκάλων. Και οι δάσκαλοι ήταν δάσκαλοι του ελληνικού κράτους, οι οποίοι είχαν διπλό μισθό. Είχανε το μισθό του ελληνικού κράτους και το μισθό που τους πλήρωνε η Κοινότητα. Ο Παπανούτσος για παράδειγμα ήταν δάσκαλος στην Κοινότητα Αλεξανδρείας. Και πολλοί άλλοι οι Φτυαράς, ο Χαβιαράς... Οι οποίοι ήταν αναμφισβήτητα αξιολογώτατοι άνθρωποι. Τα κοινοτικά σχολεία, ήταν σχολεία επί πληρωμή. Οι γονείς επλήρωναν δίδακτρα. Άλλα αυτή ήταν η θεωρητική προσέγγιση του προβλήματος, διότι στην πραγματικότητα αν ένας γονιός δεν είχε αρκετά λεφτά δεν επλήρωνε εις το ακέραιον, επλήρωνε ένα μέρος των διδάκτρων και αν υποτεθεί ότι ο γονιός δεν είχε λεφτά, τα παιδιά του εσπούδαζαν τελείως δωρεάν. Στα κοινοτικά σχολεία υπήρχε το μαθητικό συστίο. Υπήρχε το πρωινό ρόφημα, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Υπήρχε κινηματογράφος, υπήρχε γυμναστήριο, στάδιο...

— Πότε ήρθατε στο Παρίσι;

— Στο Παρίσι ήρθα μόλις αποστρατεύθηκα από την ελληνική 13η μοίρα βομβαρδιστικών. Υπηρέτησα στρατιώτης στη Μέση Ανατολή. Τέλειωσα το Γυμνάσιο το 1942. Το 1943 επιστρατεύθηκα στην τότε Ελληνική Βασιλική Αεροπορία. Πήγα για ένα φεγγάρι στην Παλαιστίνη για να μάθω την τέχνη των όπλων και έπειτα στη 13η μοίρα βομβαρδιστικών που βρισκόταν στη Λυβική έρημο. Υπηρέτησα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1945, και το 1946 ήρθα για να κάνω σπουδές στη Γαλλία. Προσωρινά...

— Είσθε διευθυντής του Ελληνικού Σπιτιού, της Cité Universitaire, ή για να πούμε τα πράγματα πιο επίσημα του Ελληνικού Ιδρύματος της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης του Παρισιού, πείτε μου σας παρακαλώ πως λειτουργούν τα πράγματα;

— Θα σας κάνω ένα ιστορικό του σπιτιού. Το σπίτι χτίστηκε το 1932. Η χρηματοδότηση της ίδρυσης του σπιτιού εξασφαλίστηκε από ένα πανελλήνιο έρανο της διασποράς και της Ελλάδας. Ο κάθε μικροαστός κι ο κάθε νοικοκύρης ρωμηός, με τις κλασικές ελληνικές ευαισθησίες, "να σπουδάσουν τα παιδιά" έδωσε τον οβολόν του. Το αποτέλεσμα ήταν ότι αυτός ο έρανος εκάλυψε περίπου το 82% της δαπάνης, το 18% το έβαλε η ελληνική κυβέρνηση. Κι έτσι χτίστηκε το σπίτι. Όλα γίνανε με την πρωτοβουλία του Νικολάου Πολίτη που ήταν τότε πρέσβης της Ελλάδος, καθηγητής εδώ στο Παρίσι, γνωστός διεθνολόγος, πρόεδρος για μια περίοδο, της Κοινωνίας των Εθνών στη Γενεύη. Χτίστηκε και σύμφωνα με ένα δωρητήριο συμβόλαιο εδωρήθη στο γαλλικό Πανεπιστήμιο με τον όρο να φιλοξενεί εσαιέ τους έλληνες φοιτητές. Παλιά ήταν μόνον "αρρένων". Διότι την εποχή εκείνη στην ελληνική νοοτροπία εκείνο που προέιχε ήταν να σπουδάσει το αγόρι. Το κορίτσι μάθαινε να κεντάει, μάθαινε πισωβελονιά και ενδεχομένως να πλέκει και να μαγειρεύει.

— Και πότε έγινε η αλλαγή;

— Τότε που έφθασε ο Γεωργούλης διευθυντής. Το 1963. Το 1946 είχα έρθη εδώ ως φοιτητής. Έζησα το ίδρυμα από τη φοιτητική πλευρά. Λοιπόν το ίδρυμα διαθέτει 75 δωμάτια, μονόκλινα και δίκλινα, τα οποία φιλοξενούνται τώρα αγόρια και κορίτσια, παντρεμένους και ανύπαντρους. Έχουμε και τρία studios duplex για τρία ζευγάρια με νεογόνο.

Το νοίκιο εδώ είναι από τα πιο φθηνά που έχει η Πανεπιστημιούπολη. Είναι 1750 γαλλικά φράγκα το μήνα για ένα μονόκλινο δωμάτιο. Το δωμάτιο έχει ένα νιπτήρα με ζεστό νερό και κρύο, ένα πυγολούστηρα, κοινώς μπιντέ και υπάρχουν σε κάθε όροφο κοινόχρηστες τουαλέτες και ντους.

Εννοείται ότι η θέρμανση και το ηλεκτρικό είναι εξασφαλισμένα καθώς και η καθαριότητα. Αυτά όλα πληρώνονται συνολικά 1750 φράγκα. Το ίδρυμα κλείνει τον προϋπολογισμό του με μια κρατική επιδότηση, η οποία προέρχεται από το ελληνικό κράτος και είναι 600.000 γαλλικά φράγκα το χρόνο.

Οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα ως υπήκοοι χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να πάρουν από το γαλλικό κράτος επίδομα ενοικίου (allocation logement), το οποίο είναι γύρω στα 600 φράγκα το μήνα.

Για την εισδοχή στο Ελληνικό Ίδρυμα της Διεθνούς Πανεπιμούπολης του Παρισιού, υπάρχουν ορισμένοι κανονισμοί, οι οποίοι, αναγκαστικά, εναρμονίζονται με τους κανονισμούς της γαλλικής διοικησης. Το κατώτερο όριο σπουδών από το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει κανένας το ενδεχόμενο της εισδοχής είναι η εγγαφή στο πρώτο έτος του δευτέρου κύκλου (license). Από κει κι ύστερα οι Έλληνες, εφόσον έχουν ένα Σπίτι Ελληνικό, είναι όλοι υποχρεωμένοι να κάνουν την αίτησή τους στο Ελληνικό Σπίτι και από τη στιγμή που θα γίνουν δεκτοί μπορούν να μείνουν σε άλλα σπίτια επ' ανταλλαγή, έτσι που να μην δημιουργούνται γκέτο και κονάκια μονοεθνών, αλλά να είναι μάλλον οι κοινότητες πολυεθνικές. Αυτό είναι κάτι το πολύ σημαντικό. Ξέρετε όταν πάει κανείς πλάι σ' έναν μαύρο ή σ' έναν κίτρινο να κάνει ντους ή να πάει στη τουαλέτα, χωρίς να γίνει καμιά ιδιαίτερη προσπάθεια συμπεραίνει ότι όλοι μας έχουμε τις ίδιες ανάγκες. Συνεπώς περιττό να γίνουνε μεγάλοι λόγοι και λογύδρια εναντίον του ρατσισμού. Είναι μια πάγια πολιτική σ' όλη τη Διεθνή Πανεπιστημούπολη, να υπάρχει μια επαφή μεταξύ των διαφόρων εθνικοτήτων και νοοτροπιών. Όσο για την επιλογή έχω να σας πω τα εξής. Από τη στιγμή που διορίστηκα, ζήτησα επίμονα και θεσμοθετήθηκε μια επιτροπή εισδοχών διότι είναι αφενός πολύ δύσκολο να κρίνεις έναν άνθρωπο μέσα από ένα μάτσο τυπωμένα χαρτιά. Παρόλο που γυρεύουμε ένα σωρό πληροφορίες και πιστοποιητικά για να μορφώσουμε μια γνώμη όσο το δυνατόν πληρέστερη και λεπτομερέστερη για την υποψηφιότητα ενός ανθρώπου. Αφετέρου με το να είναι ένας άνθρωπος που θα κρίνει μπορεί να πέσει σε μια στιγμή που να έχει δυσπεψία, να έχει τα νεύρα του, να έχει παραπάνω ανδρεναλίνη από τα επινεφρίδια... τα πράγματα γίνονται ακόμη δυσκολότερα. Γι' αυτό καλύτερα να υπάρχει μια συλλογική κρίση. Είμαστε λοιπόν μια εξαμελής επιτροπή η οποία αποτελείται από δύο εκλεγμένους αντιπροσώπους των κατοίκων του σπιτιού, δύο γάλλους πανεπιστημιακούς, ανώτερους διοικητικούς υπαλλήλους της Πανεπιστημούπολης, έναν αντιπρόσωπο των ελληνικών διπλωματικών αρχών και από τον διευθυντή του Ελληνικού Σπιτιού. Ο καθένας μας βάζει έναν βαθμό. Οι έξη βαθμοί έχουν το ίδιο βάρος. Βγαίνει ένας μέσος όρος και 24 ώρες μετά από την κρίση τοιχοκολλείται ένας κατάλογος κι ο κάθε υποψήφιος ξέρει σε ποια σειρά βρίσκεται και ανάλογα με τον αριθμό των θέσεων ικανοποιείται.

— Έπήρξατε καθηγητής της Οργανικής Φυσικοχημείας στο Πανεπιστήμιο Pierre et Marie Curie, Paris VI. Πώς ήταν αυτή η πορεία; Μπορεί ένας μέτοικος να ανέβει εύκολα τα σκαλοπάτια της γαλλικής Πανεπιστημιακής ιεραρχίας;

Κωνσταντίνος Γεωργούλης : ... να ενσωματωθούνε όλα τα ελληνικά στοιχεία γύρω από την Κοινότητα.

photo : G. A.- B.

— Η απάντηση από τη δική μου τη σκοπιά είναι ναι, αλλά χρειάζεται να δουλέψεις. Η πορεία ποτέ δεν είναι εύκολη σ' αυτό το χώρο, και τον καιρό που ξεκίνησα εγώ τα πράγματα ήταν πιο δύσκολα. Δεν μπορούσες ως ξένος να μπεις σ' ένα κύκλωμα που υποτίθεται πως ήτανε αυστηρά περιορισμένο στους γάλλους δημοσίους υπαλλήλους. Δεν ήτανε πια θέμα κατά πόσον είχες ή δεν είχες να πεις πράγματα στο γνωστικό αντικείμενο, το οποίο σε απασχολούσες. Ήτανε κυρίως το θέμα να μπεις στο κύκλωμα του δημοσίου παλληλισμού. Εγώ ξεκίνησα και έκανα μια grande école ύστερα από έναν διαγωνισμό φοιτέρο και τρομερό, όπως είχανε την εποχή εκείνη αυτές οι σχολές. Τέλειωσα την Ανωτάτη Σχολή Χημείας και πήρα ένα διπλωμα Χημικού Μηχανικού. Παράλληλα ετοίμασα και το πτυχίο Φυσικών Επιστημών και έκανα και ένα doctorat d'Etat. Για να κάνω το doctorat d'Etat ήμουνα υπότροφος του Εθνικού Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών (CNRS). Όταν έγινα διευθυντής

ερευνών στο CNRS, είχα ταυτόχρονα και τη διεύθυνση ενός εργαστηρίου στο Πανεπιστήμιο Pierre et Marie Curie, και έκανα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Paris VI και στο Πανεπιστήμιο Paris VII. Τώρα τα πράγματα έχουνε γίνει πιο προσιτά. Το γαλλικό Πανεπιστήμιο έχει αντιληφθεί ότι έχει ανάγκη από ξένους που έχουν κάτι να πούνε. Άλλα σε κάθε τέτοια περίπτωση χρειάζεται δουλειά.

— Έπήρξατε επίσης πρόεδρος του παρισινού παραρτήματος μιας άλλης Fondation της Fondation pour la Culture Hellénique (Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού). Τι απέγινε αυτή η Fondation φάντασμα, που τόσο στομφώδως αναγγέλθηκε η ίδρυσή της: Ποιες εκδηλώσεις επραγματοποίησε στή βραχύβια ύπαρξή της;

— Το πράγμα ξεκίνησε με μια μεγαλεπίβολη σκέψη και μ' ένα όραμα του Γιάννη Γιωργάκη. Ο άνθρωπος αυτός είχε σκεφθεί ότι η Ελλάδα θα έπρεπε να εκμεταλλευθεί όλο το πολιτιστικό κεφάλαιο το οποίο διέθετε για να μπορέσει να βελτιώσει την εικόνα της στο διεθνή χώρο. Όταν βλέπει κανείς τις προσπάθειες που γίνονται από τα μεγάλα κράτη για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, καταλαβαίνει ότι είναι πράγματα που δεν μπορεί να τα αντιμετωπίσει κανείς με το τρία και ρούπη. Είναι από τα πράγματα τα οποία ή το παίζεις ή δεν το παίζεις. Και ο Γιωργάκης είχε ακριβώς αυτήν την προοπτική και έτσι το ξεκίνησε. Η ίδρυση του Ίδρυματος Ελληνικού Πολιτισμού έγινε με ομόφωνη γνώμη της Βουλής των Ελλήνων. Δεν μιλάμε για πλειοψηφία, αλλα για ομοφωνία. Και ξεκίνησε το πράγμα. Το '93 για πρώτη φορά ήρθε εδώ ο Γιωργάκης και άρχισε να βρίσκει ανθρώπους για να τους ευαισθητοποιήσει στους σκοπούς του Ίδρυματος και μεταξύ των οποίων κατέληξε και σ' εμένα. Κατά κάποιο τρόπο μας παρέσυρε πέντε-δέκα ανθρώπους σε μία περιπέτεια. Τη Δάφνη Γόντικα, αρχαιολόγο που τώρα είναι καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Littoral, την Καίτη Τσεκένη και ορισμένους

άλλους. Μας παρέσυρε λοιπόν για να συγκροτήσουμε αυτό το παράρτημα. Το συγκροτήσαμε, ψάχαμε, βρήκαμε εντευκτήριο και τα εγκαίνια έγιναν από τον ίδιο τον Κώστα Σημίτη τον Μάη του '95. Εν τω μεταξύ ο Γιωργάκης είχε πεθάνει και τον διαδέχτηκε ο Μιχάλης Σακελλαρίου, γνωστός βυζαντινόλογος καθηγητής. Από κει κι υστερά αλλάζει κάπως η αντιμετώπιση της πολιτείας απέναντι στο Ίδρυμα, ίσως επειδή τρομάζεινε μπροστά στα έξοδα ενός μηχανισμού ο οποίος ξόδεινε πολλά λεφτά γιατί ήταν το Λονδίνο, το Βερολίνο, το Παρίσι, η Οδησσός. Τρομάζεινε μπροστά στα λεφτά που απαιτούνταν γι' αυτήν την υπόθεση. Άρχισε πια το όραμα να αλλάζει στόχο. Δεν ήταν πια το θέμα της πολιτιστικής προβολής, αλλά ανάγκες πιο ταπεινές, πολύ σημαντικές κι αυτές, αλλά δεν είναι ο κύριος στόχος για τον οποίο είχε γίνει το Ίδρυμα. Δηλαδή να μαθαίνουνε τα παιδιά των Ελλήνων παροίκων στα ξένα, ελληνικά. Μα αυτό δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, μέσα στους αντικειμενικούς σκοπούς του Υπουργείου Εξωτερικών, αλλά του Υπουργείου Παιδείας. Αν υποτεθεί ότι ο μόνος σκοπός είναι να διδάξουμε ελληνικά, να το κάνουμε, με τη διαφορά ότι δεν ήταν αυτός ο αρχικός σκοπός. Σκοπός ήταν να δημιουργηθούνε επαφές και με κάποιο τρόπο να επωφεληθεί από τις πολιτιστικές δραστηριότητες η πολιτική της Ελλάδας. Έκει τα πράγματα αλλάζανε. Άλλαξε και το νομοσχέδιο, άλλαξαν οι διευθύνσεις και το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού άλλαξε ονομασία και έγινε Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού. Μη γελάτε. Διότι είναι από τα πράγματα τα πολύ σημαντικά. Διότι ένα Ίδρυμα που ασχολιόταν με τον ελληνικό πολιτισμό, υποτίθεται ότι τώρα είναι ένα Ελληνικό Ίδρυμα το οποίο ασχολείται με τον πολιτισμό όλου του κόσμου. Δηλαδή ουσιαστικά ό,τι προβλήματα είχαμε με τον ελληνικό πολιτισμό τα λύσαμε και τώρα μπορούμε να ασχοληθούμε με τα προβλήματα του πολιτισμού της Εξωτερικής Μογγολίας, φερ' ειπείν. Χωρίς να έχω κανένα λόγο σύτε επικριτικό σύτε κολακευτικό για τον πολιτισμό της Εξωτερικής Μογγολίας, τον οποίο μέχρις ενός σημείου αγνοώ. Από κει κι υστερά τα πράγματα συρρικνώθηκαν παραπάνω και από απόψεως πιστώσεων.

Έγιναν πάντως κάποιες εκδηλώσεις από το Ίδρυμα, οι οποίες ήταν σημαντικώτατες. Έγινε η έκθεση φωτογραφιών της Βούλας Παπαιωάννου, με πρωτοβουλία και επιμέλεια της Καΐτης Τσεκένη. Αυτή, λοιπόν, η έκθεση κυκλοφόρησε και μεταφέρθηκε στο Λονδίνο, στο Βερολίνο και στην Αθήνα. Έγινε μια ημερίδα για τα Μουσεία της Αθήνας στο Λούβρο. Πεντακόσιοι άνθρωποι στο αμφιθέατρο του Λούβρου επί μία ημέρα μιλούσαν για τα Μουσεία της Αθήνας. Έγινε η εκδήλωση του Κορρέ για τον Παρθενώνα. Έγινε η έκθεση με τις γιγαντοαφίσες του Γιώργου Βακιρτζή, αλλά και πράγματα που έγιναν και τα οποία δεν ήταν τόσο εμφανή.

Δεν έγινε ίμως ποτέ στελέχωση του παραρτήματος για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στην αποστολή του. Τα πράγματα περιορίστηκαν αρκετά και πέρσι τον Ιούνιο κλείσαμε το παράρτημα. Το παράρτημα λειτούργησε ως σύλλογος μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (association loi de 1901), ο οποίος διαλύθηκε. Και σύμφωνα με την καινούργια νομοθεσία είμαι εγώ τώρα αντιπρόσωπος, εδώ στο Παρίσι, του Ελληνικού Ίδρυματος Πολιτισμού που εδρεύει στην Αθήνα.

— Δείχνετε ενδιαφέρον για την Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και Περιχώρων. Έχετε μάλιστα προεδρεύει σε γενικές συνελεύσεις της. Ποια είναι η άποψή σας για την Κοινότητα και τι ρόλο μπορεί να παίξει;

— Σας είχα μιλήσει προηγουμένως για την Κοινότητα Αλεξανδρείας. Εγώ είμαι άκρως ευαισθητοποιημένος με τον κοινοτικό θεσμό και βρίσκω ότι είναι ο θεσμός που ίσως έχει κρατήσει ζωντανή και την Ελλάδα. Διότι τον καιρό της Τουρκοκρατίας υπήρχε κάποια στοιχειώδης κοινοτική οργάνωση, για να μπορέσουνε οι άνθρωποι να

τα φέρουνε βόλτα. Βρίσκω ότι οι κοινότητες είναι κάτιο το τελείως απαραίτητο. Έχω την εντύπωση όμως ότι στο Παρίσι τα πράγματα είναι πιο δύσκολα από αλλού για τον απλούστατο λόγο ότι το Παρίσι είναι ένας χώρος πολύ αφομοιωτικός. Δηλαδή η επίδραση της παρισινής κοινωνίας είναι τέτοια που οπωδήποτε αφομοιώνει τους ανθρώπους και χωρίς να αμφισβητήσω, σε καμία στιγμή, την ελληνικότητα των Ελλήνων παροίκων στο Παρίσι, έχουνε, ασυζητηταί, οι άνθρωποι του κόσμου τις έλξεις και συνεπώς είναι δύσκολο να τους πολωσεῖς και να τους προσανατολίσεις προς το Ελληνικό Σπίτι, το Σπίτι της Κοινότητας. Συνεπώς είναι κάτιο το οποίο πρέπει να το πιστεύει κάποιος βαθειά μες την καρδιά του για να το κάνει. Υπάρχει μια υποθήκη στην Κοινότητα Παρισιού. Μια υποθήκη που δημιουργήθηκε από τη στιγμή που, αν θέλετε να χρησιμοποιήσω μια ορολογία κάπως προκλητική, «ο καλός κόσμος» τραβήγληκε και άφησε την Κοινότητα σε κάποιες "μάζες" μη ανήκουσες στον "καλό κόσμο".

— Το λέτε βάζοντας τον καλό κόσμο σε εισαγωγικά...

— Ναι. Θέλω να σας πω πως υπάρχουν άνθρωποι που σου λένε "ΑΙ τι να πάω να κάνω εκεί πέρα!" Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Έχω την εντύπωση ότι υπήρχανε άνθρωποι αξιόλογοι οι οποίοι ήταν και χορηγοί και ευεργέτες της Κοινότητας. Η παροικία εδώ πέρα έχει μια προϊστορία δεν γεννήθηκε χθες. Θέλω να σας πω ότι η κεντρική προσπάθεια που πρέπει να γίνει είναι να ενσωματωθούνε όλα τα ελληνικά στοιχεία γύρω από την Κοινότητα.

— Και ο "καλός κόσμος":

— Και ο εντός εισαγωγικών καλός κόσμος. Διότι ουσιαστικά και αυτοί Έλληνες πάροικοι είναι.

Έχω ζήσει κάτιο καταστάσεις, κάτιο συνεδριάσεις και κάτιο καυγάδες πάνω στο "Οι φίλοι του Ελληνικού Σπιτιού" και κάτιο τέτοια παραμύθια. Δεν τα καταλαβαίνω. Με εξοργίζει κομματάκι αυτή η αντιμετώπιση των πραγμάτων.

Εκείνος που τα είχε καταφέρει καλά, και δεν το λέω σαν κριτική στο Ροβήρο τον οποίο αγαπώ ιδιαίτερα, ήταν ο Αριστείδης Ζίζικας, ο οποίος είχε καταφέρει να ενσωματώσει ένα μεγάλο μέρος της παροικίας. Είναι μια προσπάθεια η οποία πρέπει να εξακολουθήσει να γίνεται.

— Ξέρετε ότι υπάρχει μια διαμάχη μεταξύ του Γραφείου Εκπαίδευσης και της Ελληνικής Κοινότητας για τα ελληνικά σχολεία του Παρισιού, τα οποία η Ελληνική Κοινότητα ίδρυσε και στήριξε τόσα χρόνια. Εσείς τι θέση παίρνετε σ' αυτό το ζήτημα:

— Έχω την εντύπωση ότι η διαμάχη μπορεί πολύ εύκολα να ξεπεραστεί. Δεν είναι μια διαμάχη ουσιαστική. Πολλές φορές είναι ευαισθησίες απόμων. Είμαι βέβαιος πως εφόσον όλος ο κόσμος εργάζεται για τον ίδιο σκοπό δεν είναι δυνατόν να υπάρχει διαμάχη. Άλλα αν ο καθένας θέλει να δίνει την εντύπωση ότι νομίζει ο ίδιος ότι χωρίς αυτόν δεν μπορεί να γίνει τίποτα, είτε Κοινότητα λέγεται είτε Εκπαιδευτικός Σύμβουλος λέγεται είτε ο, τιδήποτε άλλο, εκεί πέρα οπωδήποτε δημιουργούνται προβλήματα. Θα πρέπει ο καθένας να πεί "Ξέρεις έχω την ανάγκη τη δική σου όπως κι εσύ έχεις την ανάγκη τη δική μου". Δεν νοείται να γίνει μια προσπάθεια σ' αυτό το χώρο ανεξάρτητα από την ελληνική κυβέρνηση και ανεξάρτητα από τη διπλωματική αντιπροσωπεία της Ελλάδας στη Γαλλία. Επίσης δεν μπορεί η Πρεσβεία να μεταβληθεί σε οργανωτικό φορέα που να μαζεύει τα παιδιά των παροίκων για να τα διδάξει ελληνικά. Και η Πρεσβεία χρειάζεται τη Κοινότητα και η Κοινότητα χρειάζεται την Πρεσβεία.

Τη συνέντευξη πήρε ο Γιώργος Αλεξανδρίνος - Μπεζούρας

Οι χαρακτήρες του Θεόφραστου Ο εἰρών

Πρόκειται για ένα από τα γνωστότερα αρχαία κείμενα και το γνωστότερο από τα έργα του Θεόφραστου. Από αυτό εμπνεύστηκε ο La Bruyère τους δικούς του Caractères, 2.000 χρόνια αργότερα.

Ο Θεόφραστος ήταν μαθητής του Αριστοτέλη και συνεχιστής του έργου του στο Λύκειο. Στους Χαρακτήρες, που έγραψε σε μεγάλη ηλικία, περιγράφει, με πολλή ειρωνία, 30 τύπους Ελλήνων από τους πιο φαύλους που γνώρισε στα χρόνια που έζησε στην Αθήνα. Σίγουρα, ο κάθε χαρακτήρας αντιστοιχεί και σε κάποιον γνωστόν Αθηναίο της εποχής του. Οπως γράφει στον πρόλογό του, "πάντα απόρησα -και απορώ ακόμα- πώς γίνεται να έχουν όλοι οι Έλληνες την ίδια παιδεία και να μη συμπεριφέρονται όλοι με τον ίδιο τρόπο". Και κάθεται ο ανθρωπος και κάνει το πορτρέτο 30 φαύλων — 30 παραδείγματα προς αποφυγήν, όπως λέει — που, αν ψάχουμε καλά στην ελληνική κοινωνία, θα τους βρούμε και σήμερα. Γιατί σε κάθε κληρονομιά υπάρχουν, δυστυχώς, και αρνητικά κατάλοιπα. Γι' αυτό, με τους Χαρακτήρες διδάσκονταν Ηθική τα παιδιά στα σχολεία της Βυζαντινής εποχής.

Το έργο του Θεόφραστου δεν καυτηριάζει μόνο πρόσωπα και πράγματα αλλά μας δίνει και μια γλαφυρή εικόνα των σηνηθειών στην οικογένεια και στην κοινωνία των Αθηναίων του 4ου αιώνα που, όπως φαίνεται, άρχισαν να απομακρύνονται από τον χρυσό 5ο αιώνα του Περικλή. (Αν και ο Αριστοφάνης μας βεβαιώνει για το αντίθετο). Στο πρώτο κεφάλαιο περί Εἰρωνείας, περιγράφεται ο υποκριτής που θα μπορούσαμε να τον ονομάσουμε και **σουπίδα**.

Ιδού το κείμενο:

«Εἰρωνεία είναι — αν την πάρουμε σαν τύπο συμπεριφοράς — το να προσποιείσαι συνέχεια, με το χειρότερο τρόπο, τόσο στις πράξεις σου όσο και στα λόγια (επί τό χείρον πράξεων και λόγων). Και ιδού τι σόι άνθρωπος

είναι ο εἰρών. Θα πάει να κάτσει χαμογελαστός δίπλα στον εχθρό του για να του κάνει τον φίλο. Θα επαινεί τους παρόντες που σκυλόβριζε λίγο πριν, πίσω από την πλάτη τους (λάθρα). Και τον αντίδικο που έχασε τη δίκη, θα τρέξει να τον συλλυπηθεί (συλλυπήσθαι) και μάλιστα θα ζητήσει και συγνώμη που τον πήγε στο δικαστήριο για δυσφήμηση (και συγγνώμην δέ έχειν τοις αὐτόν κακῶς λέγουσιν) και δεν κρατάει κακία για όσους τα βάζουν μαζί του. Κι' αν έκανε κακό σε κανένα και τον βλέπει να θυμώνει και να διαμαρτύρεται, σπεύδει να τον καθησυχάσει. Και σ' αυτόν που θα του φωνάξει να βγει αμέσως έξω, θα του μηνύσει να ξανάρθει. Και δε μιλάει ποτέ για τις συμφωνίες που έκλεισε." Το σκέφτομαι ακόμα ", θα λέει, μολις τώρα έφτασα ", "δεν πρόλαβα ", χάλια ήμουνα ". Αν πουλήσει τίποτα στην αγορά και τον ωριμάσεις, θα σου πει " μπα, τίποτα δεν πουλήσα ", κι αν δεν πουλήσει, θα σου πει πως τα πουλήσε ούλα. 'Ο, τι και ν' ακούσει, θα κάνει πως δεν άκουσε τίποτα. 'Ο, τι και να δει θα κάνει πως δεν είδε. Κι' αν δε μπορεί να κάνει αλλιώς, θα πει πως δεν θυμάται. Σ' άλλη περίπτωση, θα πει " θα το σκεφτώ ", άλλοτε " δεν ξέρω ", άλλοτε " απορώ " κι' άλλοτε " ναι, κι εγώ πάντα έτσι νόμιζα ". Με δυό λόγια, είναι άσσος στο να βρίσκει εκφράσεις σαν κι αυτές, " Δεν έχω ακόμα πιστεί " (ού πιστεύω), " Δεν νομίζω, βρε αδερφε " (ούχ ύπολαμβάνω), " Εκπλήσσομαι ", (έκπλήττομαι), " Καλέ αυτός άλλαξε πολύ, έτσι που μου τα λες. Άλλα μου έλεγε τότε. Τι περίεργο...Σώπα, μη μου λες! Δυσκολεύομαι να σε πιστέψω, αδύνατον να τον κατακρίνω! Μήπως βιάζεσαι πολύ να δώσεις πίστη σε όλα αυτά: "

Να τι είδους λόγια (φωνές), κόλπα (πλοκές) και παλλιλογίες να περιμένεις από τη **σουπίδα**. Από κάτι τέτοιους επίβουλους και διπλοπρόσωπους να φυλάγεσαι περισσότερο κι απ' τις έχιδνες...

P. M.

(Στο επόμενο: Ο Κόλαξ)

ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

BAL ANNUEL DE LA COMMUNAUTÉ HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS

22 avril 2000 • 20h00

participation aux frais : 200 FF, boissons non comprises • orchestre

SALLE DES FETES DE LA MAIRIE DU 14e ARRONDISSEMENT

12, rue Durouchoux • 75014 PARIS • Métro : Mouton Duvernet

Η Πούλια κι ο Αυγερινός

Μια φορά κι έναν καιρό τότεν ένας θαυμάτικος και μια θαυματική και είχανε ένα κοριτσάκι και το λέγανε Πούλια. Μια γημέρα επέβησε τη μάνα της Πούλιας κι ο θαυμάτικος επαντρέψτηκε κι επήρε αλλιγάτη γυναίκα, που δεν αγαπούσε τήν Πούλια, γιατί τήνε όμορφη. Μια γημέρα είπε στο θαυμάτικο τη θαυματική να πουλήσουνε την Πούλια για να πάρουνε πολλά λεφτά, που τήνε τόσο όμορφη. «Και τι τη θέλουμε; έλεγε τη θαυμάτικη. Ιστια που τρώει το ψωμί γάρεισμα». Για να την τρώεται τη θαυμάτικη, το αποφάσισε ο θαυμάτικος και την έβαλε στο κατώτι και τήνε τάξεις κάμποτες μέρες καρύδια, σύκα και κάθις λογής γλυκίσματα, να παχύνει, να τη μοσχοπούλησουν. Η Πούλια τα έβλεπε όλα αυτά και δεν ήξερε γιατί τής κάνουνε τόσα. Τα έβλεπε κι ο Αυγερινός, που τήνε γιατί της δεύτερης γυναίκας και απορούσε. Αγαπούσε πολύ την Πούλια, την αδερφούλα του. Μια μέρα άκουσε και έλεγε τη μάνα του στο θαυμάτικο, πως τρέθει η ώρα να πουλήσουνε την Πούλια. Ήταν μια γειτόνισα, μια γριά, και της το είπε ο Αυγερινός, πως θα πουλήσει τη μάνα του την Πούλια, και τη ρώτησε τι να κάμει να τη γλιτώσει. Εκείνη του είπε: «Άκουσε, πατέρι μου! την γημέρα που η μάνα του θα δημάσει την Πούλια να την πουλήσει, εκεί που θα τη γεννίσει, να της αρπάξεις τις κορδέλες, που έλανε στα μαλλιά της και να φύγετε. Άμα τας φτάσει τη μάνα του, να τις πετάξεις οπίσιο, κι έπειτα άμα τας φτάσει πάλι, να πετάξεις το χέρινο οπίσιο σας». Του θώραξε έπειτα κοιμάτι αλάτι σ' ένα γχρήτι και του είπε: «Τελευταίο να πετάξεις το αλάτι!». Άμα του είπε αυτά, έρυγε ο Αυγερινός και πήρε στο παρθένο που τήνε τη Πούλια και τα ρωμέωτες όλα και της είπε: «Μη ροήθεις όμως, κι εγώ θα σε γλυτώσω. Την γημέρα που θα δημάσει τη μάνα μας να σε γεννίσει, εγώ θα σου πάρω τις κορδέλες σου και συ θα με κυνηγάς να μου τις πάρεις, και τα άλλα είναι δική μου δουλειά».

Αυτη η θαυματική έγγαλε την Πούλια να τη γεννίσει για να την πουλήσει. Ο Αυγερινός της πήρε τις κορδέλες της. Εκείνη, έκανε πως τόνε κυνηγούσε το γύρω - γύρω στο σπίτι. Η θαυματική της έλεγε: «Έλα οπίσιο, μάτια μου, και σου αγοράζω άλλες». «Δεν τις θέλω. Εγώ τις δικιές μου θέλω». Έκανε τάχα τη θυμωμένη τη Πούλια. Έτσι εφτάσανε στο περιβόλι. Ο Αυγερινός της έλεγε: «Αν με φτάστεις πάρ' τες». Έτσι έκαναν πως παίζουνε κι εθηγήκανε στο δρόμο. Άμα εμακρύνανε, επότες το εκατάλαβε η θαυματική πως φεύγουνε, κι αρχίνησε να τρέχει και να φωνάζει: «Ελάτε οπίσιο παιδιά μου, καμάρια μου». Τα παιδιά είναιλάσανε τ' αυτά τους να

μήν την ακούνε. Ωσπου είληγώσανε από το τρέξιμο. Επότες ο Λυγερινός επέταξε τις κορδέλες της Πούλιας για να μην τους φτάσει τη θαυματική, που τους εκυνηγούσε. Στη στιγμή απέρχαντος κάμπος εγίνηκε οπίσιο τους. Στο άλλο μέρος τη μητέρα εφανήτηκε σα μαύρη κουκίδα. Στη στιγμή όμως επέρασε τον κάμπο και παρά λίγο θα τα τάξιανε, αν ο Λυγερινός δεν επετούτε οπίσιο το χτένι. Αμέσως εγίνηκε δάσος απέραντο οπίσιο τους, και τη μητριά εγκλιμήκε, και τα παιδιά λιγνώμενα εκάτσανε να ξανατάνουν. Άλλα πάλι στη στιγμή τη μητριά εφάνηκε οπίσιο τους και θα τα έπιανε, αν ο Λυγερινός δεν επετούτε το αλάτι, που του ζε δώσει τη γειτόνισσα. Και στη στιγμή λίμνη απέραντη απλώθηκε γύρω από τα παιδιά. Η μητριά εργάτηκε στα κύματα, μα δεν εμπορούσε να περάσει. Τα παιδιά εφτάσανε σ' ένα λιθάδι. Ο Λυγερινός εδίψατε. «Πούλια, διψώ. — Βαστάξου ώσπου να πάμε σε κανένα πηγάδι — Πούλια, δε θατάω, διψώ». Βλέπει ένα πάτημα από μοσχάρι. «Θα πιω, Πούλια. — Όχι! γιατί θα γένεις μοσχάρι». Επήγαινα, βλέπει ένα πάτημα από αρνί. «Πούλια, θα πιω, δε θατάω. — Όχι! γιατί θα γένεις αρνάκι». Μα πριν τόνε κρατήσει τη Πούλια, έσκυψε κι ήττε και γινήκε αρνάκι.

Η Πούλια επήρε το αρνάκι της και προκατώντας όλη μέρα έφτασε στο θαυμάτικο πηγάδι. Έγχαλε νερό, ήπιε εκείνη, επίτιτσε και το αρνάκι της. Κοντά στο πηγάδι ήταν μια γούρνα και κοντά στη γούρνα ένα κυπαρίσι. Ανέβηκε η Πούλια απάνου. Το αρνάκι της έβοσκε εκεί το γύρω, που τήνε γόρτα. Σε λίγο φέρουνε τ' άλογα του θαυμάτικα να τα ποτίσουνε. Τα άλογα βλέπουνε τον ίσκιο της Πούλιας μες τη γούρνα και δεν ήθελαν να πιούνε. Ήλανε οι σταθλάτρες (=ιπποκόμοι), το λένε του θαυμάτικα. () θαυμάτικος δεν το πίστεψε. — «Θα πάω να ιδώ κι εγώ μοναχός μου». Επήρε τ' άλογα να πάει να τα ποτίσει, και τ' άλογα εσκύψανε να πιούν. και είδανε τον ίσκιο και σκιαγγήκανε και δεν ήθελαν να πιούνε. Σκύρτει κι ο θαυμάτικος μες στη γούρνα και τι να ιδει! Μια όμορφη κόρη να κόλεσαι απάνου στο κυπαρίσι. Χίλια της είπε, γλυκά της έταξε, και δεν εκπετάγηκε. Τότες ο θαυμάτικος πάει και το λένε σε μια γριά και της λέει: «Αν είσαι ικανή να την κατεβάσεις, θα σε κάμω πλούσια».

Επήρε τη γριά μια σκάρη και μια κορισάρι (=κόσκινο), ένα γουρούνι κι αλεύρι και πήγε κοντά στη θρύση, για να ζυμώσει. Έβαλε ανάποδα τη σκάρη και την κορισάρι, πήρε και το γουρούνι κοντά στο αλεύρι κι έκανε τάγκατες πως θέλει να ζυμώσει. Η Πούλια

την είδε και της ζώναξε, αποκεί που τήτωνε καθιμένη;

— Άλιμως γρία το κόσκινο, άλιμως και το σκαριό
και παρ' το γυμνουνάκι σου να μη του τρώει τ' αλεύρι
Της λέει: «Παιδάκι μου, κατέβα παρακάτου και δεν ακούω».

«Ο!» είπε με το νου της η Πούλια. «Θα είναι κουρή τη κακομία». Εκατέβηκε λοιπόν παρακάτου.

— Άλιμως γρία το κόσκινο, άλιμως και το σκαριό
και παρ' το γυμνουνάκι σου να μη του τρώει τ' αλεύρι!

— Τι λέει παιδάκι μου; Κατέβα παρακάτου και δεν ακούω». Ήσπου τήγε κατέβασε μέγχι κάτου. Το έβασιλόπουλο που τήτωνε κρυμμένο εκεί κοντά, την άρπαξε και καθαλίκεψε στ' άλογό του και τήγε πήγε στο παλάτι. «— Το αρνάκι μου! Το αρνάκι μου! Το αρνάκι μου!» ερώνταν η Πούλια. Λιμέσως ο έβασιλεας επέρσταξε και της ζέρχει το αρνί στο παλάτι. Μόλις την είδε τη έβασιλισσα, τη φύλογρες και τίθειε να τη γκλάσει, γιατί τήτωνε ερτά ψρές μημορχήτερη από δάκτυλο.

Μια μέρα έλειπε ο έβασιλεας με το έβασιλόπουλο και τη Πούλια με την πεθερά της επειγούσσαν στο περιβόλι. Ο πως επεργούσσαν δίπλα στο πηγάδι, επκούντηκε τη έβασιλισσα την Πούλια κι έπεσε μέσα. Το ήδουν επήγειρε ο έβασιλεας με το έβασιλόπουλο. «— Ήου είναι τη Πούλια!» ερωτήσανε. «Δεν ξέρω» είπε εκείνη. Ήσυμμενή. Το αρνάκι επέργανε γύρω στο πηγάδι και μπέλαξε: μ. π. ε. ε. μ. π. ε. ε. «Λυτό το αρνί, είπε τη έβασιλισσα, να μου κάνετε τη γάρη να το σφάξετε. Δεν μπορώ να το ακούω. Μου φαε τ' αυτιά!». Για να μη γκρινάξει, ο έβασιλεας είπε να το σφάξουν. Το αρνάκι το εκατάλαβε κι άρχισε να μπελάξει. «— Μπεέ! μπεέ!

Πούλια, θα με σφάξουν. Μπεέ! Πούλια, τρογάλως τα μαχαίρια. Μπεέ! Πούλια, μου δάζουν τα μαχαίρια στο λαιμό. Δεν ακούς:» «— Θέε μου, είπε τη Πούλια, δώστ μου δύναμη να πάω να σώσω του αδερφό μου». Και με μιας επετάγτηκε ξέω από το πηγάδι. «— Το αρνάκι μου, το αρνάκι μου». «— Σύπα, κυρά μου της λέει ο έβασιλεας, και σου αριστάξω άλλο». «Δεν το θέλω το άλλο. Βγάλω το δικό μου».

Το ψήρανε κι εκάπισσε να φάνε. Η Πούλια δεν έφαγε, παρά εμάζωξε όλα τα κόκαλα και τα ζάλια σε μια στάμνα και τα θαύμα στο περιβόλι. Την άλιτη αυγή εφύτρωσε μια νερατζιά μένα νεράζει.

Μόλις το είδε τη έβασιλισσα, εγρύζεψε να το κόψουν. Ήλει το έβασιλόπουλο να το κόψει, και το κλωνάρι με το νεράζει ψηλώνει που δέν το σώνει κανές. Ήλει ο έβασιλεας και το κλωνάρι ψηλώνει. Ήλει τη έβασιλισσα, και το κλωνάρι ψηλώνει, ψηλώνει, και τα άλλα κλωνάρια χύνουνται να τις βγάλουνε τα μάτια. «— Θα δοκιμάσω κι εγώ, πεθερά μου, είπε τη Πούλια. — Τόσοι επήγανες και δεν το φτάσανε. Αρσύ Ήλεις, πήγανε». Ήλει τη Πούλια και το κλωνάρι με το νεράζει πέρτει στα γέρια της. «— Ηλάσου σφυγτά, Πούλια» είπε μια γωνή από το νεράζει. Και ψηλώνει ψηλώνει. «— Έγε γειά, καλέ μου πεθερέ! Έγε γειά, καλέ μου έβασιλόπουλο, είπε τη Πούλια. Στον κόσμο δε μπορούσα να ξέρω άλλο. Λπό τα γέρια της κακής μιτριάς, έπεσα στα γέρια της κακής πεθεράς». Και επήγων στον ουρανό και εγίνανε αστέρια λαμπερά, ο Λυγεριός και τη Πούλια.

Από το έβαλι των εκδόσεων «Ερμής». Παραγόθια του Ιωνίου μας, επιμέλεια του συγγραφέα Γιώργου Ιωάννου, εικονογράφηση Ράλλη Καζιδή.

Μικρές Αγγελίες

Georgia J. Kouvela, avocat aux Barreaux d'Athènes et de Paris. Νομικές συμβουλές διφορέων στο Ελληνικό Στίτι.

Κλείστε ραντεβού τηλεφωνικώς: 01 56 69 18 80 και 01 69 83 11 37.

Zoë Frangopoulos, docteur en psychologie, psychanaliste, propose gracieusement une consultation psychologique aux membres de la Communauté qui le souhaitent, les mardis de 18h00 à 20h00, à la Maison de la Grèce. Prenez rendez-vous au 01 44 09 82 08.

Ζητούνται προς ενοικίαση, δωμάτια, studios, διαμερίσματα δύο δωματίων. Τηλέφωνο: 01 47 04 67 89.

Προσφορά εργασίας σε νέες κοπέλλες για να ασχολούνται με μικρά παιδιά προσχολικής ηλικίας.
Τηλέφωνο: 01 47 04 67 89.

Νοικιάζεται στούντιο 35 τ. μ. καινούριο, επιπλωμένο με παρκέ. Το νοίκιο είναι 4.200 φράγκα το μήνα μαζί με τα κοινόχρηστα.
Τηλ.: 01 48 78 80 64.

Ο ποδοσφαιρικός σύλλογος **Αετός** καλεί τα Ελληνόπουλα που αγαπούν το ποδόσφαιρο και θέλουν να συμμετάσχουν στην ομάδα να το δηλώσουν τηλεφωνικώς και εγκαίρως στους υπεύθυνους:

Βαγγέλη Σταυρακαρίδη: 06 13 80 75 42
και Διονύση Τουπαρλάκη: 01 45 23 00 43.

Πωλείται διαμέρισμα 55 τ. μ. Χώρος ενιαίος προς ανανέωση. Ύψος του χώρου 3 μ. Τιμή 690. 000 γαλλικά φράγκα.
Πληροφορίες: 01 44 09 82 08.

Μαθήματα πιάνου. Διπλωματούχος καθηγήτρια μουσικής παραδίδει μαθήματα πιάνου, θεωρία και αρμονία.
Τηλεφωνείστε στη Δίδα Ντόρα Σταλίδου. Τηλ.: 01 45 24 42 06.

Έιμαι Έλληνας και μαθαίνω γαλλικά, θα ήθελα να αλληλογραφήσω με νέους ή νέες (20 - 30 χρονών) με σκοπό να βελτιώσω τη γλώσσα.
Παρακαλώ γράψτε μου: Ρένο Χαρμάνη, Γαριβάλδη 17, 41 221 Λάρισσα, Ελλάς.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

21 - 3 - 2000 20h00

ΒΑΪΤΕΛΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΙΑΣ, Directeur de recherches au CNRS :
Η καταστολή της αμαρτίας από την Εκκλησία κατά τον 4ο μ.Χ. αιώνα
► Στα ελληνικά

◆ 24 - 3 - 2000 21h00

ΜΑΝΩΛΗΣ ΛΑΙΦΙΕΡΑΚΗΣ, iatros καρδιολόγος :
Κρητική διαιτολογία. Παραδοσιακή διατροφή των Κρητικών
► Στα ελληνικά

◆ 29 - 3 - 2000 20h00

PAOLO ODORICO, Directeur d'études à l'EHESS :
Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης στους βυζαντινούς χρόνους
► Στα ελληνικά

◆ στο ελληνικό σπίτι ♦ 9 rue Mesnil 75116 Paris ♦ Métro : Victor Hugo

LE LABORATOIRE THÉORIE ET DESCRIPTION LINGUISTIQUE (THEDEL) de l'Université René Descartes-Paris V, que dirige notre compatriote, le professeur **CHRISTOS CLAIRIS**, organisera, à Paris, **du 13 au 15 septembre 2001**, son 5e Colloque International de Linguistique Grecque.

Ce colloque accueillera des communications portant sur tous les aspects de la linguistique grecque.

Ces communications seront présentées dans la langue européenne choisie par l'intervenant ; elles seront limitées à vingt minutes et seront suivies d'une discussion de dix minutes.

Les intéressés doivent adresser, au Thedel, **avant le 1er mars 2001**, un résumé de leur projet de communication, en deux exemplaires.

Pour tous renseignements, écrivez à
L'Université René Descartes-Paris V
Laboratoire Théorie et Description linguistique
Colloque International de Linguistique Grecque
12, rue Cujas
F-75230 Paris Cedex 05

Du 28 mars au 31 octobre 2000, *Olympic Airways* assure deux vols directs quotidiens, Paris-Athènes, trois vols directs hebdomadaires, Paris-Thessalonique, et, au départ de Marseille, trois vols hebdomadaires à destination d'Athènes via Naples.

Renseignements au 01 42 65 92 42.

La Compagnie du Lierre reprend, **jusqu'au 2 avril 2000**, les quatre spectacles joués l'an dernier, **LE SANG DES LABDACIDES**. Ces spectacles sont tirés des célèbres tragédies de Sophocle, *Œdipe roi* et *Œdipe à Colone*. Un oracle avait prédit à Laïos, roi de Thèbes, que son fils, Œdipe, le tuerait et qu'il épouserait sa mère, Jocaste...

Théâtre du Lierre, 22 rue du Chevaleret, 75013 Paris
Renseignements au 01 45 86 55 83
Entrée : 120 F et 60 F.

EXPOSITIONS

LA VILLE EN ÉCLATS, 12 PROPOSITIONS POUR LES LONGS MURS À ATHÈNES, se tiendra, **jusqu'au 31 mars 2000**, à l'Ecole Spéciale d'Architecture, 254, boulevard Raspail, 75014 Paris.

Entrée libre tous les jours de 10h00 à 20h00.

Renseignements : tél. : 01 40 47 40 47 - fax : 01 43 22 81 16.

L'ARCHITECTURE GRECQUE DU XXE SIECLE, sera présente, au Pavillon de l'Arsenal, à Paris, **jusqu'au 31 mars 2000**.

Cette exposition comprend 113 œuvres des dernières années du XIXe siècle jusqu'à nos jours toutes choisies par l'Institut Hellénique d'Architecture pour leur qualité architecturale et leur importance historique.

L'architecture grecque du XXe siècle reste méconnue du grand public. En-dehors des références de Framton aux architectes Pikionis, Constandinidis et Antonakakis dans son ouvrage, *Modern Architecture*, l'architecture et les architectes grecs contemporains apparaissent rarement dans les encyclopédies et revues de l'architecture moderne. L'exposition se propose de combler cette lacune.

Au Pavillon de l'Arsenal — Mezzanines Nord et Sud,

21 boulevard Morland, 75004 Paris, du mardi au samedi de 10h30 à 18h30, dimanche de 11h00 à 19h00. Fermé le lundi.

Tél. : 01 42 76 33 97.

MASQUES DU MONDE, de la collection de Mme Harris et M. Nikos Papageorgiou, se tiendra, **du jeudi 2 mars au mardi 21 mars 2000**, au Palais de l'Unesco, 7 place Fontenoy, 75007 Paris.

Cette manifestation est placée sous le haut patronage du ministère hellénique des Affaires étrangères.

COMMUNAUTÉ HELLENIQUE
CALENDRIER DES MANIFESTATIONS À LA MAISON DE LA GRECE

15 mars 2000 de 19h00 à 22h00 : VERNISSAGE, EXPOSITION
des peintures de Chr. Kyriazis (jusqu'au 29 mars)

17 mars 2000 de 20h00 à 23h00 : CINÉ-CLUB

19 mars 2000 de 16h00 à 19h00 : ASSEMBLÉE GÉNÉRALE
de 19h30 à 21h00 : ASSEMBLÉE STATUTAIRE

21 mars 2000 de 20h00 à 22h00 : SÉMINAIRE

24 mars 2000 de 21h00 à 23h00 : SÉMINAIRE

29 mars 2000 de 20h00 à 22h00 : SÉMINAIRE

31 mars 2000 de 20h00 à 22h00 : CINÉ-CLUB

7 avril 2000 de 20h00 à 22h00 : CINÉ-CLUB

**9 avril 2000 de 18h00 à 22h00 : COCKTAIL POUR TO DELTIO
ET SOIRÉE ÉLECTORALE EN DIRECT DE LA ERT**

14 avril 2000 de 20h00 à 22h00 : CINÉ-CLUB

21 avril 2000 de 20h00 à 22h00 : CINÉ-CLUB

Οι προβολές της κινηματογραφικής λέσχης

στο ελληνικό σπίτι • 9 rue Mesnil 75116 Paris • Métro : Victor Hugo

Παρασκευή 17-3-2000

Δύο παραγωγές του Ροβήρου Μανθούλη

I. Il y a mille ans à Byzance, la fête des calendes. 1.000 Χρόνια πριν η Γιορτή των Καλένδων. Un musical grec en VF, 52. Une coproduction TF1-EPT, 1976. Σενάριο : Iakowos Kampanellis - Μουσική και τραγούδια : Σταύρος Ξαρχάκος - Σκηνικά και κοστούμια : Διονύσης Φωτόπουλος - Σκηνοθεσία : Γιώργος Μιχαηλίδης. Με τους Κάτια Δανδουλάκη, Δέσπω Διαμαντίδη, Βασίλη Τζιβιλίκη, Βάσο Ανδρονίδη, Γιάννη Βογιατζή και τον Θανάση Βέγγο.

Extraits de la presse française : " Délirant, endiablé, coloré, original ! " (Télé - 7 jours), " Spectacle insolite, plein de qualités " (Télérama), " Envoutant ! Regardez de tous vos yeux ! " (L'Aurore), " Chatoiement de couleurs, déferlement de rires " (Humanité-Dimanche).

II. Χρόνια ερωτικά (1955 – 1995)

Μια παραγωγή της Ygrec productions και του Υπουργείου Πολιτισμού (1995) στα πλαίσια του Εορτασμού των 100 χρόνων του Κινηματογράφου Cinéromans grecs ou 40 ans de séduction dans le cinéma grec. Version grecque, 1h 7'

Ενα πανόραμα του ελληνικού σινεμά, με αποσπάσματα από τα καλύτερα χρόνια των ελληνικών αισθηματικών ταινιών και κωμωδιών, από το οποίο δεν λείπει κανένα είδος εμπορικού κινηματογράφου, κανένας από τους δημοφιλείς ηθοποιούς ή από τις βεντέτες της εποχής : Ελη Λαμπέτη-Δημήτρης Χορν, Αλίκη Βουγιουκλάκη-Δημήτρης Παπαμιχαήλ.. Μάρθα Βουρτση-Νίκος Ξανθόπουλος, κλπ., κλπ. Η ταινία, διανθίσμενη με συνομιλίες με σκηνοθέτες και παραγωγούς, διαγράφει παραλλήλα την σταδιακή εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας μέσα από την εξέλιξη των σχέσεων των δυο φύλων, εντός και εκτός της οικογένειας. Μερικοί από τους τίτλους γνωστών μελό δίνουν το στίγμα της εποχής : Η Φωνή της Καρδιάς, Ραγισμένες Καρδιές. Αμάρτηση για το παιδί της, Η Λίμνη των Πόθων, Ο Κλέφτης της Καρδιάς μου, Μάνα γιατί με γέννησες: Καρδιά μου πάψε να πονάς, Ο Ζητιάνος της Αγάπης.

Παρασκευή 31-3-2000

Η δίκη των δικαστών (VO)

Σενάριο και σκηνοθεσία : Πάνος Γλυκοφρύδης

Με τους : Νίκο Κούρκουλο, Μάνο Κατράκη, Σπύρο Καλογήρου, Δημήτρη Μυράτ, Χρήστο Τσάγγα, Νικηφόρο Νανέρη, Ζώρα Τσάπελη, Ιάκωβο Ψαρρά, Μάκη Ρευματά.

Ο Αθανάσιος Πολυζωίδης εκδότης της εφημερίδας Απόλλων εχθρός του Καποδίστρια και του Κολοκοτρώνη, αναγκάζεται να καταφύγει στην Ύδρα για να αποφύγει τη σύλληψη... Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια επιστρέφει στο Ναύπλιο και διορίζεται πρόεδρος του Εγκληματικού Δικαστηρίου. Έπειτα από τη σύλληψη του Κολοκοτρώνη από τους Αντιβασιλιάδες, το δικαστήριο με πρόεδρο τὸν Πολυζωίδη καλείται να δικάσει τον Κολοκοτρώνη με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας. Όμως κατά τη διάρκεια της διαδικασίας η κατηγορία αποδεικνύεται ανεπαρκής. Οι μάρτυρες λένε ψέματα, ο επίτροπος της Επικρατείας είναι προκλητικός και το κατηγορητήριο του ελλειπές. Οι επεμβάσεις της Αντιβασιλείας απροκάλυπτες...

Παρασκευή 7-4-2000

Οι ουρανοί είναι δικοί μας (VO)

Σενάριο και σκηνοθεσία : Ντίνου Δημόπουλου

Με τους Λάμπρο Κωνσταντάρα, Αντιγόνη Βαλάκου, Αλέκα Κατσέλη, Αλέκο Αλεξανδράκη, Αθανασία Μουστάκα.

Μουσική : Μάνου Χατζιδάκη

Το σπουργιτάκι (Αντιγόνη Βαλάκου) μια ορφανή κοπελίτσα, που ζει με τη θετή γιαγιά της γνωρίζεται τυχαία με τον Τόνη (Αλέκο Αλεξανδράκη) απότακτο αξιωματικό ιπτάμενο της Αεροπορίας. Ο Τόνης συνδέεται φιλικά με τον σημαντικό Θάνο Βαρλάμο (Λάμπρο Κωνσταντάρα) και τη γυναίκα του (Αλέκα Κατσέλη). Το ζευγάρι στην κατοχή αποχωρίσθηκε βίαια από την κόρη τους αφήνοντάς την στους πέντε δρόμους. Είναι ο μόνος τους καημός. Το μόνο αναμνηστικό που από την κόρη τους είναι μια κούκλα με την οποία έπαιζε την ώρα που πιάσανε τη μάνα της οι Γερμανοί. Κάποια βραδιά αποκρίας ο Τόνης και η γυναίκα με την οποία συζεί και το σπουργιτάκι πηγαίνουν να γλεντήσουν στο σπίτι του Θάνου και της Λιάνας. Το σπουργιτάκι μεθάει και όταν αντικρύζει την κούκλα της κορούλας του ζευγαριού νιώθει μια αδύνατη υποσείδητη μνήμη να ανεβαίνει μέσα της...

Παρασκευή 14-4-2000

Ο έρωτας του Οδυσσέα (VO)

Σενάριο και σκηνοθεσία : Βασίλη Βαφέα

Με τους Κώστα Βουτσά, Αθηνόδωρο Προύσαλη, Κατερίνα Ροδίου, Χαρά Αγγελούση, Γιάννη Γκούμα.

Ο Οδυσσέας είναι ένας Ελληνας της μεσαίας τάξης, παντρεμένος με δύο παιδιά ο οποίος δουλεύει στο λογιστήριο μιας μεγάλης εταιρίας. Είναι καλοκαίρι και η οικογένεια του είναι στις διακοπές. Κάνει μια φορά ακόμη τη συνηθισμένη διαδρομή. Το μετρό, το πούλμαν της εταιρίας όπου δουλεύει από πολλά χρόνια. Εκεί ο διευθυντής του ανακοινώνει ότι απολύται από την εταιρία.

Από αυτή τη στιγμή περιφέρεται, με ταχύ βήμα, στους δρόμους της Αθήνας με τα χρήματα της αποζημίωσης της απόλυτης στην τσέπη του. Κατά τη διάρκεια της περιπλάνησής του συνάντησε μία νέα η οποία γίνεται στα μάτια του η προσωποποίηση της αγάπης της χαμένης νιότης του. Μα κάθε φορά που θέλει να την πλησιάσει αυτή εξαφανίζεται. Είναι μία αναζήτηση γεμάτη εκπλήξεις, με αυστείες στιγμές αλλά επίσης με ένα άγχος το οποίο μερικές φορές πλησιάζει μία κατάσταση ανησυχητικής φοβίας.

Παρασκευή 21-4-2000

Il y a trente-trois ans, le 21 avril 1967, les militaires s'emparent du pouvoir en Grèce. Ils le garderont pendant sept ans. A l'occasion de cette date anniversaire, nous présentons deux documentaires historiques de Robert Manthoulis récemment diffusés sur ARTE et sur la 2e chaîne nationale grecque, NET.

LA GUERRE CIVILE GRECQUE , 1 h, VF

" Un document bouleversant. Objectif et émouvant, sans jamais tomber dans le mélodrame, avec un prologue, un début, un milieu et

Οι προσολές της κινηματογραφικής λέσχης

une fin, il épouse les dimensions d'une vaine épopée qui brise le cœur. La mesure, la décence, le sens du timing et de l'économie marchent harmonieusement avec une écriture cinématographique moderne. Il s'agit de la relation d'un maître avec ses images et non de l'asservissement du créateur documentariste à la tyrannie du matériel d'archives, formidable en effet ". (TA NEA, Maria Papadopoulou). " Le film éclaire une page amère de l'histoire contemporaine grecque, sans rechercher des coupables et des interprétations faciles. En opposant les récits des officiers de l'ELAS et de l'Armée Nationale, qui se sont retrouvés face-à-face lors de la guerre fratricide, il laisse surgir librement l'amertume, même dans les récits les plus retenus ". (KATHIMERINI, Popi Diamantakou). " Nous sommes reconnaissants à Robert Manthoulis pour la recherche minutieuse et les documents rares, pour l'écriture sobre et concise, pour la mesure avec laquelle l'histoire si déchirante est racontée, sans sentimentalisme. Sa vertu est justement l'équilibre admirable entre la connaissance historique et la vérité ". (TA NEA, Pavlos Tsimas).

LA DICTATURE DES COLONELS GRECS, 1 h, VF

"Μάθημα Ιστορίας. Το ενδιαφέρον του ντοκυμαντέρ του Ροβήρου Μανθούλη βρίσκεται κυρίως στην αξιοποίηση των συμβόλων λέξη ελληνική — που τόσο θρέφουν τους λόγους των δικτατοριών, της άκρας δεξιάς γενικά και ιδιαίτερα όταν είναι στρατιωτικές. Αυτό το φίλμ είναι μια ανθολογία μιας γλώσσας μεταφορικής — άλλη μια λέξη ελληνική — στην οποία κατέφευγαν συστηματικά οι συνταγματάρχες Παπαδόπουλος, Παττακός και άλλοι : η δημοκρατία είναι άρρωστη, χρειάζεται γιατρό και η θεραπεία θα είναι επίπονη". (LE MONDE, Francis Cornu).

" L'image et la parole réveillent la mémoire. Et, en prenant les dimensions d'une élégie, le documentaire distille une mélancolie, tout à fait autre que celle des émissions qui ont été consacrées au septennat de la junte jusqu'à aujourd'hui. Cette leçon d'histoire grecque, avec un langage nouveau et des plaies oubliées, ressemble à un sanglot intérieur sans larmes ". (TA NEA, Maria Papadopoulou).

ATSARO VOYAGES Spécialiste de la Grèce

Aller/Retour PARIS/ATHÈNES/PARIS ♦ PARIS/SALONIQUE/PARIS

Réservations maritimes : Italie/Grèce

Croisières, hôtels toutes catégories, locations maisons/appartements...

9 rue de l'Echelle . 75001 Paris . tél. : 01 42 60 98 98 . Fax : 01 40 15 05 17

Faites votre publicité dans **to deltio**

Vous serez davantage appréciés par nos lecteurs
et, en même temps, vous soutiendrez
la COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS.
to deltio vous donne l'occasion d'entrer dans des milliers
de foyers grecs.

Demandez nos tarifs publicitaires en téléphonant
au 01 45 26 47 03.

L'important c'est... la date

Lecteurs de **to deltio**, associations, sociétés publiques ou privées, artistes et amis de la COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE, vous qui souhaitez voir publier vos communiqués ou vos annonces, vos suggestions ou vos commentaires, dans **to deltio**, vous êtes instamment priés de nous les faire parvenir en nos bureaux, 9 rue Mesnil 75116 Paris, **avant le 15 du mois**, pour être assurés de leur publication dans **to deltio** du mois suivant.

Cette date fatidique vise bien entendu tous les collaborateurs de **to deltio**...

το δελτιο

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής
κοινότητας παρισιού και περιγύρων

to deltio

bulletin d'information de la communauté
hellénique de paris et des environs

μάρτιος 2000 n° 2 mars 2000

Γραφείο της ελληνικής κοινότητας παρισιού
Επιμέλεια : Γιώργος Αλεξανδρινός-Μπιζιούρας
Εκδίδεται από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
9 rue Mesnil ♦ 75116 PARIS ♦ Tél. : 01.47.04.67.89 ♦ Fax : 01.47.04.68.13 ♦ Permanence : de 15h00 à 19h00 du lundi au vendredi

Imprimé par l' IMPRIMERIE DE MONTLIGEON 61400 LA CHAPELLE MONTLIGEON

ISSN : en cours ♦ N° Commission Paritaire : en cours

Prix de l'abonnement annuel : 100 FF

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΜΑΡΤΙΟΥ ΩΡΑ 4 μ. μ.
Γενική Συνέλευση

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ του ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Η Ελληνική Κοινότητα του Παρισιού ιδρύθηκε το 1923. Διαλύθηκε με την Γερμανική Κατοχή και επανιδρύθηκε το 1946. Από τότε, άλλαξε δύο φορές Καταστατικό, το 1965 και το 1982. Αυτό το τελευταίο βελτιώθηκε από τη Γενική Συνέλευση του 1995, αλλά επειδή αμφισβητήθηκε στο μεταξύ (από άτομα που το είχαν ψηφίσει!) χρειάστηκε να ξαναψηφιστεί από τη Γενική Συνέλευση του 1997. Είναι χρέος μας σήμερα, στο κατώφλι του 21ου αιώνα, να το εκσυγχρονίσουμε και να το παραδώσουμε στις νεώτερες γενεές.

Τα βασικά ερωτήματα στα οποία απαντάει ένα Καταστατικό, εκτός φυσικά από τους σκοπούς του Συλλόγου, είναι ποια είναι τα μέλη, ποια έχουν δικαίωμα ψήφου, πώς εκλέγεται η διοίκηση και πώς κατοχύρωνται οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων.

Με το ισχύον Καταστατικό γίνεται αυτόματα μέλος, με δικαίωμα να ψηφίζει και να εκλέγεται, ο Ελληνας ή ελληνικής καταγωγής κάτοικος Παρισιού είτε είναι μόνιμος είτε προσωρινός. Το ερώτημα που τίθεται εύλογα είναι, πρώτα, αν η ιδιότητα του μέλους αποκτάται αυτόματα ή αν θα πρέπει να εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση, όπως γίνεται σ' όλους τους Συλλόγους.

Υστερα, αν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι μπορεί να το έχουν και μέλη που είναι περαστικά, π.χ. για ένα χρόνο, από την πόλη μας. Μήπως θα πρέπει να υπάρχουν κατηγορίες μελών, όπως σε άλλους συλλόγους; Εξυπακούεται φυσικά ότι το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι δεν μπορεί να το έχει κάποιος που γραφτήκε στην Κοινότητα την τελευταία στιγμή (ή χωρίς να έχει πληρώσει τις προηγούμενες συνδρομές του). Ακόμα και σήμερα το ισχύον καταστατικό προβλέπει ότι μέλη που ξαναγράφτηκαν 15 μέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση μπορούν να ψηφίσουν **εφόσον έχουν πληρώσει τις καθυστερούμενες συνδρομές τους** (art. 37 : Seuls peuvent voter à l'assemblée les membres inscrits sur les registres de l'association depuis quinze jours au moins et dont les cotisations échues ont été versées).

Τέλος, όπως έχει διαπιστωθεί όλα αυτά τα χρόνια, τα μέλη μας ταλαιπωρούνται συχνά σε Γενικές Συνελεύσεις που δεν αποκτούν απαρτία. Κι αυτό πρέπει να ρυθμιστεί.

Η τελευταία συνεδρίαση του Δ. Σ. (27 - 2 - 2000) αφιερώθηκε στη συζήτηση για το καταστατικό. Εκφράστηκαν πολλές γνώμες, ίδιαί τερα για το δικαίωμα ψήφου μέλους που θεωρείται διαγραμμένο γιατί δεν κατέβαλε τις προηγούμενες συνδρομές του και έρχεται να ξαναγραφτεί 15 μέρες πριν για να μπορέσει να ψηφίσει πληρώνοντας μόνο τη συνδρομή του τρέχοντος έτους. Με το ισχύον καταστατικό, δεν έχει αυτό το δικαίωμα. Πολλά μελη του Δ. Σ. συμφωνούν ότι δεν επιτρέπεται καταστρατήγηση του δικαιώματος ψήφου. Άλλα μέλη να πληρώνουν τη συνδρομή τους επί δέκα χρόνια και άλλα μόνο το χρόνο των εκλογών. Συζητήθηκε και η περίπτωση της συνδρομής της τελευταίας μόνο τριετίας. Η καταστατική Γενική Συνέλευση θα αποφασίσει.

Στις 19 Μαρτίου θα έχουμε δύο Συνελεύσεις, τη μία μετά την άλλη. Η δεύτερη θα είναι Καταστατική. Η παρουσία όλων μας αυτή την Κυριακή είναι επιτακτική. Για να έχουμε την απαρτία που χρειάζεται σήμερα και να εκσυγχρονίσουμε το συντομότερο το ισχύον Καταστατικό, εν όψει των εκλογών του προσεχούς Νοεμβρίου.

Γνώμες Ελεύθερες

Υπενθυμίζουμε, για τρίτη φορά από **το δελτίο**, ότι η στήλη αυτή είναι στη διάθεση των πάντων, για να σχολιάσουν είτε την Κοινότητα είτε **το δελτίο**. Από τις ελεύθερες γνώμες δεν κινδυνεύει ούτε η αντικειμενικότητα ούτε η αλήθεια γιατί εύκολα μπορούν να αποκατασταθούν αμφότερες από μια άλλη, επίσης ελεύθερη, γνώμη. Το ζητούμενο είναι ο Διάλογος. Για παράδειγμα, στη σημερινή Συνέντευξη του Κωνσταντίνου Γεωργούλη, την τόσο ενδιαφέρουσα, γίνεται λόγος για την "ενσωμάτωση" που είχε καταφέρει ο αείμνηστος Προέδρος της Κοινότητας Αρ. Ζίζηκας. Χρειάζονται μερικές διευκρινήσεις. Οταν ο Ζίζηκας έγινε Προέδρος, οι "ενσωματωμένοι" δεν είχαν ακόμα συνέλθει από την κάθετη πτώση της Χούντας. Οταν συνήλθαν (1989) επετέθηκαν μετά μανίας στον Ζίζηκα, κατηγορώντας τον για... Κοσκωτά. (Για οικονομικές "κομπίνες"). Στο Συμβούλιο, ο Ζίζηκας μίλησε για χιτιλερική προβοκάτσια. Η παραχωρήση του Σπιτιού στην Κοινότητα έγινε επί Ζίζηκα. Η ενσωμάτωση του Σπιτιού ήταν η μεγαλύτερη επιτυχία του. Και αυτό δεν άρεσε σε μερικούς. Μόλις απεβίωσε — ούτε μια βδομάδα δεν πέρασε — οι "ενσωματωμένοι" άρχισαν αμέσως την αποκαθήλωση του έργου του Ζίζηκα (1990). Πρώτη τους ενέργεια (μέσω του τότε Υπουργού Σαμαρά) : η απόσπαση ολόκληρου του Σπιτιού από την Κοινότητα! (1991). Με σκοπό να παραχωρηθεί σε "φίλους" του Ελληνικού Σπιτιού. Με τα δόντια το κρατήσαμε, ώσπου νάρθει στο Υπουργείο ο κ. Παπούλιας και να μας το επιστρέψει (1994). Την πιό πρόσφατη συνέχεια (Πάγκαλου) δεν χρειάζεται να την υπενθυμίσουμε. Θα υπενθυμίσουμε μόνο ότι κανένας απ' αυτούς που ανακάτεψαν την Αστυνομία και τα γαλλικά δικαστήρια στην Κοινότητα τα τελευταία χρόνια (1995-1997) δεν διαγράφηκε ακόμα. Η μόνη διαγραφή στην Κοινότητα έγινε την εποχή της "ενσωμάτωσης" (1987). Τίποτα πάντως δεν αναιρεί τη διαπίστωση ότι ο Αριστείδης Ζίζηκας ήταν ο ιδιαίτερος Προέδρος για μια Κοινότητα Παρισίων και Περιχώρων και πολύ φοβάμαι πως θα παραμείνει αναντικατάστατος. Δύο συμπεράσματα μπορούν να βγουν : Το πρώτο, ότι δεν υπάρχει Σύλλογος, και μαλιστα ελληνικός — και μάλιστα ελληνοπαθής — που να έχει ήσυχη ζωή. Και το δεύτερο, ότι οι Προέδροι αυτών των Συλλόγων πεθαίνουν πρόωρα.

το δελτίο

Le
Restaurant
grec

CUISINE TRADITIONNELLE ET FAMILIALE

Fermé dimanche et lundi soir

24, rue Godot de Mauroy 75009 Paris
Tél. : 01 42 68 08 51

1 Un seul terminal à Athènes pour toutes nos destinations
afin de faciliter les correspondances de nos passagers

2 Deux vols directs par jour vers Athènes

3 Trois vols directs par semaine pour Thessalonique

33 Trente-trois destinations dans toute la Grèce

43 Quarante-trois ans d'expérience

Qui dit mieux ?

3, rue Auber 75009 Paris
Tél. 01 42 65 92 42
Fax 01 40 07 03 04
Internet : olympic-airways.gr

ou à vos agences de voyages

το δελτίο

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιγύρων • bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
απρίλιος 2000 n°3 avril 2000

Περιεχόμενα

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων	
La Grèce sur Seine	σελ. 2
Συνέντευξη, του σκηνοθέτη και σκηνογράφου	
Γιάννη Κόκκου	σελ. 3

Γιάννης Κόκκος

photo : G. A.-B.

Ιστορία των λέξεων	σελ. 6
Σύντομες ειδήσεις	σελ. 7
Συνέντευξη...	σελ. 8
Το παραχώμι μας	σελ. 9
Οι προβολές...	σελ. 10
Ελεύθερο έργο	σελ. 11

(Οπως θα διαπιστώσετε, ξεφυλλίζοντας αυτό το τρίτο τεύχος του δελτίου, οι συνεργάτες αυξάνονται και τα κείμενα στριμώχνονται... Παρακαλούμε και πάλι όλους να μας στέλνουν, έγκαιρα, τα γραπτά τους. Αναγκαίόμαστε να σας υπενθυμίσουμε πως θα πρέπει να σκεφθείτε να μας στείλετε τη συνδρομή σας. Επούτη, τη κανούνα, μωρά του περιοδικού είναι θέματα πιο προσεγμένη, αλλά και τα ξερά είναι μεγαλύτερα. Το δελτίο, για να συνεχίσει να εκδίδεται και να διεύθυνεται έχει ανάγκη την οικονομική σας ενθάρρυνση).

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ»

Για να αποφεύγονται στο μέλλον παρεξηγήσεις σχετικά με τη χρήση των χώρων του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ, είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε τη λειτουργία του, όπως αναφέρεται στη **νομικά κατοχυρωμένη σύμβαση** μεταξύ της Κοινότητας και του Υπουργείου Εξωτερικών, η οποία είναι μεταγενέστερη της (παράνομης) απόφασης Πάγκαλου του 1996.

Η Ελληνική Κοινότητα κατέχει τον **δεύτερο όροφο** του οικήματος, όπου βρίσκονται τα Γραφεία και η Βιβλιοθήκη της, και το **υπόγειο**, στο οποίο προγραμματίζονται διάφορες άλλες δραστηριότητες της Κοινότητας, όπως οι εκδηλώσεις της Λέσχης των Νέων.

Η Κοινότητα έχει επίσης τη χρήση της αίθουσας του ισογείου κατά προτεραιότητα. Όταν το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ δεν χρησιμοποιείται από την Κοινότητα, μπορεί να γίνονται εκεί εκδηλώσεις του Προξενείου ή άλλων συλλόγων που δεν επιθυμούν να συνεργαστούν με την Κοινότητα, αλλά προτιμούν να κλείνουν την αίθουσα μέσω του Προξενείου. Στη περίπτωση αυτή, η Κοινότητα δεν ευθύνεται για την λειτουργία της αίθουσας και η Κοινοτική ασφάλιση δεν την καλύπτει.

Σύλλογοι που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τους χώρους που κατέχει η Κοινότητα, **και ιδιαίτερα το υπόγειο, θα πρέπει να απευθύνονται στην Κοινότητα και όχι να ενοχλούν τις υπηρεσίες του Προξενείου.**

ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Στις 19 Μαρτίου έγινε η τακτική ετήσια Γενική Συνέλευση (που είχε δυο φορές αναβληθεί) η οποία προς το τέλος απέκτησε απαρτία. Στο μεταξύ εγκρίθηκαν, παμφηφεί, τρία ψηφίσματα: για το Σπίτι, για την πινακίδα και για τα Κοινοτικά Σχολεία, τα οποία θα δημοσιευτούν στο επόμενο **δελτίο**. Ο οικονομικός απολογισμός της τριετίας θα παρουσιαστεί για έγκριση στην Γενική Συνέλευση του προσεχούς Νοέμβρη.

Η Καταστατική Γενική Συνέλευση, της ίδιας μέρας, δεν είχε απαρτία. Θα συγκληθεί για 2η φορά σε ένα μήνα με ειδική πρόσκληση που θα συνοδεύεται από τα άρθρα του Καταστατικού τα οποία κρίνονται από το Δ. Σ. ότι χρειάζονται αλλαγές.

ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
BAL ANNUEL DE LA COMMUNAUTÉ HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS
22 avril 2000 • 19h30

dîner : 200 F, boissons non comprises ♦ orchestre grec

SALLE DES FETES DE LA MAIRIE ANNEXE DU 14e ARRONDISSEMENT

12, rue Durouchoux ♦ PARIS 14e ♦ Métro : Mouton Duvernet

Rencontres franco-helléniques

La Grèce-sur-Seine du 22 au 28 mai 2000

LA COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS organise en collaboration avec LA VILLE DE PARIS, LE SECRÉTARIAT GÉNÉRAL DES GRECS À L'ÉTRANGER, L'AMBASSADE ET LE CONSULAT GÉNÉRAL DE GRECE, une semaine de rencontres franco-helléniques pour faire connaître l'univers culturel et artistique des Parisiens d'origine grecque. **Prenez date et réservez vos soirées.** Dans le prochain numéro de **to deltio** ainsi que lors du cocktail donné en son honneur, le dimanche 9 avril 2000, à la Maison de la Grèce, vous aurez le programme complet.

La Semaine des Rencontres franco-helléniques, **La Grèce-sur-Seine**, se déroulera à la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16e, dans les salons de l'Hôtel de Ville et au Théâtre du Gymnase Marie-Bell.

LE PROGRAMME

Première journée • Lundi 22 mai • ARTS PLASTIQUES

SOIRÉE CONSACRÉE AU PEINTRE PAVLOS

19h00 : VERNISSAGE

19h30 : PRÉSENTATION DE L'ARTISTE

20h00 : RENCONTRE AVEC PAVLOS

Exposition des tableaux de l'artiste (du 22 au 27 mai de 16h00 à 22h00)

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Deuxième journée • Mardi 23 mai • CINÉMA

SOIRÉE CONSACRÉE À COSTA-GAVRAS

19h00 : PROJECTION DU FILM Z

21h00 : PRÉSENTATION DE SON ŒUVRE CINÉMATOGRAPHIQUE PAR LE PRODUCTEUR DE Z, LE COMÉDIEN JACQUES PERRIN (sous toutes réserves)

A la fin de la projection : RENCONTRE AVEC COSTA-GAVRAS

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Troisième journée • Mercredi 24 mai à 19h00 • RÉCEPTION

Le maire de Paris reçoit la COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS, dans les salons de l'Hôtel de Ville, en présence (sous toutes réserves) du maire d'Athènes.

Avec la participation de la mezzo-soprano ALEXANDRA PAPADJIAKOU

Quatrième journée • Jeudi 25 mai • THÉÂTRE

SOIRÉE CONSACRÉE À YANNIS KOKKOS

19h00 : PROJECTION : *L'Orestie de Iannis Xenakis*, mise en scène de YANNIS KOKKOS

20h30 : PRÉSENTATION DU METTEUR EN SCÈNE ET DÉCORATEUR DE THÉÂTRE PAR HUGO SANTIAGO, RÉALISATEUR DU FILM PROJETÉ

21h00 : RENCONTRE AVEC YANNIS KOKKOS

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Cinquième journée • Vendredi 26 mai • LITTÉRATURE

SOIRÉE CONSACRÉE À VASSILIS ALEXAKIS

19h00 : PRÉSENTATION DU ROMANCIER PAR JACQUES MEUNIER, ETHNOLOGUE ET ÉCRIVAIN ET FRANÇOIS BOTT, ÉCRIVAIN

19h30 : PROJECTION DU FILM:

Un auteur en quête de personnages -Vassilis Alexakis, VF

(La caméra suit l'écriture du roman *La Langue Maternelle*, Prix Médicis, 1997)

20h30 : RENCONTRE AVEC VASSILIS ALEXAKIS

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Sixième journée • Samedi 27 mai, de 17h00 à 22h00

FILMS - PORTRAITS

Après-midi

Films à la mémoire de...

ION BOUZEMBERG, architecte-urbaniste, directeur du Conseil d'Architecture, d'Urbanisme et de l'Environnement du Département de Seine-Saint-Denis

Les Idées sont-elles reçues ? VF Une réflexion sur l'habitat

... et de

CLÉMENT LÉPIDIS, écrivain

Mémoire vécue - Clément Lépidis, VF

Un enfant de la "Petite Grèce" de Belleville

SOIRÉE CONSACRÉE À GEORGES MOUSTAKI à 20h00

(sous toutes réserves)

Paris, terre d'asile

Projection du film :

Théodorakis-Moustaki: Nous sommes deux, VF

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Septième journée • Dimanche 28 mai • CHANSON

SOIRÉE CONSACRÉE À ANGÉLIQUE IONATOS

Avec la participation du musicien Henri Agnel

20h00 : PRÉSENTATION DE SON ŒUVRE MUSICALE PAR R. MANTHOULIS

20h30 : ANGÉLIQUE IONATOS CHANTE

21h30 : RENCONTRE AVEC LA CHANTEUSE

Au Théâtre du Gymnase Marie-Bell

38, bd Bonne Nouvelle, Paris 10^e

→ Participation aux frais : 50 F • Réservation en nous renvoyant le coupon ci-joint et votre règlement par chèque.

Contact : COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS
Maison de la Grèce • 9 rue Mesnil • Paris 16e • M^o : Victor Hugo
Permanence: 15h00-19h00, tlj ouvrables
Tél. 01 47 04 6789 - Fax: 01 47 04 68 13

La Grèce-sur-Scène

Ο σκηνοθέτης σκηνογράφος Γιάννης Κόκκος

αφιερώθηκε στο θέατρο εντεκάχρονο παιδί. Σπουδάστηκε στη Σχολή του Εθνικού Θεάτρου του Στρασβούργου. Συνεργάστηκε, ως σκηνογράφος, με πολλούς σημαντικούς σκηνοθέτες και ιδιαίτερα με τον Antoine Vitez. Μαζί μοιράστηκαν είκοσι χρόνια γρόνιμης συνεργασίας. Εδώ και δεκατρία χρόνια ο Γιάννης Κόκκος σκηνοθετεί κυρίως στην όπερα και σκηνογραφεί ο ίδιος τις παραστάσεις του. Ο μεγάλος έλληνας ζωγράφος Γιάννης Τσαρούχης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην πορεία του.

– Περνάω κατευθείαν σε μια ερώτηση, της οποίας η απάντησή σας, ενδιαφέρει, ενδεχομένως, πολλούς νέους Έλληνες που έρχονται στο Παρίσι με σκοπό να κατακτήσουν την Πόλη του Φωτός. Ήταν δύσκολο το ξεκίνημα, στον καλλιτεχνικό χώρο, σε μια ξένη χώρα:

– Όσον αφορά την προσωπική μου πορεία δεν μπορώ να πω ότι υπήρξε ιδιαίτερα δύσκολο. Όταν ήρθα στη Γαλλία ήμουνα 19 χρονών. Πήγα στο Στρασβούργο όπου έκανα σπουδές σκηνογραφίας στη Σχολή του εκεί Εθνικού Θεάτρου. Ήδη στο Στρασβούργο, άρχισα να κάνω τις πρώτες μου παραστάσεις. Με βοήθησαν πολύ οι δάσκαλοί μου, ώστε να μπορέσω να ενταχθώ αμέσως επαγγελματικά μόλις βγήκα από τη σχολή. Άλλα και προτού καν τελειώσω τις σπουδές μου, είχα ήδη, κάνει δύο επαγγελματικές παραστάσεις. Ίσως τα πράγματα ήταν πιο εύκολα τη δεκαετία του '60, επειδή υπήρχε μια μεγάλη ανάπτυξη του θεάτρου της αποκέντρωσης. Υπήρχαν οι δυνατότητες, για πολλούς νέους ανθρώπους, να μπορέσουν να μεγαλώσουν μέσα σε ένα κλίμα έντονης καλλιτεχνικής δραστηριότητας με συνέπεια. Έτσι, άρχισα τη δουλειά μου πρώτα στην επαρχία. Ύστερα στην Αβινιόν, όπου έκανα μερικές παραστάσεις, και μετά έκανα τα πρώτα βήματα στο Παρίσι και γύρω από το Παρίσι.

Φυσικά στο θέατρο αυτό που είναι πολύ σημαντικό, είναι να συναντήσει κανείς τους κατάλληλους συνεργάτες για να μπορέσει να δημιουργήθει, αυτός ο απαραίτητος σύνδεσμος, αυτή η απαραίτητη όσμωση. Είχα πολλή τύχη πάνω σ' αυτό. Μ' όλους τους σκηνοθέτες που δούλεψα τότε – έχω δουλέψει ως σκηνογράφος, σχεδόν μ' όλους τους σημαντικούς γάλλους, αλλά και άλλων εθνικοτήτων, σκηνοθέτες – υπήρξε αυτή η όσμωση. Ιδιαίτερα όμως με τον Antoine Vitez, με τον οποίο δούλεψα από το '69 που γνωριστήκαμε, μέχρι το '90 που πέθανε, έγινε η πραγματική όσμωση μιας δημιουργηκότητας που ήταν για μένα πολύ σημαντική. Μετά το '87 στράφηκα στη σκηνοθεσία και πια τα δεκατρία τελευταία χρόνια κάνω σκηνοθεσία και σκηνογραφία στις δικές μου παραστάσεις.

– Πως έγινε αυτή η επιλογή;

– Από τα παιδικά μου χρόνια τα πιο μακρινά, το θέατρο με είχε γοητεύσει και ήξερα ότι ήθελα να κάνω σκηνογραφία. Από τα έντεκα χρόνια μου περίπου. Οι γονείς μου δεν αντιστάθηκαν καθόλου σ' αυτό και με βοήθησαν πάρα πολύ ώστε να μπορέσω να ολοκληρώσω κατά κάποιο τρόπο αυτό το πάθος, που τότε δεν ήταν

παρά ένα παιδικό όνειρο. Κι αυτό το πάθος γεννήθηκε από παραστάσεις που είχα δει στο Εθνικό, στην Επίδαιρο κι αργότερα στο Θέατρο Τέχνης του Κουν. Επίσης είχα πολλά ενδιαφέροντα γύρω από τη ζωγραφική, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία, δηλαδή αναζητήσεις σε όλα αυτά συγχρόνως. Η σκηνογραφία ολοκλήρωνε την καλλιτεχνική μου ανησυχία, επειδή είχα μια ικανότητα στο σχέδιο. Άρχισα παιδί, στην Αθήνα, να φτιάχνω φανταστικές σκηνογραφίες για έργα του διεθνούς ρεπερτορίου που διάβαζα και είχα ολοκληρώσει ένα μεγάλο... σκηνογραφικό έργο, χωρίς ποτέ να κάνω μια υλοποιημένη σκηνογραφία. Ήμουν έντεκα-δώδεκα χρονών. Ένας δάσκαλος μου είχε δει τα έργα μου και τα έδειξε σ' ένα καλλιτέχνη, που ήταν περιθωριακός εκείνη την εποχή, τον Λεωνίδα Χρηστάκη, που τότε είχε την γκαλερί Κούρος. Έκανε μια έκθεση, λοιπόν, στη γκαλερί του, με όλες αυτές τις σκηνογραφίες, την ίδια εποχή που έκανε κι ο Φασιανός την πρώτη του έκθεση, μετά από μένα ακριβώς... Εκεί, γνώρισα τον Φασιανό, σ' εκείνο το υπόγειο της πλατείας Κολωνακίου. Επίσης εκεί γνώρισα και τον Τσαρούχη, είχε έρθει κι αυτός να δει την έκθεσή μου και είχε πει στους γονείς μου πως θά πρεπει να συνεχίσω. Τρέφω πάντα μεγάλο θαυμασμό για τον Τσαρούχη και αγαπώ πολύ το έργο του. Βρίσκω ότι είναι από τα πιο σημαντικά έργα του εικοστού αιώνα, όχι μόνο για την Ελλάδα. Ο Τσαρούχης, χωρίς να έχουμε ιδωθεί πολύ, έχει πάιξει ένα ιδιαίτερο ρόλο για μένα. Τύχαινε να βλεπόμαστε κάθε δέκα περίπου χρόνια. Κάθε φορά που βλεπόμασταν, συνέβαινε κάτι το πολύ σημαντικό, αν και δεν το καταλάβαινα αμέσως. Όταν ανεβάσαμε την Ηλέκτρα με τον Vitez, είχα οργανώσει στο Palais de Chaillot, μια σκηνογραφική έκθεση Τσαρούχη. Είχε έρθει να δει την παράσταση, και του άρεσε. Του την είχα κρυφά αφιερώσει. Λοιπόν κάθε φορά που βλεπόμασταν μουλέγει κάτι, που χωρίς να καταλάβω αμέσως πως ήταν πολύ σημαντικό, έμενε στο μυαλό μου... Ο Τσαρούχης μου είχε πει κάποτε: « Συνέχισε, για να πας πιο πέρα πρέπει να κάνεις σκηνοθεσία, νομίζω ότι εκεί θα προχωρήσεις και τη σκηνογραφική σου δουλειά ». Και παρόλο που δεν ήταν κάτι που το σκεφτόμουν ιδιαίτερα είχα κάνει ήδη δύο σκηνοθεσίες, αυτά τα λόγια μου έδωσαν, ασυνείδητα, θάρρος. Η πρώτη μου σκηνοθεσία ήταν « σε παγκόσμια πρώτη » όπως λένε. Ανέβασα, στο Théâtre de la Ville-Théâtre de l'Escalier d'or, ένα θεατρικό έργο του Ράινερ-Μαρία Ρίλκε, Η λευκή πριγκίπισσα. Μέχρι τότε δεν είχε ανεβεί θεατρικό έργο του Ρίλκε αν και έχει γράψει πολλά. Άλλα και αυτό έχει μια ελληνική ιστορία, επειδή είναι ένα θεατρικό έργο που το είχα διαβάσει σε ελληνική μετάφραση του Άρη Δικταίου, στο περιοδικό Θέατρο. Με είχε ενθουσιάσει από τότε, και το έργο και η μετάφραση του Δικταίου. Ήταν κάτι που ήθελα να το κάνω από παλιά. Να

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ: Μία νέα περίοδος...

ανεβάσω μόνον αυτό το έργο, αλλά πάντα το ανέβαλα. Ένας γάλλος ποιητής, ο Maurice Regnaut, έκανε τη μετάφραση στα γαλλικά και το ανέβασμα αυτού του έργου έκανε γνωστό και το υπόλοιπο θεατρικό έργο του Ρίλκε και ήταν αφορμή της έκδοσης του θεάτρου του στην Ιταλία και σε άλλες χώρες.

— Ναι, αλλά γιατί ήρθατε στο Στρασβούργο και δεν μείνατε στην Ελλάδα για σπουδές;

— Στην Ελλάδα σπουδασα στο Ελεύθερο Θέατρο Καλών Τεχνών του Γιώργου Βακαλό. Εκεί είχα την τύχη να έχω δάσκαλο τον Τέτση, τον Μοσχίδη, την Ελένη Βακαλό, τον Γιώργο Βακαλό και πολλούς άλλους σημαντικούς καλλιτέχνες, οι οποίοι, όχι τόσο στη σκηνογραφική πλευρά, όσο σε μια πιο ευρεία πλαστική προσέγγιση με βοήθησαν πολύ να προσδιορίσω τις αναζητήσεις μου.

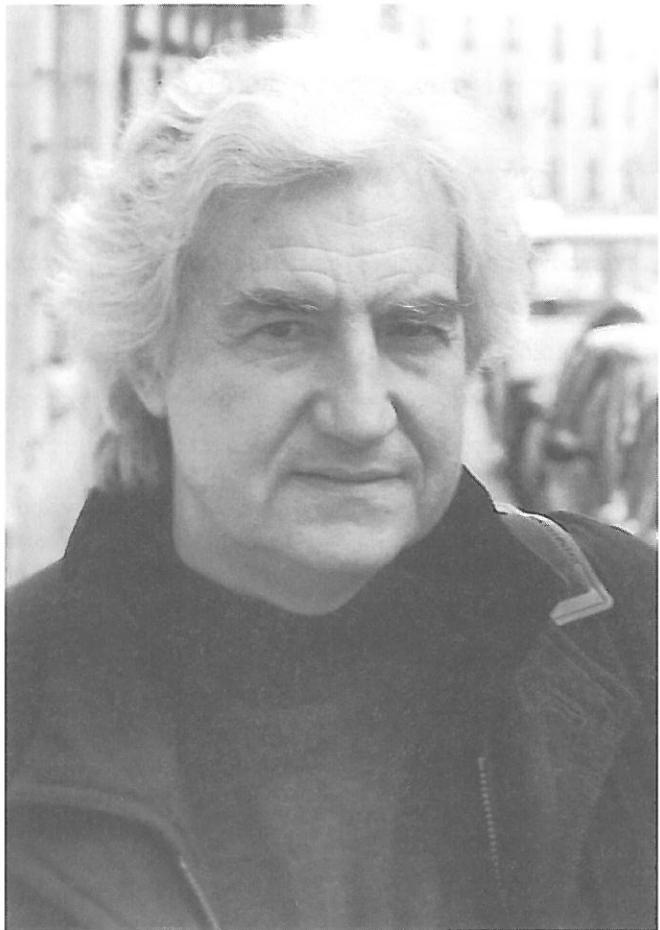
Στο Στρασβούργο υπάρχει μια σχολή θεάτρου κι αυτό που είναι το ενδιαφέρον αυτής της σχολής είναι ότι είναι ενταγμένη μέσα σ' ένα επαγγελματικό θέατρο, σ' ένα γενικό ζωντανό θεατρικό οργανισμό. Πράγμα που μου φάίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για μια θεατρική σχολή. Ήταν οι μαθητεύομενοι σκηνογράφοι βρίσκονται σε μια καθημερινή επαφή με τους ανθρώπους του θεάτρου.

— Ανακαλύψατε το θέατρο μικρό παιδί, ήταν οι γονείς σας θεατρόφιλοι...

— Οι γονείς μου ενδιαφερόντουσαν, ιδιαίτερα η μητέρα μου αγαπούσε το θέατρο. Η οικογένειά μου, από τη μεριά του πατέρα μου, κατάγεται από τον ποιητή Δημήτρη Κόκκο, πρωτεργάτη, με τον Κορομηλά, τον κιωμεδειλλίου, αυτού του ιδιότυπου θεατρικού είδους. Ήτανε προπάππος μου, ο Δημήτρης Κόκκος.

— Ξεκινήσατε ως σκηνογράφος. Άλλα από τη σκηνογραφία μεταπηδήσατε στη σκηνοθεσία. Πώς έγινε αυτό το πέρασμα;

— Παρόλο που ήτανε η σκηνογραφία η έμμονη ιδέα μου, αυτό που πάντα μ' ενδιέφερε, και με τον τρόπο που δουλευα ως σκηνογράφος, ήταν μια πιο ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του θεάτρου. Ως σκηνογράφος, είτε δουλευα με διαφορετικούς σκηνοθέτες, είτε με τον Antoine Vitez, εκείνο που με απασχολούσε δεν ήταν μόνο μια αισθητική αντιμετώπιση, αλλά μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, δραματουργική και ερμηνευτική.

Γιώργος Κόκκος: Η γοητεία του θεάτρου είναι πως γειάγοντας θεάματα με τη γραπτωτική πολλών χρόνων, γιά να καταχέρουμε να γίνει χωτές ή γραπτωτικές, εκείνη, την θεάτρου.

photo: G. A.- B.

— Η ελευθερία που έχει ένας σκηνογράφος είναι τόση, όση χρειάζεται για να εξυπηρετεί την άποψη του σκηνοθέτη:

— Για να πω την αλήθεια μου ετέθη σπάνια αυτό το πρόβλημα, γιατί οι σκηνοθετικές απόψεις ήτανε πάντα μοιρασμένες. Για παράδειγμα, όταν είχαμε ανεβάσει τη Ζωή του Γαλιλαίου του Μπρεχτ, στη Comédie Française, με τον Antoine Vitez, ήζερα ότι ήθελε να ρίξει το βάρος πιο πολύ στον τρόπο που ο Μπρεχτ, βρισκόμενος μέσα σ' ένα ολοκληρωτικό καθεστώς αντιμετώπιζε ως καλλιτέχνης το ίδιο πρόβλημα που ο Γαλιλαίος αντιμετώπιζε ως επιστήμονας, μέσα σ' ένα ανάλογο πλαίσιο. Βρισκόμενοι και οι δύο μέσα σε καταπιεστικά συστήματα, ο Γαλιλαίος σ' αυτό της εκκλησίας και ο Μπρεχτ σ' εκείνο ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος. Παρολ' αυτά έπερπε να συνεχίσουν να

εργάζονται. Η λύση που βρήκα για να μπορέσει να δοθεί αυτό το κοινό σημείο, Μπεχτ συγγράφεα και Γαλιλαίου επιστήμονα, ήταν μια σκηνογραφική λύση. Το πέρασμα του χρόνου γινόταν μέσα στον ίδιο χώρο. Η μια πλευρά του σκηνικού χώρου ήταν μάλλον αναγεννησιακή και η άλλη πλευρά σύγχρονη, πιό αφηρημένη, σαν απρόσωπα γραφεία. Τα κοστούμια εξελίσσονταν από την αρχή της παράστασης μέχρι το τέλος, περνώντας από τα κοστούμια του 16ου αιώνα στα κοστούμια της εικοσαετίας του 30-50 (του 20ου αιώνα), δηλαδή της εποχής που γράφτηκε το έργο. Αυτό γινόταν με τέτοιο αδιόρατο τρόπο που τελικά το κοινό δεν αντιλαμβανόταν πως οδηγιόταν σ' έναν σύγχρονο καταπιεστικό κόσμο. Σας δίνω αυτό το παράδειγμα που φανερώνει πως λειτουργεί η σκηνογραφία και πως βοηθά να πραγματοποιηθεί μια ερμηνεία, μια άποψη της σκηνοθεσίας. Πρέπει να υπάρχει πάντα ένας διάλογος, ανάμεσα στον σκηνοθέτη και τον σκηνογράφο. Μια παράσταση είναι μια περιπέτεια πολλών ατόμων. Η γοητεία του θεάτρου είναι πως φτιάχνουμε θεάματα με τη φαντασία πολλών ατόμων, για να καταφέρουμε να γίνει, αυτή η φαντασία, εκείνη των θεατών. Αυτό που πάντοτε με ενδιέφερε ήταν να μην υπάρχει μια απόλυτη σύνδεση μεταξύ της σκηνογραφίας και της σκηνοθεσίας, για να υπάρχει ένας χώρος όπου η σκηνογραφία και η σκηνοθεσία κάνουν να μην πηγαίνουν όλα με την ίδια ροή. Να υπάρχει κάτι που να δίνει μια ένταση διαφορετική. Και τώρα ως σκηνογράφος και σκηνοθέτης κάνω ακριβώς το ίδιο πράγμα, προσπαθώ η σκηνογραφία και η σκηνοθεσία να μη βρίσκονται σε απόλυτο συγχρονισμό. Φυσικά υπάρχει πάντα μια ολοκληρωμένη άποψη, αλλά νομίζω ότι στην ένταση μεταξύ σκηνογραφίας και σκηνοθεσίας βρίσκεται η ζωντάνια της παράστασης.

Γίνετε μέλη της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Η συνέντευξη του μήνα

— Σκηνοθετείτε στο θέατρο, αλλά κυρίως στην όπερα. Δυο τέχνες πολύ κοντινές που όμως διαφέρουν; Ποια είναι η πιο χαρακτηριστική διαφορά τους; Για έναν σκηνοθέτη είναι η ίδια δουλειά;

— Όχι ακριβώς. Θα πω κάτι τετριμένο, αλλά είναι η πραγματικότητα: η αίσθηση του χρόνου. Στην όπερα ο χρόνος είναι δεδομένος από τη μουσική, ενώ στο θέατρο πρέπει να βρει ο σκηνοθέτης το χρόνο και το ρυθμό της παράστασης. Γι' αυτό τα πράγματα είναι κάπως πιο δύσκολα στο θέατρο. Παρόλο που στην όπερα, επειδή είναι συχνά πολύπλοκες οι παραστάσεις, μοιάζει να είναι πιο δύσκολη η πραγματοποίηση, αυτός ο καθορισμένος, από τη μουσική, χρόνος διευκολύνει τα πράγματα. Επίσης η φαντασία δουλεύει με έναν τρόπο πιο έντονο λόγω μουσικής. Αυτό που μ' ενδιαφέρει ιδιαίτερα στην όπερα είναι ότι υπάρχει μια μυθοπλαστική διάσταση. Αυτή η σχέση μιας μυθολογικής διάστασης με κάτι το καθημερινό. Στην όπερα αυτό εμφανίζεται μ' έναν τρόπο πιο εύγλωττο. Αυτά τα μυθολογικά στοιχεία υπάρχουν και στις σύγχρονες όπερες, όπως στο *Ouitis* του Berio που ανέβασα τελευταία στο Châtelet. Είναι, βέβαια, πιο έντονα στον Βάγκνερ, του οποίου έχω σκηνοθετήσει πολλά έργα, όπως *Τριστάνος* και *Ιζόλδη*, στο Κάρντιφ, στην Ουαλλία ή το *Λυκόφως των Θεών*, που ανέβασα στη Σκάλα του Μιλάνου, τα οποία είναι έργα που έχουν ακριβώς αυτήν την μυθοπλαστική διάσταση. Ήταν κάτι που ενδιέφερε ιδιαίτερα τον Βάγκνερ. Ήθελε να γίνει ο Αισχύλος του καιρού του...

Μ' ενδιαφέρει επίσης η δουλειά μου να μην είναι μόνον μια αισθητική αντιμετώπιση της όπερας, αλλά, μια δραματουργική επεξεργασία των ρόλων ώστε οι τραγουδιστές να μπορούν να εντάσσονται στην παράσταση ως πραγματικοί ηθοποιοί. Πράγμα που πολλές φορές δεν είναι τόσο εύκολο.

— Κατά πόσο είναι ηθοποιοί, οι τραγουδιστές της Όπερας:

— Όλο και περισσότερο. Οι νεώτεροι έχουν μεγαλύτερη παιδεία και ενδιαφέρονται ίσως περισσότερο για την θεατρική ερμηνεία των ρόλων. Αρκετοί, βέβαια, ενδιαφέρονται μόνον για την μουσική αντιμετώπιση, όπως και μερικοί διευθυντές ορχηστρών. Η σκηνοθεσία της όπερας, εδώ και είκοσι χρόνια έχει αλλάξει πολύ. Η όπερα ξεπέρασε πια τελείως αυτό το κάτι « μουχλιασμένο » που τη χαρακτήριζε και βρίσκεται ίσως σε μια ακμή και σε αισθητικές αναζητήσεις που το θέατρο έχει κάποια δυσκολία να προεκτείνει προς το παρόν. Στην όπερα σήμερα γίνονται πολλοί πειραματισμοί, που συχνά ξεπερνάνε αυτούς του θεάτρου, παρόλο που η όπερα αυτούς τους πειραματισμούς τους αναζωογονεί, με καθυστέρηση από το δραματικό θέατρο. Πριν λίγο σκηνοθέτησα, στην Όπερα της Μπορντώ, το έργο *Πελέας* και *Μελλισάνθη*, όπου μπόρεσα και ολοκλήρωσα μια δουλειά, όπως πραγματικά ήθελα να την ολοκληρώσω, με τραγουδιστές – ηθοποιούς, άψογους, και στην όψη και τη μουσική έκφραση. Νομίζω ότι έδωσα μια προσέγγιση κοντινή σ' αυτήν την αναζήτηση που έκανε ο Debussy για ένα έργο που βρίσκεται ακριβώς στο μεταίχμιο τραγουδιού και λόγου.

— Συνεργαστήκατε με έναν γάλλο φιλλένηνα σκηνοθέτη, που δυστυχώς έφυγε νωρίς. Τον Antoine Vitez. Πώς ήταν η συνεργασία σας και τι αναμνήσεις σας άφησε:

— Ήταν η πιο σημαντική συνεργασία που είχα στη ζωή μου. Δουλέψαμε είκοσι χρόνια μαζί. Από το '69 μέχρι το '90 που πέθανε. Με βοήθησε να ολοκληρώσω ένα σκηνογραφικό όραμα και όπως ήταν και σπάνιος παιδαγώγος κατάφερνε διακριτικά να με κάνει να εκφράσω ό,τι καλύτερο μπορούσα. Κι αυτή η καλλιτεχνική σχέση που μοιρασθήκαμε, λειτουργήσε επειδή το θέατρο που ονειρεύόταν ήταν ακριβώς το θέατρο που ονειρευόμουν κι εγώ. Με βοήθησε να καταλάβω ακριβώς πιο ήταν το θέατρο που ονειρευόμουν. Δηλαδή ένα θέατρο βασισμένο πάνω στο κείμενο, στην ποίηση και στον ηθοποιό. Όταν λέω ποίηση εννοώ τον υψηλό λόγο. Αυτό που λέμε στα ελληνικά ποίηση. Και επίσης με ποιο τρόπο όλα τα μέρη μιας παράστασης, η αισθητική, η κίνηση, ο λόγος, η εκφώνηση του λόγου, είναι συνδεδεμένα σε μια μοναδική οντότητα που είναι ο ηθοποιός. Μετά τον θάνατο του Vitez ολοκλήρωσα αυτό που είχα ήδη αρχίσει να κάνω πριν. Θεωρούσα τη συνεργασία μαζί του σαν δώρο. Ήθελα να ασχοληθώ με τη σκηνοθεσία όχι επειδή η σκηνογραφία δεν με ενδιέφερε πιά, αλλά για να μπορέσω να πάω πιο πέρα και είχα την εντύπωση πως έπρεπε να έρθω σε επαφή με τους ηθοποιούς. Μετά το '90 έγινε αυτή η ριζική αλλαγή όταν ανέβασα την *Ifigénie* του Ρακίνα στην Comédie Française και την *Καταδίκη* του Φάουστ στο Châtelet. Ασχολούμαι περισσότερο με την όπερα επειδή απαιτεί πιο έντονη σχέση χώρου και χρόνου. Ο χώρος γίνεται χρόνος, χάρη στη μουσική.

— Θεωρείτε ότι μαθητεύσατε ως σκηνοθέτης δίπλα στον Vitez:

— Φυσικά υπάρχουν στοιχεία που μ' έχουν επηρεάσει, αλλά δεν είναι αυτό που μπορώ να πω πραγματική μαθητεία, μαθήτευσα το θέατρο πιο γενικά. Όλες οι εμπειρίες που είχα στο θέατρο μ' έχουν πλάσει. Πολλές φορές διδασκόμουν και με λιγότερο σημαντικούς σκηνοθέτες. Πάντοτε αυτή η ανταλλαγή με οργάνων. Αυτό που μου έμαθε ο Vitez είναι η μεγάλη ελευθερία του θεάτρου. Η μεγάλη ελευθερία που μπορεί να υπάρξει μόνο στο θέατρο. Μου έδωσε μια πίστη πέρα από το καθημερινό άγχος της δημιουργίας ώστε να μπορέσω να χρησιμοποιήσω αυτή την ελευθερία, που πολλές φορές διστάζουμε να χρησιμοποιήσουμε. Όλο και πιο πολύ, καθώς περνάει ο καιρός είναι δύσκολο να τη βρει κανείς, αυτή την ελευθερία, αυτή την τόλμη, και ίσως τώρα μετά από περίπου τριάντα σκηνοθεσίες, αρχίζω και τη ξαναβρίσκω με τον τρόπο που την είχα μάθει από εκείνον.

Με τον Vitez γνωριστήκαμε χάρη στην Ελλάδα. Όταν υπήρχε η δικτατορία ο Vitez δεν παρέλειπε να μιλήσει, σε κάθε συνέντευξή του, σε κάθε παράστασή του, όπως στην πρώτη της Ηλέκτρας, για την Ελλάδα και για το τι γινόταν τότε εκεί. Χάρη στον Vitez και χάρη στον φιλλέληνισμό του εγνώρισα όψεις της Ελλάδας που αγνοούσα. Από τον Vitez γνώρισα και διάβασα τις Ακυβέρνητες Πολιτείες του Τσίρκα.

 Τη συνέντευξη πήρε ο Γιώργος Λαζαρίδης-Μπλουζάς

Γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο • Γράψτε μας τη γνώμη σας

Οι χαρακτήρες του Θεόφραστου

‘Ο κόλαξ

Οι (προς αποφυγήν) Χαρακτήρες του Θεόφραστου διδάσκονταν (όπως είπαμε στο προηγούμενο) στα σχολεία κατά την βυζαντινή εποχή. Στην σελίδα περί ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ αναφέρονταν τόσο ο κόλαξ (που θείται από κερδοσκοπικά ελατήρια) όσο και ο ἄρεσκος (που θέλει να είναι πανταχού παρών πουλώντας εξυπηρέτηση). Ιδού το κείμενο:

Την κολακείαν μπορεί κανείς να την πει και ανώμαλη σεξουαλική πράξη (όμιλίαν αἰσχράν) με συμφεροντολογικά ελατήρια από τη μεριά του κόλακα έτσι που όταν, για παράδειγμα, συνοδεύει τον φιλαράκο του στην Αγορά να του λέει ξαφνικά: "Βλέπεις πώς σε κυττάζουν όλοι με θαυμασμό; Μόνο με σένα συμβαίνει αυτό. Σε κανέναν άλλο δε θα το δεις, στην πόλη ολόκληρη. Όλο εγκώμια σου κάνανε (ηδοκίμεις) στην Ποικίλη Στοά" που καθόμαστε χθες στους πάγκους με άλλους τριάντα και συζητάγματα. Και όταν ήρθε ο λόγος για το ποιός είναι ο τιμιότερος (βέλτιστος) πολίτης, όλοι συμφωνήσανε μαζί μου στο δικό σου όνομα". Σε συνέχεια δε, τραβάει από τη προβάτινη χλαίνη του μια άσπρη τρίχα ή κανένα άχυρο που ο άνεμος τόφερε στη γενειάδα του φίλου του και του λέει, γελώντας βέβαια: "Βλέπεις; Δυο μέρες έχω να σε δω και γέμισες άσπρες τρίχες! Άλλα μην ανησυχείς. Για την ηλικία σου, σε σύγκριση με όλους τους άλλους, εσύ έχεις τις λιγότερες!". Ετσι δε και ο φίλος του ανοίχει το στόμα του να μιλήσει, αμέσως ο κόλακας επιβάλλει σιωπή στη ομήγυρη. Αν δε, ο φίλος του πιάσει κανένα τραγουδάκι, τον γεμίζει κομπλιμέντα. Και ανάμεσα στα κουπλέ, φωνάζει "μπράβο!" (όρθως!). Όταν ο φίλος του πει καμιά κρύα εξυπνάδα (σκώψαντος ψυχρώς) σκάει στα γέλια και μάλιστα φέρνει την άκρη της χλαίνης του στο στόμα, τάχα ότι δεν μπορεί να κρατηθεί (ώς δή ού δυνάμενος κατασχεῖν τόν γέλωτα). Και όταν περνάει ανάμεσα από κόσμο, φωνάζει να κάνουν τόπο να περάσει ο κύριος (ἔως ὃν αὐτός παρέλθει'). Οταν τον επισκέπτεται στο σπίτι του, φέρνει στα παιδιά του μῆλα και απίδια (μῆλα και ἀπίοντας), τους τα μοιράζει ενώπιον όλων και τα φιλάει λέγοντας "άξια τέκνα αξίου πατρός!" (χρηστοῦ πατρός νεόττια). Αν συνοδεύει το φίλο του στον παπούτση, θα πει ότι το πόδι του είναι πιο ωραίο κι απ' το παπούτσι (εύρυθμότερον τοῦ ύποδήματος). Αν ο φίλος του πρόκειται να πάει σε κάποιον επίσκεψη, τρέχει να τον αναγγείλει: "Ερχεται να σε δει!" (πρός σέ έρχεται). Και γυρίζει αμέσως πίσω να πει "σε ανήγγειλα" (προσήγγελκα). Εξυπακούεται ότι ακόμα και στα γυναικεία μαγαζιά (τά έκ τῆς γυναικείας ἀγορᾶς) μπορεί ο κόλακας

ANTENNE GRECQUE 98.0 FM

Jeudi à 20h00 : Antenne Grecque et Chypriote
 Samedi à 12h30 : Antenne Grecque et Chypriote
 Dimanche à 18h00 : Antenne Grecque
 IdFM Radio Enghien Ile-de-France
 Tél. : 01 39 64 20 49 ♦ Fax : 01 34 12 95 55
 Studio : 01 34 12 12 12

να τρέξει να ψωνίσει για το φίλο του, ἀπνευστί βέβαια³. Στα συμπόσια του φίλου του, πρώτος αυτός θα επαινέσει το κρασί και τις οινολογικές γνώσεις του φίλου του. "Κύττα τι νόστιμος μεζές" θα πει, δοκιμάζοντας από ένα πιάτο. Και όλο θα του λέει⁴ μήπως κρυώνεις; " (μή ριγοῖς)." μήπως θέλεις το παλτό σου;. Και πριν πάρει απάντηση, του το βάζει στην πλάτη. Όλο σκύβει και κάτι του ψιθυρίζει (διαιψυθρίζει) στο αυτί. Και μιλάει στους άλλους, κυττάζοντας το φίλο του. Στο θέατρο όταν πάνε, θα πάρει τα μαξιλάρια (προσκεφάλαια) από τα χέρια του δούλου και θα τα βάλει ο ίδιος στην κερκίδα για να καθήσει ο φίλος του⁵. Και την αρχιτεκτονική του σπιτιού του θα παινέσει και για τα χωράφια του θα πει τι ωραία που τα καλλιεργεί και το πορτραίτο του πόσο του μοιάζει (καί τήν εικόνα όμοίαν είναι).

Με δυό λόγια, θα δείτε τον κόλακα να λέει και να κάνει όλα αυτά με τα οποία αποβλέπει στο να γίνεται αρεστός και απαράτητος.

P. M.

1. Η περιώνυμος Ποικίλη Στοά της αρχαίας Αγοράς των Αθηνών (ένα από τα έργα της εποχής του Κίμωνα, στα μέσα στου 5ου αιώνα) ήταν διακοσμημένη με περίφημες τοιχογραφίες του Πολυγνώτου, του Μίκωνος και του Παναίνου. Λίγα χρόνια μετά από τη συγγραφή των Χαρακτήρων (γύρω στο 300) στη Στοά αυτή (ή Στοιά) διδάσκει ο Ζήνων την φιλοσοφία του που ονομάστηκε στωική.

2. " Αύτός" ήταν η λέξη που χρησιμοποιούσαν οι δούλοι για τον κύριό τους.

3. 'Απνευστί γιατί μόνο θυληπρεπείς άνδρες σύχναζαν στα μαγαζιά που πουλούσαν γυναικεία εσφρουχα.

4. Οι Αθηναίοι έφερναν τα μαξιλάρια τους στο θέατρο, που τα κουβαλούσαν οι δούλοι τους, για να κάθονται μαλακά στις πέτρινες κερκίδες. Εξόυ και το "μαξιλάρωμα", καμιά φορά, της παράστασης, που το συνήθιζαν και σε πιο πρόσφατους χρόνους.

Στο επόμενο, ο φλύαρος. Ακολουθούν, ο αγροίκος, ο τσιριμόνιας, ο κυνικός και έπονται ακόμα 24.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΔΟΤΕΣ

Η Ελληνική Κοινότητα απευθύνθηκε σε έλληνες εκδότες ζητώντας τους να ενισχύσουν τη Βιβλιοθήκη της με πρόσφατες εκδόσεις. Επιθυμούμε, μέσω τους **δεκτίου** μας, να ευχαριστήσουμε ολόθερμα τους εκδότες : *Εκδόσεις Γιαννίκος, Εκδόσεις Δωδώνη (Ε. Κ. Λάζος), Εκδόσεις Πατάκη, που ανταποκρίθηκαν ήδη στην έκλησή μας και μας προσέφεραν πάμπολα βιβλία τα οποία είναι στη διάθεσή των μελών μας και των παιδιών τους.*

Το δελτίο είναι το δικό σας περιοδικό ♦ Στηρίζετε το

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Τετάρτη 10 Μαΐου 2000 • ώρα 8 το βράδυ

ΣΑΒΒΑΣ ΡΟΜΠΟΛΗΣ, καθηγητής στο Πάντειο πανεπιστήμιο Αθηνών, επιστημονικός διευθυντής στο Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ
Η κοινωνική προστασία στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

► Στα ελληνικά

Τετάρτη 17 Μαΐου • ώρα 8 το βράδυ

ΚΩΣΤΑΣ ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας, Université Paris VIII

Παγκοσμιοποίηση και δημοκρατία

► Στα ελληνικά

Παρασκευή 16 Ιουνίου • ώρα 8 το βράδυ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΡΑΚΑΣ, διδάκτωρ πυρηνικός μηχανικός

Η απομκή ενέργεια και οι σημερινοί προβληματισμοί

► Στα ελληνικά

στο ελληνικό σπίτι • 9 rue Mesnil 75116 Paris • Métro : Victor Hugo

Η ΜΕΓΑΛΗ ΧΙΜΑΙΡΑ

Κώστα Βεργόπουλου, « Παγκοσμιοποίηση, η μεγάλη χίμαιρα ». Εκδόσεις Νέα Σύνορα, Αθήνα 1999.

Στο βιβλίο αυτό, που κυκλοφορεί ήδη σε πολλές χιλιάδες αντίτυπα, ο συγγραφέας απομυθοποιεί την έννοια της παγκοσμιοποίησης και καταγγέλει τον τρόπο που την χρησιμοποιούν οι απολογιστές του νεοφιλελευθερισμού για να δικαιολογήσουν τις καταστροφικές συνέπειες της νεοφιλελεύθερης πολιτικής τόσο στις χώρες του τρίτου κόσμου όσο και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τον συγγραφέα η σημερινή παγκοσμιοποίηση δεν είναι ούτε πρωτοφανής ούτε μη αντιστρέψιμη και παραμένει σχεδόν αποκλειστικά στο χρηματιστικό πεδίο. Παράλληλα η συρρίκνωση των ενθικών οικονομιών στο όνομα της παγκοσμιοποίησης λειτουργεί εναντίον της συγκρότησης ενός νέου διεθνούς συστήματος. Η τρέχουσα χρηματιστική παγκοσμιοποίηση αντί να υποβοηθά την εντατικοποίηση και διεθνοποίηση της παραγωγής αποβαίνει τελικά εμπόδιο.

Ακόμια, η σημερινή αδράνεια και καθήλωση των κρατικών πολιτικών με πρόσχημα την παγκοσμιοποίηση, εκτός από την εμβάθυνση της κρίσης και την υπονόμευση του κοινωνικού Κράτους, εγκαινιάζει περίοδο δραματικού ελλείμματος δημοκρατίας και πολυφωνίας. Πρόκειται για το θέμα που θα αναπτύξει ο συγγραφέας στην ομιλία του στην Κοινότητα στις 17 Μαΐου.

Το βιβλίο κλείνει με ένα επίμετρο αφιερωμένο στον Νίκο Πουλαντζά, όπου αναδεικνύεται η συμβολή του στη σύγχρονη μαρξιστική ανάλυση.

M. K.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Την Κυριακή 27 Φεβρουαρίου 2000, ο συγγραφέας και νευροψυχίατρος Γιώργος Χειμωνάς έφυγε, από το Παρίσι, για το τελευταίο του ταξίδι αφήνοντας πίσω του ένα σεβαστό έργο : μυθιστόριμα, ποιητικές συλλογές, μεταφράσεις θεατρικών έργων.

Η γραφή του δημιουργική και πρωτότυπη δεν θα πάψει να διαβάζεται αλλά και να προκαλεί ποικίλες ερμηνείες. Μετά το Σεφέρη και τον Ελύτη, ο Γιώργος Χειμωνάς, μολονότι πεζογράφος, είναι ο πρώτος που ανανεώνει την ποιητική γλώσσα, φέρνοντας στην επιφάνεια πλούσια και αφανή μέχρι τότε διδάγματα. Από αυτήν την άποψη η συνεισφορά του στην νεοελληνική γλώσσα είναι εξαιρετικά σημαντική.

Λογοτεχνικά ανένταχτος, με μακρινούς προγόνους τους αρχαίους Ελληνες, είχε ένα αλάνθαστο προσωπικό ύφος.

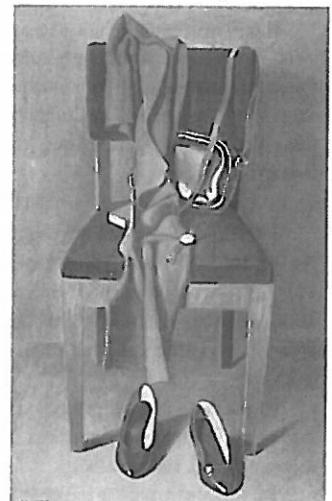
Γεννήθηκε στην Καβάλα το 1938, μεγάλωσε και σπουδάσει σιατρική στη Θεσσαλονίκη. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι από το 1964 ως το 1968 όπου πήρε την ειδικότητα του νευροψυχιάτρου. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα εκλέχτηκε στην έδρα Νευροψυχολογίας του πανεπιστημίου Αθηνών.

Τα εννιά πεζογραφήματα του Γιώργου Χειμωνά είναι κατά σειρά: *Πεισίστρατος* (1960), *Η εκδρομή* (1964), *Μυθιστόριμα* (1966), *Ο γιατρός Ινεότης* (1971), *Ο γάμος* (1974), *Ο αδελφός* (1975), *Οι χτίστες* (1979), *Τα ταξίδια μου* (1984) και *Ο εχθρός του ποιητή* (1990).

Δια χειρός Καραβούζη

« Τ' αγάλματα γεννάνε αιγάλ, όπως θάλεγε ο Σεφέρης » έγραψε μια ποιήτρια (ας την ονομάσουμε, η Καύτη Φρέρη). Είχε άραγε υπόψη της τους πίνακες του Καραβούζη; Τ' αγάλματα του Σαφάντη είναι ζωγραφιστά, είναι ακέφαλα και είναι φευγάτα. Τ' αιγάλ είναι στρογγυλά και αφημένα προσεχτικά στην άκρη μιας μάσκας, μιας τρίδυμης πόρτας που στέκεται προσοχή, ή κατάφατα σ' ένα από τα δυο μυστηριώδη γοβάκια που δε λείπουν από κανένα (σχεδόν) πίνακα. Άλλα πού είναι τα πέτρινα

πόδια; Πού είναι το χεράκι που φόραγε το ρολογάκι που ζέμεινε στην καρέκλα; Πού είναι ο ώμος που έπαιρνε απάνω του την κρεμαστή τσάντα την αφημένη με πολλή προσοχή δίπλα στο φορεματάκι που γλυστράει στην πλάτη της καρέκλας και όπου νάναι θα πέσει πάνω στα γοβάκια; Θα το μάθουμε πηγαίνοντας στην καινούρια έκθεση του Σαφάντη Καραβούζη που έχει εγκαίνια στις 13 Απριλίου, ώρα 18, στην Galerie Nicolas Deman, 12 rue Jacques Callot, Paris VIe, και που θα μείνει ανοιχτή μέχρι τις 6 Μαΐου (11h00-13h00 και 14h00-19h00).

P. M.

Ελάτε στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Συνέργησαν...

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Η αθρόα προσέλευση του κοινού στις πρόσφατες εκδηλώσεις για την ελληνική γλώσσα απέδειξε για μια ακόμα φορά το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της ελληνικής παροικίας για το θέμα. Κι αυτό είναι αυτονόητο εφόσον ενδιαφέρεται για την ένταξη των Ελλήνων στο νέο πολιτιστικό περιβάλλον και συγχρόνως εναντιώνεται στην αφομοίωσή τους. Η γλώσσα αποτελεί συστατικό στοιχείο της ταυτότητάς μας και μας αφορά άμεσα.

Η πλευρή ΜΠΑΜΠΙΝΙΟΥ

Στις 24 Φεβρουαρίου οργανώθηκε σε στενή συνεργασία και υπό την αιγίδα του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Παρίσι, στα πλαίσια των ΕΙΓΑΘΕΡΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ διάλεξη του καθηγητή γλωσσολογίας του πανεπιστημίου Αθηνών Γεωργίου Μπαμπινιώτη με θέμα: « Η ελληνική γλώσσα στις αρχές του 21ου αιώνα ». Τον ομιλητή προλόγισε ο καθηγητής γλωσσολογίας στο πανεπιστήμιο της Σορβόννης-Paris V-René Descartes κ. Χρήστος Κλαίρης ο οποίος αναφέρθηκε στο έργο και τη δράση του ομιλητή.

Ο κ. Μπαμπινιώτης βρέθηκε στην επικαρπότητα με την έκδοση του λεξικού που επιμελήθηκε και του τρίτου τόμου της ελληνικής γραμματικής. Η προσπάθεια συγγραφής μιας γραμματικής σύμφωνης με τις νεότερες έρευνες της γλωσσολογίας γίνεται σε συνεργασία με τον κ. Κλαίρη. Οι τρεις πρώτοι τόμοι ανανέρθηκαν στο όνομα, στο ρήμα και στις επιρρηματικές σχέσεις. Ο ομιλητής έκανε μια σύντομη επισκόπηση της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στο ζήτημα της αναγκαιότητας της μελέτης των παλιότερων ελληνικών, όπως τα ονόματα στο Γιώργος Σεφέρης. Θεώρησε ότι το ζήτημα της καθηρεύουσας και της δημοτικής δεν είναι μία μορφή διγλωσσίας παρόμοια με αυτή που παρουσιάζεται στο Βέλγιο, αλλά μία διμορφία με ιστορική αιτία.

Αναφέρθηκε διεξοδικά στην τελευταία περίοδο, μετά την ανακήρυξη της δημοτικής γλώσσας, το 1976, ως επίσημης γλώσσας του ελληνικού κράτους και πιστεύει ότι το κέρδος από την ύπαρξη μιας ενιαίας γλώσσας είναι σημαντικό. Στην απότομη οώμας αυτή αλλαγή οφείλεται η παραγωγή ανεπεξέργαστων κειμένων και η απουσία μιας συγκεκριμένης μεθοδολογίας στη διδασκαλία της γλώσσας στην εκπαίδευση. Μπορούμε οώμας να είμαστε γενικά αισιόδοξοι γιατί υπάρχει ευαισθησία για την γλώσσα και μεγάλο ενδιαφέρον από τους Έλληνες αλλά και από όλο και μεγαλύτερο αριθμό αλλοδαπών που θέλουν ή πρέπει να μάθουν ελληνικά. Ως παραδείγματα ανέφερε τη μετατροπή της Ελλάδας σε χώρα υποδοχής μεταναστών, το ρόλο της ελληνικής γλώσσας στα βαλκάνια και τις εμπειρίες του από επισκέψεις σε μεγάλες κοινότητες του απόδημου ελληνισμού.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στα προβλήματα της διδασκαλίας της γλώσσας, ειδικά στη δημόσια εκπαίδευση, καθώς και στις ελεύθερες ως προς την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και τη συγγραφή κατάλληλων βιβλίων. Η έκκληση του για τη δημιουργία κινήτρων για την εκμάθηση των ελληνικών από τους ομογενείς ήταν μία επιπλέον αφορμή για τη συζήτηση με το ακροατήριο που ακολούθησε τη διάλεξη.

18η EXPOLANGUES

Την ίδια εβδομάδα και συγκεκριμένα από τις 23 ως τις 27 Φεβρουαρίου έγινε για 18η φορά η διεθνής έκθεση Expolangues. Η ελληνική συμμετοχή ξεκίνησε το 1985 με πρωτοβουλία εθελοντών και με ενεργό συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ. Λέξεις να γραφεί κάποτε η ιστορία αυτής της προσπάθειας καθώς και όλων των αγώνων για τη διάδοση των νέων ελληνικών στη Γαλλία.

Η ανάληψη του περιπτέρου από το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας και συγκεκριμένα από την Υπηρεσία Διεθνών Σχέσεων το 1995 επέφερε πολλές αλλαγές, θετικές και αρνητικές.

Τα τελευταία χρόνια είθισται να οργανώνεται την τελευταία ημέρα της έκθεσης, την Κυριακή το πρωί, μία συζήτηση για την ελληνική γλώσσα και μάλιστα με τη συμμετοχή του Κέντρου ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Γλώσσας που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και είναι ο κόμβος συγκέντρωσης και διανομής πληροφοριών για όλα τα ζητήματα που αφορούν την ελληνική γλώσσα και τη διδασκαλία της. Το φετινό θέμα ήταν οι λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο κ. Calvel καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Προβηγκίας αναφέρθηκε στα ζητήματα της ευρωπαϊκής χάρτας για τις γλώσσες και στο φαινόμενο που χαρακτήρισε "όλο γο πολιτικά και γλωσσικά ορθό" κατά τα πρότυπα του πολιτικού ορθού. Μίλησε για την οικολογία των γλωσσών και την ανάγκη ανάλυσης και μελέτης των γλωσσικών φαινομένων στο κοινωνικό, ιστορικό και γεωγραφικό περιβάλλον τους.

Η κ. Δενδρινού, καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο Αθηνών, μίλησε διστυχός στα αγγλικά, για την πολυγλωσσία και την επεργλωσσία στην Ευρώπη, η οποία αποτελεί πρόκληση για εναλλακτικούς τρόπους γλωσσικής εκπαίδευσης. Επισημαίνοντας το πρόβλημα του συστηματικού αποκλεισμού των "ασθενών" γλωσσών από τα σχολικά προγράμματα πρότεινε την ανάπτυξη διαγλωσσικής επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών και κατ' επέκταση διαπολιτισμικής επικοινωνιακής ικανότητας. Τόνισε ιδιαίτερα την ανάγκη ενιαίας αντιμετώπισης της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης και της διδασκαλίας της πρώτης γλώσσας. Οι μαθητές θα έπρεπε να χρησιμοποιήσουν αυτή την πολυμορφία ως δημιουργική πηγή.

Η παρουσία μειονοτήτων που δεν έχουν ευρωπαϊκή καταγωγή διευρύνει την προβληματική μας και απαιτεί, κατά τον καθηγητή στο Ινστιτούτο Ανατολικών Γλωσσών κ. Fournié, την δημιουργία μιας πλουραλιστικής πολιτιστικής κοινότητας.

Η κ. Πριόβολου, καθηγήτρια του πανεπιστημίου Αθηνών μίλησε για τα ευρωπαϊκά προγράμματα Socrates και Lingua. Αναφρήθηκε μήπως μετά το ενιαίο νόμισμα ορισμένοι επιδιώκουν τη δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής γλώσσας. Αναφέρθηκε στη σημασία της ελληνικής κληρονομίας και στον αγώνα για τη διατήρηση της διδασκαλίας των αρχαίων γλωσσών.

Η παρουσίαση των εξετάσεων για το Πιστοποιητικό ελληνομάθειας, που οργανώθηκαν για πρώτη φορά το 1999 από το Κέντρο ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Γλώσσας, είχε ξεχωριστό ενδιαφέρον. Πράγματι ο εκπρόσωπός του, κ. Τσαγκαλίδης, δεν

Το συγκρότημα ελληνικών λαϊκών χορών της ελληνικής κοινοτήτας, χόρεψε σε εκδήλωση της Expolangues. photo: S. Z.

παρουσίασε μόνο τις πρακτικές όψεις του νεωτεριστικού αυτού θεσμού, αλλά επισήμανε τις σημαντικές αλλαγές που επιφέρει στην ίδια τη φίλοσοφία της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, η οποία πρέπει να επιτρέπει την εξάσκηση του μαθητή τόσο στην προφορική και τη γραπτή κατανόηση όσο και στην παραγωγή του λόγου. Οι νέες αυτές εξελίξεις ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τον απόδημο ελληνισμό και ελπίζουμε ότι θα απασχολήσουν και την Ελληνική Κοινότητα ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ.

Το στήγμα της συζήτησης, δηλαδή η κοινωνική διάσταση και η ιστορική οριοθέτηση των γλωσσικών ζητημάτων, δόθηκε από τον καθηγητή γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Χριστίδη.

Κατά τη γνώμη του η αναγκαιότητα μιας γλωσσικής πολυμορφίας είναι η απάντηση στην "ομογενοποίηση" και την υπέρμετρη αξία που δίνουμε σε ορισμένες μόνο γλώσσες. Ο σεβασμός όλων των γλωσσών θα μας οδηγήσει στην ενότητα, μέσα από τη διαφορετικότητα, και στη συνειδητοποίηση της αξίας της διδασκαλίας και της εκμάθησής τους.

Ελπίζουμε ότι οι εκδηλώσεις αυτές θα αποτελέσουν έναυσμα για περαιτέρω προβληματισμό και ότι οι ελληνικές αρχές σε συνεργασία με την Ελληνική Κοινότητα ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ θα εντείνουν τις προστάθειες τους τόσο για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας όσο και για την ευρεία χρήση της από τους ομογενείς.

Νίκος Γραικός

Η συνδρομή για την ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ είναι μόνον 100 γαλλικά φράγκα. Και είναι ετήσια

Συνέθησαν...

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Στην ίδια θεματική ενότητα έγιναν πρόσφατα δύο σεμινάρια: **Το πρώτο** από τη Ζωή Φραγκοπούλου, κλινική ψυχολόγο, ψυχαναλύτρια. Μας παρουσίασε, μέσα από τη λακανική διδασκαλία τη σχέση της ψυχανάλυσης με το λόγο. Ο Ζακ Λακάν αναθεωρώντας την φρουδική ανακάλυψη τοποθετεί το σύμπτωμα του ατόμου στο πεδίο της γλώσσας. Η συγκρότηση του υποκειμένου διαμορφώνεται μέσα από τα οπωσδήποτε αλλοτριωτικά σημάνοντα του άλλου και είναι καθοριστική για την δομή του, το σύμπτωμά του και τη σχέση του με τον άλλο μέσα στον κοινωνικό δεσμό. Το σύμπτωμα εκφράζεται μέσα από τη λογική άρθρωση του λόγου πέρα από αυτά που λέγονται και ζητά έτοι να ακουστεί. Ο ψυχαναλυτής θα ακούσει το σύμπτωμα και θα δώσει στον πάσχοντα τη δυνατότητα να το αφρώσει μέσα στο λόγο του. Τα συμπτώματα που αναδύονται από τον πολιτισμό, την εξέλιξη, την επιστήμη ή την πρόοδο εκφράζονται με διαφορετικές μορφές και συγκροτούν κατά κάποιο τρόπο λογικές αρθρώσεις. Η ψυχανάλυση κατά το Ζακ Λακάν προτείνει μια νέα μορφή λόγου, δηλαδή μια νέα μορφή λογικής αρθρώσης του, ώστε το σύμπτωμα του υποκειμένου (του ατόμου) εντοπίζεται και αρθρώνεται μέσα στην αλυσίδα του σημάνοντος και στοχεύοντας σε ειρηνοποιό σχέση του πάσχοντος μέσα στο κοινωνικό σύνολο δια του λόγου. Ετσι δημιουργείται ένα κοινωνικό σύνολο όπου εμπειρικεύεται η ιδιαιτερότητα του συμπτώματος του κάθε υποκειμένου και όχι ένα κοινωνικό σύνολο με αποκλεισμό της διαφοράς του συμπτώματος, πράγμα το οποίο επιβάλει ο κυρίαρχος λόγος. Η ψυχανάλυση στοχεύει σε κοινωνικό σύνολο που συγκεντρώνει τις ιδιαιτερότητες του κάθε ατόμου μέσα από το λόγο του αντί να τις αποκλείει.

Το δεύτερο σεμινάριο έγινε από τον ψυχίατρο Βασίλη Παπαδάκο ο οποίος μας μιλησε για τις πρόσφατες εξελίξεις της ψυχιατρικής κλινικής.

Ο ομιλητής επικεντρώθηκε στις κοινωνικοπολιτιστικές όψεις του θέματος. Ή κυριαρχία του επιστημονικού λόγου, η υπεροχή του συμπτώματος και ο αποκλεισμός του υποκειμένου, η φαρμακοποίηση της ύπαρξης, οι επιδράσεις των μέσων μαζικής ενημέρωσης, οι νέες εκφράσεις του κοινωνικού δεσμού που αποδιοργανώνουν την υποκειμενική ευθύνη, η ίδια η θέση του υποκειμένου στη σημερινή κοινωνία αποτελούν θέματα της προβληματικής της σύγχρονης ψυχατρικής και ήταν μερικά από τα θέματα που έθιξε ο ομιλητής.

N. G.

παιδικό καρναβάλι

Την Κυριακή 12 Μαρτίου, στο Ελληνικό σπίτι, γιόρτασαν τα παιδιά το καρναβάλι. Ήρθαν όλα ντυμένα καρναβάλια, θαύμασαν και καταχειροκρότησαν την παράσταση με τις μαριονέτες που έπαιξε με δεξιοτεχνία η Ελένη Παπαγεωργίου.

photo: J.-L. F-B

Το παραμύθι μας

Οι γάτες

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν δύο αδέρφια. Ο ένας λεγόταν Μητράκης κι ο άλλος Μπαμπάκης. Ο Μητράκης ήτανε πλούσιος κι ο Μπαμπάκης φτωχός. Ο φτωχός πήγαινε κάθε μέρα για ξύλα. Μια μέρα δεν είχε ο φτωχός ψωμί να πάρει μαζί του. Στέλνει το κορίτσι του στον αδερφό του τον πλούσιο να του δώσει λίγο ψωμί, να πάρει μαζί του στον τρουβά (= πάνινη σακούλα). Κείνος δεν του δώσει και το κορίτσι γύρισε πίσω παραπονεμένο και το τόπε του πατέρα του. Σκώνεται τότες ο κακόμοιρος, παίρνει τον τρουβά του άδειον και πήρε το δρόμο. Βγήκε απ' το χωριό και πήγε μακριά. Κει που πήγαινε στο δρόμο, βρίσκει ένα μάρμαρο με μια χρυσή κρικέλα (= μεγάλος κρίκος, χαλκάς). Πιάνει την κρικέλα, ανασηκώνει το μάρμαρο, βρίσκει σαράντα σκαλιά. Κατεβαίνει τα σκαλιά και βρίσκει μια κάμαρη. Ανοίγει την κάμαρη και βλέπει μέσα πολλές γάτες. « Καλημέρα, τις λέει ο Μπαμπάκης. — Καλημέρα είπανε οι γάτες ». Τις ξαναφωτάιει πάλι αυτός: « Που είναι ο αρχιγάτος σας; — Πάρα μέσα », του λέν οι γάτες.

Πάει πάρα μέσα αυτός και μπαίνει σε μια άλλη κάμαρη που ήταν ο βασιλιάς και η βασίλισσα απ' τις γάτες. Ήτανε κι αυτοί γάτες. Λέει και σ' αυτές ο Μπαμπάκης: « Καλημέρα. — Καλημέρα, του λένε. Έχεις κανένα τρουβά; Τον αριτήσανε. — Έχω είπε κείνος ».

Τον πάιρνουν τον τρουβά του, τον γεμίζουνε φλουριά κι αποπάνω του βάνανε κάτι πελεκούδια και κάτι ςεροκόμιατα ψωμί. Πάιρνει τον τρουβά με τα φλουριά ο Μπαμπάκης, ανεβαίνει τα σκαλιά και πάει σπίτι του. Αδειάζει τα φλουριά. Χαρά κι αυτός και το κορίτσι του! Αγόρασε σπίτια, πήρε καλούδια ένα σωρό. Ζούσανε πλια χωρίς στεναχώριες.

Ο αδερφός του ο Μητράκης σαν είδε πως ο αδερφός του είχε χρήματα και ζούσε καλά, τον αρώτησε μια μέρα: « Που τα βρήκες αυτά τα

χρήματα, αδερφέ; » Κείνος ήτανε καλός ο κακόμοιρος, και του 'πε που τα βρήκε. Του λέει ο Μητράκης: « Πάμε μαζί, αδερφέ, να μου δώσουνε και μένα; — Πάμε », είπε ο Μπαμπάκης.

Σηκώνονται το πρωί, πάνε, βρίσκουντες το μάρμαρο με την κρικέλα. Σκώνει ο Μπαμπάκης την κρικέλα, βρήκανε τα σαράντα σκαλιά. Κατεβαίνουν κάτω μπαίνουν μες την κάμαρη, βρίσκουν τις γάτες. Ο Μπαμπάκης τις είπε: « Καλημέρα ». Ο Μητράκης, σαν είδε τις γάτες, δεν τις είπε « Καλημέρα », μονάχα έλεγε: « Αυτές οι γάτες θα με φάνε ». Πάνε και στην άλλη κάμαρη, που ήταν ο βασιλιάς και η βασίλισσα. Ο Μπαμπάκης τους είπε πάλι: « Καλημέρα ». Ο Μητράκης δεν τους « Καλημέρα ». Τον αρωτάνε ύστερα οι γάτες: « Έχεις κανέναν τρουβά; Έχω » είπε κείνος.

Υστερά διατάξανε και φκιάζανε στον πλούσιο τοσάι, και στον φτωχό φκιάζανε γάλα. Και μέσα στον τρουβά του φτωχού βάνανε πάλι φλουριά και μέσα στον τρουβά του Μητράκη βάνανε δυο μεγάλα φίδια κι αποπάνω απ' τους τρουβάδες βάνανε κάτι πελεκούδια. Και λένε του Μητράκη: « Άμα πας στο σπίτι σου να πας σε μια κάμαρη, να κλείσεις πόρτες και παραθύρια, και να απλώσεις ένα μεταξωτό σεντόνι κι απάνω ν' αδειάσεις τον τρουβά σου ».

Σκωθήκαν αυτοί ανεβήκανε τα σκαλιά και πήγανε στα σπίτια τους. Πάει ο Μητράκης στο σπίτι του, κλείνει πόρτες και παραθύρια, απλώνει ένα σεντόνι μεταξωτό κι αδειάζει απάνω τον τρουβά του. Πετιούνται τα φίδια, χυμούν απάνω στον πλούσιο και τον πνίγουν. Ο Μπαμπάκης άδειασε πάλι τα φλουριά απ' τον τρουβά του και ξήσανε με το κορίτσι του καλά κι εμείς καλύτερα.

Από το βιβλίο των εκδόσεων « Ερμής » Τα παραμύθια του Λαού μας, επιμέλεια του συγγραφέα Γιώργου Ιωάννου.

Γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο ♦ Η επήσια συνδρομή είναι μόνον 100 γαλλικά φράγκα

Οι προσολές της κινηματογραφικής λέσχης

στο ελληνικό σπίτι ♦ 9 rue Mesnil 75116 Paris ♦ Métro : Victor Hugo

Σ. Παρασκευή 5 Μαΐου 2000 ώρα 8 το βράδυ

Συνοικία το όνειρο

του Αλέκου Αλεξανδράκη

Πολύ γνωστός ηθοποιός του ποιοτικού ελληνικού εμπορικού κινηματογράφου, ο Αλέκος Αλεξανδράκης σκηνοθέτησε δύο ταινίες. Μπορούμε να θεωρήσουμε την Συνοικία το όνειρο ως μια νεορρεαλιστική ταινία. Ο νεορρεαλισμός είναι ένα κίνημα που αναπτύχθηκε κυρίως στον ιταλικό μεταπολεμικό κινηματογράφο και θεωρείται η βάση της γαλλικής nouvelle vague. Στην Ελλάδα δεν βρήκε πολλούς οπαδούς.

Τρία είναι τα βασικά χαρακτηριστικά αυτού του κινήματος, οι ηθοποιοί δεν είναι επαγγελματίες, η ταινία τοποθετείται στην επικαιρότητα και τα ντεκόρ είναι φυσικά...

Εκτός από την εκλογή επαγγελματιών ηθοποιών και μάλιστα πολύ γνωστών, ο Αλεξανδράκης συμμορφώνεται με τα άλλα δύο σημεία. Δείχνει μια πραγματικότητα της Ελλάδας με πολύ τρυφερότητα και χιουμόρ.

Σ. Παρασκευή 12 Μαΐου 2000 ώρα 8 το βράδυ

Το εργοστάσιο

Σενάριο -Σκηνοθεσία: Τάσος Ψαρράς

Παιζούν: Βασίλης Κολοβός, Βάνα Φιτσιώρη, Δήμητρα Χατούπη, Δημήτρης Σπύρου, Μιχάλης Μπογιαρίδης,

Μουσική: Δόμινα Σαμίου

Κάπου στη Βόρεια Ελλάδα ένας μικρός βυρσοδέψης, ο Γιώργος Πάπυρος, χτυπήθηκε από την κρίση. Η μικρή βιοτεχνία του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τον συναγωνισμό των σύγχρονων μεγάλων

βυρσοδεψών που εγκαθίστανται στην περιοχή. Η Ελλάδα μπήκε στην Κοινή Αγορά και οι κυβερνητικοί εκπρόσωποι περιτρέχουν τη χώρα για να εξιμνήσουν τις ωφέλειες από την ένταξη. Η μικρή βιοτεχνία του Πάπυρου δεν μπορεί να απαιτήσει από την κοινοτική βοήθεια. Η ελπίδα του είναι να πάρει δάνειο από μια ελληνική τράπεζα που θα του επιτρέψει να ανακανθήσει τις εγκαταστάσεις του 'εργοστασίου' του, όπως αποκαλεί περήφανα τη βιοτεχνία του. Οι τράπεζες αρνούνται το δάνειο. Κι σαν να μην έφταναν αυτά μια δυνατή θύελλα χειροτέρεψε το κτίριο που ήταν ήδη σε κακή κατάσταση. Από το κράτος καμία βοήθεια. Έτσι από απογοήτευση το ηθικό του πέφτει. Στον οικονομικό μαρασμό προστέθηκε σε λίγο και η κοινωνική παρακμή...

Σ. Παρασκευή 19 Μαΐου 2000 ώρα 8 το βράδυ

Το βαρύ πεπόνι

Σενάριο -Σκηνοθεσία: Παύλου Τάσιου

Παιζούν: Κατερίνα Γρόγου, Μίμης Χρυσομάλλης, Κώστας Μεσάρης.

Ένας νέος πουλάει το επαρχιακό καφενείο του και μη θέλοντας να γίνει δούλος του τουρισμού, έρχεται στην πρωτεύουσα με την ελπίδα ν' ανοίξει μια δική του δουλειά. Ο έρωτας με μια νεαρή μοδίστρα κι η δημιουργία ενός σπιτιού, τρώει το μικρό κεφάλαιο κι έτσι αναγκάζεται να δουλέψει πάλι για τον τουρισμό σ' ένα μεγάλο ξενοδοχείο. Η ζωή εδώ είναι απλούστερη, χωρίς ακραίες δραματικές λύσεις κι έτσι περνάει πιο εύκολα στο θεατή η δοκιμασία της ξεριζωμένης επαρχίας. Έχει εξελιχτεί η επαρχία και δεν αρνείται αυτή τα παιδιά της και τα περισσότερα από αυτά δεν την αρνούνται, εκείνοι που φεύγουν είναι όσοι βλέπουν στον τουρισμό τον εχθρό που μπαίνει φέρνοντας υπόληπτα δώρα. Υπάρχει μια μεταλλαγή του μεταναστευτικού κλίματος και πια δεν υπάρχουν μετανάστες...

Faites votre publicité dans **to deltio**

Vous serez davantage appréciés par nos lecteurs et, en même temps, vous **Soutiendrez la COMMUNAUTÉ HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS**. **to deltio** vous donne l'occasion d'entrer dans des milliers de foyers grecs. Demandez nos tarifs publicitaires en téléphonant au 01 45 26 47 03.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ: Μία νέα περίοδος...

το δελτίο to deltio

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιχώρων

bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs

απρίλης 2000 n° 3 avril 2000

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Ροβήρος Μανθούλης

Επιμέλεια: Γιώργος Αλεξανδρινός-Μπιζιούρας

Εκδίδεται από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

9 rue Mesnil ♦ 75116 PARIS ♦ Tél.: 01.47.04.67.89 ♦ Fax: 01.47.04.68.13 ♦ Permanence: de 15h00 à 19h00 du lundi au vendredi

Imprimé par l' IMPRIMERIE DE MONTLIGEON 61400 LA CHAPELLE MONTLIGEON

ISSN : en cours ♦ N° Commission Paritaire : en cours

Prix de l'abonnement annuel : 100 FF

το πρώτο γράμμα

Χαιρετίζουμε το πρώτο γράμμα που πήρε το **δελτίο**. Με παρατηρήσεις της ιστορικού Τέχνης Βάσιας Καρκαγιάννη-Καραμπελιά:

Αγαπητοί φίλοι του δελτίου,

Συγχαρητήρια για την νέα εμφάνιση. Επιτρέψτε μου ωστόσο μια μικρή επέμβαση, αναφορικά με πληροφοριακό σημείωμα που δημοσιεύτηκε στο φύλλο του Φεβρουαρίου για το έργο των ζωγράφων Δ. Τηνιακού - πρός τιμήν του οποίου οργανώθηκαν δύο τιμητικές εκδηλώσεις στο ελληνικό σπίτι. Στο σημείωμα αυτό αναφέρεται ότι "έργα του Δ. Τηνιακού" έχουν αγοραστεί, μεταξύ άλλων "από μουσεία όπως το Λούβρο", κι ότι το 1989 ο Δ. Τηνιακός "παίρνει τον τίτλο του Ακαδημαϊκού". Και οι δύο αυτές βεβαιώσεις δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα: διότι το μεν Λούβρο δεν αγοράζει έργα ζωγράφων του 20^{ου} αιώνα, η δε Ελληνική Ακαδημία, ό,τι κι αν σκέφτεται κανείς γι' αυτήν, είναι εξαιρετικά φειδωλή σ' αυτές τις "διακρίσεις" (είναι γνωστά άλλωστε τα ονόματα των καλλιτεχνών που δέχτηκε στους κόλπους της).

Με εκτίμηση
B. K. K.

Σε απάντηση, το **δελτίο** δίνει τις ακόλουθες εξηγήσεις: Η συνεργάτις μας Ζωή Φραγκοπούλου πήρε τις πληροφορίες της από την εκπομπή της NET (EPT) που προβλήθηκε στην εκδήλωση. Εμπιστεύθηκε τόσο τον υπεύθυνο της εκπομπής όσο και τον οργανωτή της εκδήλωσης που θα έπρεπε να είχε προβλέψει να διορθώσει τα λάθη της εκπομπής ώστε να μην περάσουν στο σημείωμα που δημοσιεύσαμε, το οποίο ήταν ένα απλό ρεπορτάριο και όχι κριτικό σημείωμα. Εξάλλου, υπάρχει και τρίτο λάθος στο σημείωμα: Η εκδήλωση δεν ήταν της Κοινότητας Οργανώθηκε στο ΕΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ μέσω του Προξενείου, όπως και άλλες που δεν ζητούν την έγκριση της Πολιτιστικής μας Επιτροπής και για τις οποίες η Κοινότητα δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη. Αυτό βέβαια δεν ανατρέπει ούτε το γεγονός ότι η εκδήλωση άξιζε μνείας ούτε το συμπέρασμα ότι τα σημειώματά μας θα πρέπει να είναι προσεκτικότερα στο μέλλον.

Πασχαλινά λόγια

Στη ξενιτιά το Πάσχα περνάει σχεδόν απαρατήρητο. Μοιάζει σα μια συνηθισμένη Κυριακή ή μάλλον σαν μια συνηθισμένη Κυριακή.

Εδώ δεν χτυπούν οι καμπάνες τη Μεγάλη Εβδομάδα, όπως στον τόπο μας. Όποτε στολίζουν τον επιτάφιο με λουλούδια κι ούτε τον περιφέρουν στις γειτονιές με το πλήθος να ψέλνει: Αι γενεάι πάσαι... Εδώ δεν κάνουν την Ανάσταση στον περίβολο της εκκλησίας, όπως σε μας, όπου όλοι μας είμαστε συναγμένοι με τα κεριά στο χέρι και που μόλις ακούμε το Χριστός Ανέστη αλληλοφιλώμαστε και μεταδίδει ο ένας στον άλλο τη φλόγα της Ανάστασης που συμβολίζει την Αγάπη και την Ειρήνη.

Εδώ δεν είναι όπως σε μας, γιατί σε μας, όπως λέει ο ποιητής, είναι:

Πάσχα πλατύ, Πάσχα τρανό, σα την καρδιά μας,

Πάσχα για οχτρούς, Πάσχα για φίλους, Πάσχα για όλους,

'τι ένα σφαχό μπορεί να φτάσει σε χιλιάδες,

σαν οι καρδιές μονοιάσουν όλες στην αλήθεια.

Εμείς οι Έλληνες όταν βρεθούμε στην ξενιτιά, έστω κι αν είμαστε μόνο μια χούφτα θα φτιάχνουμε μια εκκλησιά (έστω και σε μια "φάτνη" αυτοκινήτων όπως έγινε εδώ στο Παρίσι), για να γιορτάζουμε το Πάσχα.

Θα ιδρύσουμε απαραίτητα μια Ελληνική Κοινότητα για να διατηρήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά και τα έθιμα μας. Άλλιώς θα εξαφανιστούμε.

'Ομως οι δύο αυτοί πόλοι πρέπει να συμβαδίζουν με συνεγασία και ομόνοια...

Σπύρος Μπάστης

Un lien très fort

Depuis longtemps, *Desmos* amarre dans Paris le cœur d'une galaxie qui fait graviter les livres autour de la Grèce et la Grèce autour des livres. *Desmos*, qui signifie "lien" était au départ une petite librairie au 14, rue Vandamme, en haut de la rue de la Gaîté, sur cette version française du Mont Parnasse qui ne monte guère à l'assaut du ciel mais que fréquentent volontiers les muses. La librairie hellénique *Desmos*, c'est surtout Yannis Mavrocidakos, éditeur et animateur d'un cercle où se retrouvent les Grecs de Paris et les philhellènes qui viennent y pratiquer, y apprendre ou tout simplement y fréquenter la langue grecque. Les expositions, les débats, les lectures se déroulent dans une convivialité qui importe le bonheur de l'hospitalité grecque dans un paysage où elle ne s'épanouit pas toujours. Et pour aller au bout de cette vocation, on n'y rate jamais l'occasion de chanter et de faire la fête. Tout ce qui est écrit et concerne la Grèce se trouve sur les rayons de la librairie et, parmi ces livres, une collection à couverture bleue éditée par la maison offre ses meilleures traductions françaises de la poésie grecque actuelle. Enfin, le catalogue de la littérature contemporaine compilé par Yannis est la référence en la matière. *Desmos* a pris son essor au début des années quatre-vingts, aidé par tous ceux qui, ayant fui le régime des colonels, demeuraient encore à Paris. Aujourd'hui l'amertume de l'exil a disparu, le mal du pays est devenu une évocation doucement mélancolique entre deux voyages, mais *Desmos* a gardé la fraternité. Cette fraternité s'exprime désormais et s'exprimera longtemps à travers une très belle revue francophone qui porte bien entendu le titre de *Desmos-Le Lien*. *Desmos -Le Lien*, publication trimestrielle de quatre-vingt-seize pages, donne les nouvelles littéraires et culturelles de la Grèce et sur la Grèce dans le pays et en Europe. Elle est distribuée par la librairie hellénique *Desmos* (65 F le numéro, 200 F + frais d'envoi l'abonnement annuel).

Dominique Eudes

Renseignements ou commande :

Librairie hellénique *Desmos*, 14 rue Vandamme 75014 Paris.

Tél. : 01 43 20 84 04 / Fax : 01 43 35 53 80.

Le
Restaurant
Y
grec

CUISINE TRADITIONNELLE ET FAMILIALE

Fermé dimanche et lundi soir

24, rue Godot de Mauroy 75009 Paris

Tél. : 01 42 68 08 51

Γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο ♦ Γράψτε μας τη γνώμη σας

Un **1** terminal à Athènes pour toutes nos destinations
afin de faciliter les correspondances de nos passagers

Deux **2** vols directs par jour vers Athènes

Trois **3** vols directs par semaine pour Thessalonique

Trente-trois **33** destinations dans toute la Grèce

Quarante-trois **43** ans d'expérience

Qui dit mieux ?

3, rue Auber 75009 Paris
Réservations et billetterie : 01 44 94 58 58
Fax : 01 44 94 58 69
Internet : olympic-airways.gr

ou à vos agences de voyages